

مقدمه :

الحمد لله رب العالمين و تبارك الذي أبدع الموجودات بقدرته و صنع أنواع المخلوقات بعظمته و ميزكلا من العالمين بطبيعته، أحمده على ما وهب من نوره القدسيّ و أجزل من اشراق الضياء الحسيّ و أودع مصباح القوة العقلية في مشكاة القوة النظرية وأسئله أن يصلى على خير بريته وأتمهم كمالا واعظمهم اشراقا وجلالاً محمد المؤيد بالروح الامين وعلى من ارتضى من آله واصحابه اجمعين.

چنانچه همه میدانیم افغانستان یک کشور اسلامی است و كافة ملت افغان به معتقدات دين مقدس اسلام يقين كامل و باور قاطع دارد، از آن زمانیکه در قرن دوم هجري مردم ما تمام معتقدات پیشین را کنار گذاشته پیروي دين مبين اسلام را اختيار نمودند تا اکنون اين دين همه بنيادها، عرصه ها و زوایای زندگي فردي و اجتماعي مردم افغانستان را تحت تاثیر خود گرفت و تا اعماق پندار و عمل ایشان ریشه دوانید.

يكي از اين عرصه ها تنظيم، حل و فصل و اجرائي مسایل قانونگزاري، دعاوي حقوقي و امور عدلي و قضايي کشور بود که بطور کل در تمام جريان تاريخ هزار و چهار صد ساله کشور توسط قضات شرع، فقهاء، مفتيان و علمای ديني رهبري و اداره ميشد. با ظهور و انکشاف علوم حقوقي در جهان و گسترش روابط کشور با کشورهای ديگر ضرورت ديده شد تا قضات افغانستان از سيستم های حقوقي و دست آوردهای جديد قضايي و عدلي جهان آگاهی يابند بدین منظور در سال 1330 هـ ش پوهنحي شرعيات به منظور تربيه قضات و کدر های عدلي در چوکات پوهنتون کابل تاسيس گرديد.

نظربه توسعه و انکشاف پوهنتون کابل و ضرورت تربيه کادر های مسلکي و متخصص براي جامعه، پوهنحي شرعيات عرصه های ديگر را نیز به عهده گرفت و طی مدت نيم قرن ضرورتهای جامعه را با تربيت کادر در ساحات ذيل پاسخ گفت.

۱. قضاء
۲. حارنوالي
۳. وکالت دفاع
۴. وزارت عدليه
۵. بخشهای حقوقي ساير وزارتخانه ها و موسسات خصوصي و نهادهای غير دولتي
۶. تدريس علوم ديني در مدارس علوم ديني رسمي
۷. تدريس علوم ديني در ليسانس های عمومي و مکاتب مسلکي
۸. وعظ و خطابت مساجد.
۹. گرداندگي برنامه های ديني در راديو، تلويزيون، مجلات، جرايد و روزنامه ها
۱۰. وزارت حج و اوقاف.
۱۱. کارهای مسلکي در ساير ارگانها و موسسات.

طوری‌که تاریخ این پوهن‌ی نشان می‌دهد فارغان آن نه تنها در رشته های اختصاصی خود بلکه در هر عرصه که به کار گماشته شده اند تا حد زیادی موفق بوده اند. در هر دورانی تعداد چشمگیری فارغان این پوهن‌ی در کابینه ها، پارلمانها، احزاب مختلف سیاسی و سطوح رهبری جامعه حضور فعال و برانزده داشته اند. پوهن‌ی شرعیات از سالهای مدیدی به این طرف آرزو داشت تا کریکولم و برنامه های درسی خود را تجدید نظر اساسی نموده و ازین طریق فارغان آن بتوانند بیشتر از پیش مصدرخوب خدمت برای کشور و بطور خاص در ساحات ذکر شده گردند، بالاخره کمیته نصاب درسی پوهن‌ی موفق شد تا با نظر داشت اقتضاء و نیازمندی نظام عدلی و قضایی کشور و ضرورت سایر نهادهای دینی جامعه یک کریکولم جامع و متوازن را برای رشته های سه گانه لیسانس و رشته نو ایجاد ماستری شریعت و قانون طرح نماید. برای تکمیل کار این نصاب از پروگرامهای درسی پوهن‌ی های شرعیات، اصول دین و حقوق پوهنتونهای معتبر کشورهای اسلامی و کشورهای عربی استفاده بعمل آمده است.

پوهن‌ی شرعیات توانسته علاوه از تجدید نظر بر پروگرامها و مفردات درسی در ابعاد علمی دیگر نیز برای بهبود کیفیت تدریس و تحقیق در حوزه علوم شرعی و قانونی و کسب مهارتهای فقهی و حقوقی کارهای مفید و موثری را انجام دهد و هم برخی کارهای مفید دیگر در دستور کار خود داشته باشد که در صورت مساعدت شرایط به اجرای آن اقدام کند، البته پوهن‌ی شرعیات برای انجام این کارها به همکاری مادی و معنوی اداره محترم پوهنتون کابل، وزارت محترم تحصیلات عالی، موسسات دولتی و غیر دولتی دیگر ضرورت شدید دارد.

* * * *

تاریخچه پوهنخی شرعیات و مراحل انکشاف آن:

از همان زمان که قرن ها قبل مردمان سرزمین محبوب ما به دین مبین اسلام مشرف گردیدند و بعدا این فرهنگ عالی و حیاتی را در همه زمینه ها و عرصه های زنده گی مقتدا و سرمشق خود گردیدند، یگانه جایگاه گسترش معارف و فرهنگ اسلامی دامن مدارس علوم اسلامی بود که در آن نسل جوان و کادرها برای خدمت به امور علمی و فرهنگی تربیت می یافتند. مدارس بزرگ و نامداری در بلخ، غزنی، هرات و سایر نقاط کشور شخصیت های بی شمار و دانشمندی بی بدیلی مانند امام ابوحنیفه، امام قتیبه بغلانی، ابوعلی ابن سینا، مولانا جلال الدین محمد بلخی، ابوریحان بیرونی، مولانا جامی، مولانا یعقوب چرخ، خواجه عبدالله انصاری، حکیم ابوالمجد سنایی، عبدالحی گردیزی و صدها تن دیگر در کشور ظهوری کردند که نه تنها قندیل علوم را در افغانستان برافروختند بلکه جامعه جهانی اسلام از فیوض ایشان تا امروز و قرن ها منور گردیده است.

پس از تاسیس پوهنتون کابل به حیث نخستین کانون مدرن و جدید به شیوه های علمی معاصر خلای جای یک نهاد علمی دینی به شدت محسوس بود. از سوی دیگر وقتی مدرسه علوم شرعی به حیث نخستین کانون علمی که تمام امور آن توسط دولت پیش برده میشد تاسیس گردید دولت به این تصمیم شد تا فاکولته ای ایجاد نماید که زمینه تحصیلات عالی را در عرصه علوم شرعی و قانونی میسر گرداند. از همین رو در آغاز این فاکولته مختص برای فارغان مدرسه علوم شرعی که بعدا به نام مدرسه ابوحنیفه مسمی گردید، بنیاد گذاشته شد و فارغان این مدرسه مستقیما بدون امتحان و معیارهای دیگر شامل پوهنخی شرعیات میگردیدند. بعدا این محدودیت رفع و دروازه پوهنخی شرعیات به روی تمام مدارس دینی رسمی که در چوکات دولت فعالیت داشتند گشوده شد.

همان بود که در تاریخ پنجاه و سه ساله کشور برای نخستین بار پوهنخی شرعیات در چوکات پوهنتون کابل شروع به کار نمود.

هدف از تاسیس این مرکز علوم دینی فراهم آوری زمینه های عملی تحصیل، تحقیق، انتشار و اشاعه آثار مربوط به علوم و معارف اسلامی از یک طرف و تربیه جوانان متقف و منور در ابعاد مختلفه علوم و فرهنگ اسلامی به خصوص تربیه قضات و کادری عرصه عدلی و قانونی و تربیت استادان و کادری علمی و فرهنگی برای مکاتب و موسسات فرهنگی بود که دولت وقت تصمیم گرفت تا یک نهاد آکادمیک و مدرن را در سطح کشور تاسیس و فارغان مدارس دینی و مکاتب با فراگیری سیستماتیک علمی و آکادمیک علوم اسلامی و علوم عصری با استفاده از میتودولوژی جدید با داشتن ایمان و عقیده راسخ و ضمیر پاک آماده خدمت به وطن شوند.

پس از آنکه در سال ۱۳۲۵ دولت وقت فاکولته های موجود را که به صورت پراکنده فعالیت داشتند در یک مجموعه به نام پوهنتون کابل با بودجه و امکانات مورد نیاز به حیث یک واحد اداری ایجاد نمود، در سال

۱۳۲۹ دولت به وزارت معارف هدایت داد تا یک فاکولته درساحه پرورش کدرهای دینی با معیارهای اکادمیک به نام پوهنخی شرعیات تاسیس نماید و برای این منظور دکتور محمد انس خان رییس وقت پوهنتون کابل موظف گردید که امور مقدماتی تاسیس پوهنخی شرعیات را سر به راه نماید که به کوشش و همت موصوف زمینه برای افتتاح رسمی پوهنخی آماده شد.

یکسال بعد در شروع سال ۱۳۳۰ پوهنخی شرعیات به حیث اولین مرکز تعلیمات عالی اسلامی و پنجمین پوهنخی پوهنتون کابل^۱ به همت و فعالیت علمی ۴ تن استاد، ۲۰ تن محصل فارغ صنف ۱۲ مدرسه علوم شرعیه (مدرسه ابوحنیفه کنونی) به سرپرستی پوهاند محمد اصغر خان رییس آن وقت اکادمی حقوق و علوم سیاسی افتتاح و به فعالیت آغاز نمود. امور اداری و تدریسی آن برای یک مدت خیلی کوتاه و موقت از طرف ریاست اکادمی حقوق و علوم سیاسی پیش برده میشد. تا آنکه در سال ۱۳۳۱ شاد روان مولوی عبدالحق به حیث نخستین رییس رسمی پوهنخی مقرر گردید. در آن زمان پروگرام درسی پوهنخی را مضامین حقوقی و شرعی تشکیل میداد و محصلان یک پروگرام عمومی و جامع را درساحات متذکره تعقیب مینمودند. تدریس این مضامین توسط یک عده از علمای دینی کشور که اکثر تحصیلات غیر رسمی داشتند و در اداره های دولت مامور بودند به صورت قراردادی در بدل حق الزحمه یا افتخاری و مجانی پیش برده میشد. این وضع تا زمانی ادامه یافت که یک تعداد از فارغ التحصیلان ممتاز مدرسه علوم شرعی بعد از ختم تحصیلات عالی در خارج کشور دوباره عودت نمودند و در پهلوی چند تن استاد خارجی امور تدریسی پوهنخی را به دوش گرفتند.

در سال ۱۳۶۶ دولت این پوهنخی را به پوهنتون ارتقا داد که به نام پوهنتون تحصیلات و تحقیقات علوم اسلامی مسمی شد. با پیروزی مجاهدین و تاسیس دولت اسلامی در سال ۱۳۷۱ وزارت تحصیلات عالی وقت این پوهنتون را منحل و تشکیلات و استادان و محصلان آنرا در پوهنتون دعوت و جهاد که هنوز در پشاور قرار داشت مدغم و به نام پوهنتون اسلامی فرع کابل پوهنتون دعوت و جهاد نامیده شد. در سال ۱۳۷۴ در زمان ریاست پوهاند دکتور سید امیر شاه حسنیار رییس پوهنتون کابل تصمیم گرفته شد تا در چوکات پوهنتون کابل همان پوهنخی شرعیات مجددا احیا و ایجاد گردد. در سال ۱۳۷۹ در زمان حاکمیت رژیم طالبان خواستند تا پوهنخی شرعیات در مدرسه فاروقیه مدغم گردد و کار روی چگونگی این طرح جریان داشت که رژیم طالبان پایان یافت و پوهنخی شرعیات کماکان به فعالیت خود به حیث یکی از پوهنخی های پوهنتون کابل تا حال ادامه داد.

پوهنتون تحصیلات و تحقیقات علوم اسلامی:

در سال ۱۳۶۶ دولت تصمیم گرفت تا پوهنخی شرعیات را به پوهنتون علوم اسلامی ارتقا دهد و آنرا با تاسیس مرکز تحقیقات علوم اسلامی تجهیز نماید. پس از تدارک مسایل مقدماتی روز شنبه ۲۶ حمل ۱۳۶۷

^۱ . البتة فاکولته شرعیات بعد از فاکولته های طب (سال ۱۳۱۱)، حقوق (۱۳۱۷)، ادبیات (۱۳۲۰) و علوم طبیعی (۱۳۲۱) ایجاد گردید.

این پوهنتون رسماً در عمارت پوهنځی زمین شناسی واقع نزدیک آرامگاه علامه سید جمال الدین افغانی در ساحه پوهنتون کابل بر بنیاد پوهنځی شرعیات افتتاح و به کار آغاز کرد.

این پوهنتون دارای سه پوهنځی بود:

اول: پوهنځی تعلیمات اسلامی و وعظ و ارشاد.

با سه دبیرتمنت: دبیرتمنت عقیده و فلسفه/ دبیرتمنت تفسیر و حدیث/ دبیرتمنت زبان و ادبیات عربی.

و چهار رشته تحصیلی: رشته تعلیمات اسلامی پسران/ رشته تعلیمات اسلامی دختران/ رشته وعظ و ارشاد/ رشته زبان و ادب عربی.

دوم: پوهنځی فقه و قانون.

با ۲ دبیرتمنت: دبیرتمنت فقه و اصول فقه/ دبیرتمنت حقوق.

و یک رشته تحصیلی: رشته فقه و قانون.

سوم: پوهنځی اکمال تخصص:

هدف از تاسیس آن ارتقای مهارتهای مسلکی و اکمال کادرهای داخل خدمت در ارگانهای تحصیلی-تعلیمی و تبلیغ علوم و معارف اسلامی در کشور بود.

مرکز تحقیقات علوم اسلامی:

این مرکز در برج حوت سال ۱۳۶۵ در چوکات پوهنتون علوم اسلامی به غرض پخش و نشر مسایل و ارزش های دینی و تحقیق و پژوهش علمی ایجاد شده بود که امور تحقیقی - علمی آن از طریق چهار دبیرتمنت ذیل انجام میگردد:

دبیرتمنت تفسیر و حدیث/ دبیرتمنت تاریخ اسلام/ دبیرتمنت فقه و قانون/ دبیرتمنت عقیده و فلسفه.

رئیس پوهنتون علوم اسلامی و مرکز تحقیقات آن نخست شاد روان محمد صدیق سیلانی و سپس در نتیجه انتخابات پوهاند عبدالعزیز و سمت معاونیت علمی آنرا نخست پوهاند عبد العزیز و بعداً شاد روان پوهندوی عبد القهار قدیری به عهده داشتند.

در سال ۱۳۷۱ با پیروزی مجاهدین و تاسیس دولت اسلامی پوهنتون علوم اسلامی منحل و به پوهنتون دعوت و جهاد مقیم پشاور مربوط گردید.

معضله تعمیر:

در سال ۱۳۳۰ که پوهنځی شرعیات به فعالیت آغاز کرد در عمارتی واقع پهلو زیارت شاه دوشمشیره (علیه الرحمة) (که بعداً موسسه تربیه معلم روشن و فعلاً ریاست قوای بشری وزارت کار و امور اجتماعی در آن فعالیت دارد) مقیم بود و لیلیه محصلان در دارالامان در یک خانه کرایه قرار داشت. در سال ۱۳۳۱ این پوهنځی به پغمان انتقال نمود و در آنجا چند عمارت دولتی به اختیار آن قرار داده شد.

پوهنځی درسال ۱۳۴۱ از پغمان به کابل انتقال نمود و دریک عمارت کرابی واقع ششدرک اخذ موقع کرد. درسال ۱۳۴۳ با اکمال کمپس پوهنتون کابل در دامنه علی آباد که دارای عمارات عصری و مجهز و مختص به پوهنتون کابل بود پوهنځی شرعیات به عمارت جدید پوهنتون انتقال و با پوهنځی حقوق و علوم سیاسی دریک ساختمان به فعالیت پرداخت.

درسال ۱۳۶۶ که پوهنتون تحصیلات و تحقیقات علوم اسلامی بر بنیاد پوهنځی شرعیات تاسیس شد، عمارت سه منزله ایکه اکنون مربوط پوهنځی زمین شناسی است به آن تخصیص داده شد. بعد از انحلال آن پوهنتون درسال ۱۳۷۱ از تعمیر متذکره مشترکاً با پوهنځی زمین شناسی استفاده میگردید.

درسال ۱۳۸۱ به ابتکار پوهنوال محمد اکبر پوپل رییس پوهنتون کابل عمارت طب کهنه برای پوهنځی شرعیات تخصیص داده شد و این پوهنځی به آن منتقل گردید. درسال ۱۳۸۶ ترمیم اساسی آن به مصرف مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰۰ دالر امریکایی از بودجه دولت به سعی و کوشش پوهاند عبد الحی نظیفی رییس پوهنتون و پوهاند عبدالعزیز رییس فاکولته شرعیات آغاز گردید و بعد از اکمال قسمی ترمیم، پوهنځی پس از تحمل یک سال آواره گی دوباره بدان انتقال گردیده مصروف امور علمی و تدریسی خویش گردید.

پوهنځی شرعیات از بدو تاسیس دارای تعمیر مستقلاً نبود. اکنون که در عمارت قدیم پوهنځی طب پیشین اقامت دارد، این عمارت پاسخگوی نیازمندی های آن نیست. مسأله نبود یک تعمیر مناسب معضله ای بوده که همیشه رهبری پوهنځی و پوهنتون به حل آن تلاش نموده اند ولی متأسفانه به نتیجه ای نرسیده است. درسال های اخیر رژیم پادشاهی که مرحوم ملک فیصل پادشاه عربستان سعودی به کابل سفر رسمی داشت از پوهنتون کابل و آرامگاه سید جمال الدین افغانی نیز دیدن نمود. درین دیدار وعده نمود که مصارف تاسیس یک عمارت مجهز برای پوهنځی شرعیات و همچنان مصارف اعمار یک مرکز تحقیقات و مطالعات اسلامی و یک محراب مسجد بزرگ برای پوهنتون کابل را در جوار آرامگاه سید جمال الدین افغانی در محوطه پوهنتون میپردازد و به گفته بعضی شاهدان عینی که سنگ تهابی را هم در آنجا بطور سمبولیک گذاشت و فی المجلس مبلغ ۱۵۰۰ هزار دالر امریکایی را به عنوان کمک مقدماتی به این مرکز به پوهنتون کابل اهدا نمود ولی با دریغ که تا امروز از آن هیچ اثری دیده نشد^۲.

درین نزدیکی ها (۰۷ / ۰۳ / ۱۳۹۱ ش) سفیر کبیر کشور عربستان سعودی به پوهنتون کابل آمده و موافقت نامه سه صد و هفتاد هزار دالر امریکایی را در حالیکه رییس پوهنتون کابل، معاونین پوهنتون، روءسای پوهنځی های پوهنتون کابل، رییس و استادان پوهنځی شرعیات حاضر بودند با رییس پوهنتون کابل پوهاند حمید الله امین به امضاء رسانید، هدف از این مساعدت اعمار و تجهیز مرکز تحقیقات علوم اسلامی در چوکات پوهنځی شرعیات بوده که در جنب غرب تعمیر کنونی پوهنځی اعمار خواهد شد.

^۲ . میگویند بعداً بر اثر سقوط رژیم شاهی و اعلام جمهوری محمد داود خان دولت عربستان این پروژه بزرگ را به اسلام آباد انتقال داد که مسجد بزرگ ، پوهنتون اسلامی و مرکز مطالعات اسلامی کنونی در آنجا اعمار گردید

در سال ۱۳۷۴ بنا به پیشنهاد پوهنتون کابل و منظوری مرحوم پروفیسور برهان الدین ربانی رییس دولت اسلامی وقت که خود یکی از استادان سابقه دار این پوهنځی بود، تصمیم گرفته شد چنان یک عمارت مجهز و عصری در ساحه پوهنتون کابل برای پوهنځی شرعیات اعمار گردد که بر علاوه اتاق ها و تالارهای کافی مورد نیاز دارای یک مسجد بزرگ نیز باشد، کارهای مهندسی آن نیز از طریق اداره مهندسی ریاست شهرسازی وقت به نام (پما) تا اندازه زیادی پیش رفت ولی در اثر تحولات نظامی و سیاسی آن همه آرزومندی ها و تلاش ها جامه عمل نپوشید. امید است در شرایط کنونی که پوهنتون با گام های بلند و تازه به سوی مدرن شدن می رود، مقامات محترم مسوول به این مشکل نیز عطف توجه نمایند.

پوهنځی از بدو تاسیس یک پروگرام عمومی را به پیش می برد یعنی در آن صرف یک رشته تحصیلی وجود داشت. در سال تحصیلی ۱۳۴۹-۱۳۵۰ بخش تحصیلی اختصاصی پسران به رشته های تحصیلی جداگانه « فقه و قانون » و « تعلیمات اسلامی » جدا گردید که فارغان مدارس از طریق امتحان اختصاصی کانکور معرفی میگردند.

در سال ۱۳۴۵ بنا به ضرورت مبرم بهره مندی دختران از تعالیم دینی به سویه لیسانس، پوهنځی شرعیات تصمیم گرفت تا شعبه تعلیمات اسلامی دختران را تاسیس نماید. دختران فارغ صنوف دوازدهم لیسه های عمومی از طریق امتحان کانکور عمومی درین پوهنځی جذب و طی یک کریکولم اختصاصی به تحصیل می پردازند.

دوره تحصیل لیسانس در پوهنځی شرعیات چهار سال است.

پوهنځی شرعیات در سال ۱۳۸۹ ش توسط یک کمیته با صلاحیت بر کریکولم درسی خود تجدید نظر نمود.

در سیرانکشاف ابعاد علمی این پوهنځی تاسیس مجله علمی ماهوار به نام « شرعیات » قابل یادآوری است. مقالات مندرجه این مجله از طرف استادان برارنده و مجرب داخلی و استادان مهمان خارجی که به اساس روابط مسجل ثقافتی مصروف تدریس و تحقیق در پوهنځی شرعیات بودند فراهم میآمد. این مجله در سال ۱۳۴۹ به مدیریت مسوول مرحوم استاد برهان الدین ربانی (بعدا رییس دولت اسلامی و عضو پارلمان افغانستان) تاسیس و در حوت سال ۱۳۵۲ به علت تحولات سیاسی در کشور نشرات آن متوقف گردید.

این مجله در حدود سه و نیم سال به نشرات ادامه داد. مدیریت مسوول آنرا پس از مرحوم استاد ربانی، مرحوم استاد حبیب الرحمن و در اخیر استاد نعمت الله شهرانی (بعدا معاون رییس جمهور و وزیر حج و اوقاف و فعلا وزیر ارشد) به عهده داشتند که اینک خوشبختانه مرحله دوم نشر آن در حمل سال ۱۳۸۹ ش مساعد گردیده است.

کمک های خارجی :

در سال ۱۳۴۰ که آوازه کیفیت و شهرت این کانون علمی از مرزسرحدات این کشور بیرون رفت کشورهای نسبتاً پیشرفته عرب از جمله جمهوریت عربی مصر طی پروتوکولی حاضرگردید تا سالانه تعدادی از بورس های تحصیلی و مشاهداتی را به دسترس استفاده تحصیلی و تحقیقی استادان و محصلان این پوهنخی قرار دهد که به تاسی از آن سالانه تعدادی از اعضای کدر علمی غرض تحصیل به آن کشور رفته و به تحصیلات عالی پرداخته اند. همچنان کشور مصر در مورد کریکولم، ارسال کتب و نشریه های علمی به این پوهنخی مساعدت متداوم مینمود. به دنبال آن کشورهای دیگر عربی از قبیل عراق، لیبی، سوریه، عربستان سعودی و غیره دست به اقدامات مشابه زده و زمینه های تحصیلات عالی محصلان این پوهنخی را در کشورهای شان به پیمانانه محدود مساعد گردانیدند. به همین ترتیب زمینه مشاهدات علمی تحقیقی به کشورهای خارجی دیگر از جمله هندوستان، آسترالیا، ایالات متحده امریکا، اتحادشوروی وقت و غیره فراهم و از آن استفاده به عمل آمد. ولی متاسفانه به علت بحران های متداوم کشور این روند متوقف شد که تا اکنون ادامه دارد به استثنای ۳ تن استادان مصری که به اساس مساعدت های فرهنگی برای مدتی مصروف تدریس درین پوهنخی بودند.

تعداد دیپارتمنت ها:

در گذشته پوهنخی شریعیات دارای ۸ دیپارتمنت ذیل بود:

۱. دیپارتمنت تفسیر
۲. دیپارتمنت حدیث
۳. دیپارتمنت عربی و السنه خارجی
۴. دیپارتمنت علوم عقلی
۵. دیپارتمنت فقه و حقوق مقایسوی
۶. دیپارتمنت حقوق غرب
۷. دیپارتمنت اصول فقه
۸. دیپارتمنت علوم اجتماعی

در سال ۱۳۵۷ تعداد این دیپارتمنت ها به ۴ دیپارتمنت کاهش داده شد که تاحال ادامه داشته صرف درین اواخر پوهنخی دیپارتمنت پنجمی را بنام تفسیر نیز ایجاد نمود که این پنج دیپارتمنت قرار ذیل میباشند:

۱. دیپارتمنت عقیده و فلسفه- مضامین مربوطه: عقاید (الهیات)، عقاید (نبوات)، عقاید (سمعیات)، عقاید (فرق کلامی)، تاریخ ادیان، منطق قدیم، منطق جدید، فلسفه اسلامی، مبادی فلسفه، فلسفه قدیم، فلسفه قرون وسطی، فلسفه جدید، فلسفه معاصر، تصوف و عرفان اسلامی.
۲. دیپارتمنت تفسیر- مضامین مربوطه: تفسیر، تفسیر آیات احکام و علوم القرآن.

۳. دبیرانتمنت تعلیمات اسلامی- مضامین مربوطه: حدیث، حدیث احکام، علوم الحدیث، اصول حدیث، سیره النبی، صرف عربی، نحو عربی، بلاغت عربی.

۴. دبیرانتمنت فقه و اصول فقه- مضامین مربوطه: مبادی فقه، فقه (عبادات)، فقه (معاملات)، فقه (جنایات)، فقه (احوال شخصیه)، فقه (دعوی و شفع)، میراث، نظام الحکم، نظام مالی اسلام، نظام قضایی اسلام، اصول فقه، تاریخ تشریح اسلامی، قواعد افتا، قواعد کلیه فقه، و مضامین اساسات حقوق اسلام و حقوق جزای اسلام در پوهنخی حقوق و علوم سیاسی.

۵. دبیرانتمنت ثقافت اسلامی - مضامین مربوطه: نظام اجتماعی اسلام، نظام اخلاقی اسلام، نظام سیاسی اسلام، جهان بینی اسلامی، ویژه گی های اسلام، قرآن و تکنالوژی معاصر، تمدن اسلام، ارکان ایمان در اسلام، و فلسفه عبادات در ۱۶ فاکولته پوهنتون کابل از صنف اول الی صنف ۴ مطابق کریکولم تصویب شده.

برنامه های تحصیلی:

پوهنخی شریعت دارای سه نوع برنامه تحصیلی میباشد که عبارت اند از:

الف - لیسانس در بخش روزانه:

محصلان طی مدت ۴ سال به سویه لیسانس تحصیل مینمایند:

۱. تعلیمات اسلامی نسوان، با پروگرام اختصاصی برای فارغان صنوف ۱۲ لیسه ها که از طریق امتحان کانکور عمومی وزارت تحصیلات عالی معرفی میگردند.

۲. تعلیمات اسلامی ذکور، برای فارغان صنوف ۱۲ مدارس دینی مرکز و ولایات افغانستان که از طریق امتحان اختصاصی کانکور وزارت تحصیلات عالی معرفی میگردند.

۳. فقه و قانون، برای فارغان صنوف ۱۲ مدارس دینی مرکز و ولایات افغانستان که از طریق امتحان اختصاصی کانکور وزارت تحصیلات عالی معرفی میگردند.

ب - لیسانس در بخش شبانه:

محصلانیکه از طریق امتحان کانکور وزارت معرفی میشوند در دوره ذیل برای مدت ۵ سال تحصیل مینمایند

۱. تعلیمات اسلامی نسوان،

۲. تعلیمات اسلامی ذکور،

ج - ماستری در رشته شریعت و قانون:

در نخستین دوره بخش ماستری ۱۸ تن برای دوسال مصروف تحصیل اند.

کتابخانه، محکمه تمثیلی و مرکز IT:

- قبل از جنگ ها فاکولته شرعیات دارای کتابخانه مجهز و در نوع خود بیمانندی در سطح کشور بود که ۳۳ هزار جلد کتاب را در دسترس محصلان و استادان قرار میداد ولی در جریان جنگها همه طعمه آتش گردیده حتی یک جلد هم از آن باقی نماند. اکنون دوباره کتابخانه این پوهنخی احیا و سالون و تجهیزات آن توسط IDLO تکمیل و فعلا دارای تقریبا (ده هزار) جلد کتاب است که همه روزه برای استفاده باز بوده و تقریبا روزانه به تعداد ۲۰۰ تن محصل، استاد و دیگر علاقه مندان از آن استفاده مینمایند.
- پوهنخی شرعیات دارای یک سالون محکمه تمثیلی برای تطبیقات محصلان در مسایل قضایی و عدلی میباشد که این سالون اخیرا از طرف USAID احداث و در اختیار محصلان پوهنخی شرعیات قرار دارد.
- پوهنخی شرعیات دارای مرکز مجهز کمپیوتر و اینترنت (IT) میباشد که همه روزه از صبح تا دیگر باز بوده و مورد استفاده محصلان و استادان قرار دارد. این مرکز در سال ۱۳۸۷ به کمک USAID ایجاد گردیده است.
- پوهنخی شرعیات به منظور تقویه زبانهای عربی و انگلیسی محصلان خود یک لیبارتری زبان را که مجهز با وسائل ذیربط مختلف میباشد نیز ایجاد نموده است.

ساحات کاری برای فارغان:

ستره محکمه – لوی سارنوالی – وزارت عدلیه – وزارت معارف – وزارت تحصیلات عالی – وزارت حج و اوقاف – وزارت اطلاعات و فرهنگ – رسانه های چاپی و تصویری دولتی و غیردولتی – وکالت دفاع – موسسات و انجیوهاییکه به کدرهای دینی ضرورت دارند – خطابت و امامت مساجد و سایر زمینه ها.

لیست استادان پوهنخی شرعیات با تفکیک دیپارتمنت، رتبه علمی و درجه تحصیل:

۴۸ تن استاد که از جمله: (۱۰) تن به سویه دکتورا، (۱۲) تن به سویه ماستر، (۲۶) تن به سویه لیسانس شامل: (۴) تن پوهاند، (۲) تن پوهنوال، (۴) تن پوهندوی، (۱۱) تن پوهنمل، (۱۶) تن پوهنیار، (۷) تن پوهیالی، (۳) تن نامزد پوهیالی (۲) تن نامزد پوهنمل به شرح ذیل:

دیپارتمنت عقیده و فلسفه: (۵) تن عضو کادر علمی

۱. پوهاند محمد ابراهیم ابراهیمی – ماستر از پوهنخی شرعیات پوهنتون کابل – آمر دیپارتمنت
۲. پوهنوال داد محمد نذیر – لیسانس از پوهنتون الازهر مصر
۳. پوهنیار لطف الرحمن سعید – ماستر از پوهنتون واشنگتن سنیت ایالات متحده امریکا
۴. پوهنیار اسدالله جاهدی – لیسانس پوهنتون کابل
۵. پوهیالی محمد شهیر معصومی – لیسانس پوهنتون کابل

دیپارتمنت جدید التاسیس تفسیر: (۴) تن عضو کادر علمی

۱. پوهنمل حفیظ الله حفیظ - ماستر از پوهنخی شریعت پوهنتون کابل - آمر دیپارتمنت
۲. پوهاند نعمت الله شهرانی - ماستر از پوهنتون الازهر مصر
۳. پوهندوی دکتور عبد القدوس راجی - دکتورا از کشور عربستان سعودی
۴. پوهنمل غلام محمد محب - لیسانس پوهنخی شریعت پوهنتون کابل

دیپارتمنت تعلیمات اسلامی: (۱۳) تن عضو کادر علمی

۱. پوهندوی دکتور عبد الباری حمیدی - دکتورا از جامعه اسلامی مدینه عربستان سعودی، آمر دیپارتمنت
۲. پوهاند سید عمر منیب - ماستر از پوهنتون الازهر مصر (در پایان تهیه این نوشته وفات نمودند).
۳. پوهنوال عبدالجلیل یوسفی - ماستر از پوهنتون الازهر مصر
۴. پوهندوی خلیل الله مهمند - لیسانس از پوهنتون کابل
۵. پوهنمل غلام مصطفی نخبه - لیسانس پوهنتون کابل
۶. پوهنمل عبد الفتاح راسخ - لیسانس پوهنتون کابل
۷. پوهنیار محمد سلیم سلیم - لیسانس پوهنتون کابل
۸. پوهنیار خلیل احمد خنجانی - لیسانس پوهنتون دعوت و جهاد
۹. پوهنیار عبد البشیر فضلی - لیسانس پوهنتون کابل
۱۰. پوهنیار سید اسد الله الهاشمی - لیسانس پوهنتون دعوت و جهاد
۱۱. پوهنیار سلیمان - لیسانس پوهنتون کابل
۱۲. پوهنیار عبد الصمد کرامت - لیسانس پوهنتون کابل
۱۳. پوهیالی عبد البصیر فرید - لیسانس پوهنتون کابل

دیپارتمنت فقه و اصول فقه: (۱۱) تن عضو کادر علمی

۱. پوهنمل دکتور فضل الرحیم بصیرت دکتوراه از جامعه ملک فهد / آمر دیپارتمنت.
۲. پوهاند عبد العزیز ماستر از پوهنتون الازهر (فعالاً عضو شورای عالی ستره محکمه می باشد).
۳. پوهندوی دین محمد گران - ماستر از پوهنتون الازهر مصر. / رئیس فاکولته
۴. پوهنمل عبد الرزاق وردگ - ماستر از پوهنتون الازهر مصر (اکنون تقاعد کرده است).
۵. پوهنمل دکتور محمد ایاز نیازی - دکتور از پوهنتون الازهر مصر
۶. پوهنمل دکتور محمد عالم شینواری - دکتورا از جامعه ام درمان سودان
۷. پوهنمل سید عنایت الله شاداب - لیسانس پوهنتون کابل
۸. پوهنمل نیاز محمد حسین خیل - لیسانس پوهنتون کابل

۹. پوهنیار عنایت الله بلیغ - لیسانس پوهنتون کابل

۱۰. پوهنیار شیر مقصود حیدری - لیسانس از پوهنتون الازهر مصر

۱۱. پوهنیار عبد القادر نایل - لیسانس پوهنتون کابل

۱۲. پوهنیار غفور احمد غزنوی - لیسانس پوهنتون کابل

دیارتمنت ثقافت اسلامی: (۱۵) تن عضو کدر علمی

۱. پوهندوی دکتور عبدالله نور عباد - دکتورا از پوهنتون قاهره مصر - آمر دیپارتمنت

۲. پوهندوی محمد نظیف - ماستر یکی از پوهنتونهای کشور سودان

۳. پوهنمل سید ابوبکر هاشمی - ماستر از پوهنتون دعوت و جهاد پاکستان

۴. پوهنمل عبد الظاهر داعی - لیسانس از پوهنتون الفتح لیبیا

۵. پوهنیار احمد ضیا دانش - لیسانس پوهنتون کابل

۶. پوهنیار گل احمد - لیسانس پوهنتون کابل

۷. پوهنیار عبدالجلیل فقیه - ماستر پوهنتون اسلام آباد پاکستان

۸. پوهیالی عبد الناصر نصرت - لیسانس پوهنتون دعوت و جهاد

۹. پوهیالی محمد شریف عمرزی - لیسانس پوهنتون کابل

۱۰. پوهنمل دکتور عبد المتین دکتورای پوهنتون ام القرى مکه معظمه

۱۱. پوهنمل دکتور گلاجان دکتورای جامعه الازهر مصر

۱۲. نامزد پوهنمل دکتور عبد الله حقیار دکتورا از عربستان سعودی

۱۳. پوهیالی محمد معروف راسخ - لیسانس پوهنتون کابل

۱۴. پوهیالی محمد نسیم - لیسانس پوهنتون کابل

۱۵. پوهیالی اسدالله ساجد - لیسانس پوهنتون دعوت و جهاد.

قابل تذکر است که از میان استادان پوهنهی دوتن آنان (پوهاند شهرانی و پوهاند عبد العزیز) با حفظ

حقوق کدر علمی در خارج از پوهنتون کابل مصروف خدمت اند.

نیازسنجی آموزشی:

بر اساس تفاهم میان جهات و ارگان های دولتی و غیردولتی آتی الذکر و تشخیص دقیق نیازمندی

آنها بحیث ساحات جذب فارغان فاکولته شرعیات، این سند (کریکولم درسی، مفردات مربوط به

آن) توسط کمیته موظف در پوهنهی شرعیات تهیه و ترتیب گردیده است. برخی از جهات و ارگانهای

اشاره شده ازین قرار است:

- نظام قضائی کشور (در رأس ستره محکمه).

- حارنوالی و ادارات مربوطه آن.
- وزارت عدلیه (ریاست تقنین).
- وزارت معارف (بخش تعلیمات اسلامی/بخش تعلیمات علوم دینی در مکاتب عمومی).
- وزارت محترم امور داخله (بخش پولیس عدلی).
- انجمن وکلای مدافع.

• سایر ادارات دولتی و خصوصی نیازمند به متخصصان و مشاوران بخش های فقهی- حقوقی. باید گفت در یکی از مراحل کاری کمیته تجدید نظر بر پروگرام درسی پوهنحی شرعیات، مسوده کریکولم مندرج این سند ضم پرسشنامه حاوی سوالات مشخص و دقیق، خدمت مقامات ادارات فوق الذکر ارسال گردیده و نظریات ایشان نیز در زمینه اخذ، جمع بندی و نهایتاً مورد استفاده قرار داده شد که سبب غنامندی هر چه بیشتر مسوده مورد نظر گردیده و باعث شد تا کریکولم در دست داشته، برواقعیتهای عینی جامعه امروزی افغانستان مبتنی و عیار گردد. همچنان در برخی از مراحل کاری عند الموقع نماینده های ارگانهای یاد شده به مجلس کمیته خواسته شده و دیدگاه آنان شنیده می شد که این امر نیز در راستای رسیدن به هدف متوقع بسیار مفید و ممد واقع گردد.

تا اینکه مسوده اولیه کریکولم متوقع، در سال (۱۳۸۹ هـ ش) آماده گردیده و بعد از اجازه رسمی مقام محترم ریاست پوهنتون کابل مرحله تطبیق آن آغاز گردید. باید گفت بر اساس تقاضای مقام محترم ستره محکمه کشور، یک کاپی این کریکولم به دفتر آن مقام و بخش سناژ قضائی آن ارسال گردیده و در ساحه مربوطه مورد تأیید آنان نیز قرار گرفته است.

همچنان قابل یاد آوریست که جهت تکمیل کار مسوده اولی کریکولم درسی فاکولته شرعیات و تدقیق مزید بر آن سه بار جلسه رسمی میان رؤسا و نماینده های پوهنحی های شرعیات کشور در کابل و هرات دائر گردیده و نهایتاً در جلسه سوم آن که در جدی ۱۳۹۰ هـ ش در شهر هرات برگزار گردیده بود به تصویب همه اعضاء رسیده و نهایتاً این کریکولم با مفردات مربوطه و برخی ضمائ آن چاپ گردیده و در دسترس همه فاکولته های شرعیات قرار داده شده است که در نوع خود (به سطح موسسات اکادمک کشور) کاربری سابقه و بی مانند می باشد.

اهداف آموزشی:

چنانچه قبلاً اشاره شد پوهنحی شرعیات دارای مرام و اهداف خاص بوده که همانا تربیه کادر آگاه، ماهر و خدمت گذار برای مردم و جامعه میباشد. کادرهای تربیه شده توسط پوهنحی شرعیات در سیستم عدلی، قضایی و معارف کشور مصروف خدمت گردیده و عملاً برای انکشاف محلی، منطقوی، ملی و اجتماعی کار مینمایند و مرام پوهنحی را در حد امکان تحقق می بخشند.

واین یک سند بسیار موثق است که گفته شود: ممکن هیچ محکمه فعالی از محاکم (۳۴) ولایت و (۳۶۳) ولسوالی کشور وجود ندارد که در آن فارغ پوهنخی شرعیات مصروف خدمت به محل، منطقه و جامعه نباشد و همین طور است کار فارغان این پوهنخی در حارنوالی ها، مدارس دینی و مکاتب عمومی کشور.

توقع برده میشود فارغان رشته های مختلف پوهنخی به اهداف ذیل نائل آیند:

- فهم دقیق از مفاهیم عالی شریعت اسلامی و قوانین مکتوبه کشور.
- استفاده از تجارب نظری و عملی به دست آمده در امر بهبود تدریس در مدارس، مکاتب و موسسات تحصیلات عالی کشور.
- استفاده از تجارب نظری و عملی به دست آمده در امر بهبود سیستم عدلی و قضایی کشور.
- کسب توانایی مقارنه و مقائسه موضوعات مختلف در پرتو شریعت اسلامی و قوانین نافذه کشور.
- کسب توانایی تحلیل و تفسیر درست مسائل در شریعت اسلامی و تحلیل و تفسیر معقول نصوص قانونی.
- کسب مهارتهای عملی در عرصه قضاء و سارنوالی.
- کسب مهارت در تسوید قوانین جدید.

پوهنتون کابل
پوهنځی شرعیات

پروگرام درسی پوهنځی شرعیات

مصوب سال : ۱۳۸۹ هـ ش

تهیه شده بر اساس سیستم کریدت

۱۳۸۹ هـ ش

پلان درسی سمستر واریپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کردیدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته فقه و قانون

سمستر: (اول)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	عقاید (۱) الهیات	۱۱۱	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	تفسیر آیات احکام (جزء اول)	۱۱۲	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه (۱) احوال شخصیه	۱۱۳	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	قرآن شناسی (علوم القرآن)	۱۱۴	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	سیرت النبی صلی الله علیه وسلم	۱۱۵	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	تاریخ التشريع الاسلامي	۱۱۶	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	مبادي حقوق	۱۱۷	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۸	منطق (۱) قدیم	۱۱۸	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	عربی (۱) قواعد (صرف و نحو)	۱۱۹	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۱۰	انگلیسی	۱۲۰	اساسی	۲	۳۲	۲۲	۱۲
مجموعه							۸۴

سمستر: (دوم)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	عقاید (۲) نبوات	۲۲۱	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	حدیث احکام (احادیث بیوع)	۲۲۲	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه (۲) احوال شخصیه	۲۲۳	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	اصول فقه (۱)	۲۲۴	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	علوم الحدیث	۲۲۵	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	مبادي اقتصاد	۲۲۶	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۷	حقوق اساسی	۲۲۷	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	منطق (۲) جدید	۲۲۸	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	عربی (۲) قواعد (صرف و نحو)	۲۲۹	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۱۰	انگلیسی	۲۳۰	اساسی	۲	۳۲	۲۲	۱۲
مجموعه							۸۴

پلان درسی سمستر واریپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کردیدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته فقه و قانون

سمستر: (سوم)

تیمره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	عقاید (۳) سمعیات	۳۳۱	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	تفسیر آیات احکام (جزء دوم)	۳۳۲	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه (۳) معاملات	۳۳۳	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	اصول فقه (۳)	۳۳۴	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	تاریخ معاصر افغانستان	۳۳۵	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۶	حقوق بین الملل عمومی	۳۳۶	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	نظریة الالتزام (۱)	۳۳۷	تخصیصی	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	عربی (۳) قواعد (صرف ونحو)	۳۳۸	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	علم البلاغت	۳۳۹	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
مجموعه							
				۱۸	۲۸۸	۲۱۶	۷۲

سمستر: (چهارم)

تیمره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	حدیث احکام (رهن الی وصایا)	۴۴۰	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	فقه (۴) معاملات	۴۴۱	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	اصول فقه (۳)	۴۴۲	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۴	نظام مالی اسلام	۴۴۳	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	حقوق بین الملل خصوصی	۴۴۴	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	مقایرة الادیان	۴۴۵	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	عربی (۴) قواعد (صرف ونحو)	۴۴۶	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	علم البلاغت	۴۴۷	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
مجموعه							
				۱۶	۲۵۶	۱۹۲	۶۴

پلان درسی سمستر واریپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کردیدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته فقه و قانون

سمستر: (پنجم)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	تفسیر آیات احکام (جزء سوم)	۵۴۸	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	فقه (۵) دعوی	۵۴۹	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	اصول فقه (۴)	۵۵۰	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۴	نظریة الملكية	۵۵۱	تخصصی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	فقه المقارن	۵۵۲	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	حقوق جزای بین المللی	۵۵۳	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	نظام قضائی اسلام	۵۵۴	تخصصی	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	تحلیل فقهی قانون مدنی	۵۵۵	اساسی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۹	محاکمات تمثیلی	کار عملی بعد از وقت			/	/	/
مجموعه							
				۱۷	۲۷۲	۲۰۴	۶۸

سمستر: (ششم)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	حدیث احکام (نکاح الی رضاع)	۶۵۶	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	فقه (۶) دعوی	۶۵۷	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	اصول فقه	۶۵۸	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۴	قواعد افتاء	۶۵۹	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	حقوق تجارت و شرکتها	۶۶۰	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	علم المیراث	۶۶۱	تخصصی	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	حقوق جزای عمومی اسلام	۶۶۲	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	کریمینولوژی	۶۶۳	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	محاکمات تمثیلی	کار عملی بعد از وقت			/	/	/
مجموعه							
				۱۶	۲۵۶	۲۹۲	۶۴

پلان درسی سمستر واریپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کردیدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته فقه و قانون

سمستر: (هفتم)

شماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	تفسیر آیات احکام (جزء چهارم)	۷۶۴	تخصص	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	فقه (۷) جنایات	۷۶۵	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	اصول فقه	۷۶۶	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۴	نظام سیاسی اسلام	۷۶۷	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	قواعد کلیه فقهی و مجله الاحکام	۷۶۸	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۶	حقوق کار و تأمینات اجتماعی	۷۶۹	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	اصول محاکمات مدنی در فقه اسلامی	۷۷۰	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	قضایای فقهی معاصر	۷۷۱	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	تمرینات قضایی (در محاکم)	کار عملی بعد از وقت			/	/	/
مجموعه							
				۱۷	۲۷۲	۲۰۴	۶۸

سمستر: (هشتم)

شماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	حدیث احکام (احادیث حدود)	۸۷۲	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	فقه (۸) جنایات	۸۷۳	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	اصول فقه	۸۷۴	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۴	حقوق اداره	۸۷۵	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	اصول دعوت و فن خطابت	۸۷۶	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	اصول محاکمات جزایی در فقه اسلامی	۸۷۷	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	طب عدلی	۸۷۸	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	بحث و روش تحقیق	۸۷۹	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	تمرینات قضایی (در محاکم)	کار عملی بعد از وقت			/	/	/
مجموعه							
				۱۶	۲۵۶	۱۹۲	۶۴

مجموع کریدتهای این رشته (۱۴۰) کریدت.

انترشیپ:

طبق پروگرام جدید درسی، برای محصلین رشته فقه و قانون فاکولته شرعیات، در جریان سمسترهای پنجم و ششم برنامه محاکم تمثیلی در نظر گرفته شده است که هم اکنون این برنامه با موفقیت در داخل فاکولته به راه انداخته میشود و قضات محترم محاکم در این عرصه با اداره و محصلین شرعیات همکاری لازم می نمایند. باید گفت که برای این برنامه هم اکنون در پوهنهی شرعیات اطاق خاصی با تجهیزات و امکانات بسیار خوب آماده بوده و در خدمت محصلین و قضات قرار دارد.

همچنان برای محصلین رشته فوق الذکر در سال اخیری طی سمسترهای هفتم و هشتم پروگرام مشاهدات محاکم در نظر گرفته شده است که بر اساس آن محصلان محترم به همکاری استادان مربوطه به محاکم مختلف، حارنوالی ها، بخشهای تقنین وزارت عدلیه و بخشهای مربوطه دیگر رفته و چگونگی کار محاکم و اجراءات قضات را از نزدیک مشاهده و از تجارب عملی آنان می آموزند. بازدید از کاربرخی از کمسیونهای پارلمان نیز بخشی از ساحات مشاهداتی و فعالیتهای عملی محصلان این پوهنهی می باشد که بمنظور آموزش روشهای عملی کار تقنین (قانونگذاری و قانونسازی) در کشور در نظر گرفته شده است.

روش تدریس و آموزش:

روش تدریس و آموزش در پوهنهی شرعیات طوری در نظر گرفته شده است که در واقع از هر دو روش (قدیم استاد محوری و روش جدید محصل محوری) استفاده می شود. این بدان جهت است که درین فاکولته بر اساس اصول شریعت اسلامی قسمت اعظم از معلومات از نوع منقولات بوده و باید بگونه استاد محوری به شاگردان منتقل گردد. و چون بخش مهم دیگر معلومات از نوع معلومات عقلی یا معقولات می باشد، بناءً روش شاگرد محوری نیز در سیستم تدریس این فاکولته نقش و جایگاه خاص دارد.

شیوه های ارزیابی:

شیوه ارزیابی معلومات و مهارت های محصلان درین فاکولته تا حدی طبق معمول در تمام فاکولته های علوم اجتماعی بوده که عمدهً از طریق کارخانگی، سهمگیری های صنفی، امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی اجراء میشود. علاوهً در بسیاری از مضامین به محصلان محترم کارهای تحقیقی ساحوی و میدانی داده میشود تا روی مسائل و موضوعات مختلف اجتماعی مطرح در جامعه تحقیق نموده و روشهای عملی تحقیق را بیاموزند که تا اکنون نتایج بسیار مهمی را به همراه داشته است.

با احترام

پلان درسی سمستر وارپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کردیدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته تعلیمات اسلامی (ذکور)

سمستر: (اول)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	عقاید ۱ (الهیات)	۱۸۰	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	تفسیر	۱۸۱	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	حدیث	۱۸۲	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	فقه (الاحوال الشخصية)	۱۸۳	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۵	قرآن شناسی (علوم القرآن)	۱۸۴	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	تاریخ التشريع الاسلامی	۱۸۵	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۷	علوم الحديث (۱)	۱۸۶	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۸	عربی (صرف ونحو)	۱۸۷	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۹	منطق (قدیم)	۱۸۸	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۱۰	انگلیسی	۱۸۹	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
مجموعه							
				۱۸	۲۸۸	۲۱۶	۷۲

سمستر: (دوم)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	عقاید ۲ (نیوات)	۲۹۰	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	تفسیر	۲۹۱	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	حدیث	۲۹۲	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	فقه (احوال شخصیه)	۲۹۳	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۵	علوم الحديث (۲)	۲۹۴	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۶	اصول فقه (۱)	۲۹۵	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	مبادئ حقوق	۲۹۶	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۸	عربی (صرف ونحو)	۲۹۷	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۹	منطق (جدید)	۲۹۸	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۱۰	انگلیسی	۲۹۹	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
مجموعه							
				۱۸	۲۸۸	۲۱۶	۷۲

پلان درسی سمستر وارپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کردیدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته تعلیمات اسلامی (ذکور)

سمستر: (سوم)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	عقاید ۳ (سمعیات)	۳۱۰۰	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	تفسیر	۳۱۰۱	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	حدیث	۳۱۰۲	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	فقه (معاملات)	۳۱۰۳	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۵	اصول فقه (۲)	۳۱۰۴	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	حقوق اساسی	۳۱۰۵	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۷	سیرت النبی صلی الله علیه وسلم	۳۱۰۶	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۸	عربی (صرف ونحو)	۳۱۰۷	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۹	تاریخ معاصر	۳۱۰۸	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۱۰	بلاغت	۳۱۰۹	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
مجموعه							
				۱۸	۲۸۸	۲۱۶	۷۲

سمستر: (چهارم)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	عقاید ۴ (فرق کلامی)	۴۱۱۰	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	تفسیر	۴۱۱۱	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	حدیث	۴۱۱۲	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	فقه	۴۱۱۳	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۵	اصول فقه	۴۱۱۴	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	تاریخ و مبادی فلسفه	۴۱۱۵	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۷	نظریة الالتزام	۴۱۱۶	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	عربی (صرف ونحو)	۴۱۱۷	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۹	بلاغت	۴۱۱۸	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
مجموعه							
				۱۸	۲۸۸	۲۱۶	۷۲

پلان درسی سمستر وارپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کردیدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته تعلیمات اسلامی (ذکور)

سمستر: (پنجم)

تثمره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	تفسیر	۵۱۱۹	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	حدیث	۵۱۲۰	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه	۵۱۲۱	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	اصول فقه	۵۱۲۲	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	فلسفه اسلامی	۵۱۲۳	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	حقوق بین الملل عمومی	۵۱۲۴	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	میراث	۵۱۲۵	تخصصی	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	نظام مالی در اسلام	۵۱۲۶	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	محاکمات تمثیلی	کار عملی / بعد از وقت			/	/	/
مجموعه							
				۱۷	۲۷۲	۲۰۴	۶۸

سمستر: (ششم)

تثمره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	تفسیر	۶۱۲۷	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	حدیث	۶۱۲۸	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه	۶۱۲۹	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	اصول فقه	۶۱۳۰	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	فلسفه اسلامی	۶۱۳۱	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	قواعد کلیه فقهی	۶۱۳۲	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	تاریخ تمدن اسلام	۶۱۳۳	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	حقوق اداره	۶۱۳۴	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	کریمنولوژی	۶۱۳۵	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۱۰	محاکمات تمثیلی	کار عملی / بعد از وقت			/	/	/
مجموعه							
				۱۹	۳۰۴	۲۲۸	۷۶

پلان درسی سمستر وارپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کریدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته تعلیمات اسلامی (ذکور)

سمستر: (هفتم)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	تفسیر	۷۱۳۶	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	حدیث	۷۱۳۷	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه (جنایات)	۷۱۳۸	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	اصول فقه	۷۱۳۹	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	مقارنه الادیان	۷۱۴۰	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	اصول محاکمات (مدنی و جزای) در فقه اسلامی	۷۱۴۱	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	حقوق جزای اسلام	۷۱۴۲	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	نظریه الملیکیه	۷۱۴۳	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	تمرینات (درادارات مربوطه)	کار عملی/ بعد از وقت		/	/	/	/
مجموعه							
				۱۷	۲۷۲	۲۰۴	۶۸

سمستر: (هشتم)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	تفسیر	۸۱۴۴	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	حدیث	۸۱۴۵	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه (جنایات)	۸۱۴۶	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	نظام سیاسی اسلام	۸۱۴۷	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	قواعد افتاء	۸۱۴۸	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	اصول دعوت و فن خطابت	۸۱۴۹	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	طب عدلی	۸۱۵۰	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۸	روانشناسی	۸۱۵۱	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۹	بحث و روش تحقیق	۸۱۵۲	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۱۰	تمرینات (درادارات مربوطه)	کار عملی/ بعد از وقت		/	/	/	/
مجموعه							
				۱۸	۲۸۸		۷۲

مجموع کریدتهای این رشته (۱۴۳) کریدت.

انترشیپ:

طبق پروگرام جدید درسی، برای محصلین رشته تعلیمات اسلامی فاکولته شرعیات، درجریان سمسترهای پنجم و ششم برنامه محاکم تمثیلی در نظر گرفته شده است که هم اکنون این برنامه با موفقیت در داخل فاکولته به راه انداخته میشود و قضات محترم محاکم در این عرصه با اداره و محصلین شرعیات همکاری لازم می نمایند. باید گفت که برای این برنامه هم اکنون درپوهنهی شرعیات اطاق خاصی با تجهیزات و امکانات بسیار خوب آماده بوده و در خدمت محصلین و قضات قرار دارد.

همچنان ازینکه این رشته اساساً به هدف تربیه کدرهای تعلیمی و تربیتی برای معارف کشور (در بخش علوم دینی) در نظر گرفته شده است، بناءً برای محصلین این رشته در سال اخیری طی سمسترهای هفتم و هشتم پروگرام مشاهدات از مراکز تعلیمی (مکاتب، لیسسه ها و مدارس دینی) وزارت معارف در نظر گرفته شده است که بر اساس آن محصلان محترم به همکاری استادان مربوطه به ادارات یاد شده رفته و عملاً درپروسه آموزش سهم میگیرند و کارمعلمان محترم و چگونگی عملکرد و برخورد آنان را از نزد مشاهده و از تجارب آنان می آموزند که این روش در گذشته ها نیز میان فاکولته شرعیات و وزارت محترم معارف بوده است.

روش تدریس و آموزش:

روش تدریس و آموزش درپوهنهی شرعیات طوری در نظر گرفته شده است که در واقع از هر دو روش (قدیم استاد محوری و روش جدید محصل محوری) استفاده می شود. این بدان جهت است که درین فاکولته بر اساس اصول شریعت اسلامی قسمت اعظم از معلومات از نوع منقولات بوده و باید بگونه استاد محوری به شاگردان منتقل گردد. و چون بخش مهم دیگر معلومات از نوع معلومات عقلی یا معقولات می باشد، بناءً روش شاگرد محوری نیز در سیستم تدریس این فاکولته نقش و جایگاه خاص دارد.

شیوه های ارزیابی:

شیوه ارزیابی معلومات و مهارت های محصلان درین فاکولته تا حدی طبق معمول در تمام فاکولته های علوم اجتماعی بوده که عمدهً از طریق کارخانگی، سهمگیری های صنفی، امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی اجراء میشود. علاوهً در بسیاری از مضامین به محصلان محترم کارهای تحقیقی ساحوی و میدانی داده میشود تا روی مسائل و موضوعات مختلف اجتماعی مطرح در جامعه تحقیق نموده و روشهای عملی تحقیق را بیاموزند که تا اکنون نتایج بسیار مهمی را به همراه داشته است.

با احترام

پلان درسی سمستر واریپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کردیدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته تعلیمات اسلامی (نسوان)

سمستر: (اول)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کردیدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	عقاید	۱۱۵۳	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	تفسیر	۱۱۵۴	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	قرآنشناسی (علوم القرآن)	۱۱۵۵	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۴	اصول حدیث (۱)	۱۱۵۶	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	مبای فقه	۱۱۵۷	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	فقه: ۱ (عبادات)	۱۱۵۸	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۷	سیرت النبی صلی الله علیه وسلم	۱۱۵۹	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۸	عربی (صرف ونحو)	۱۱۶۰	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	منطق (قدیم)	۱۱۶۱	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۱۰	انگلیسی	۱۱۶۲	اساسی	۱	۱۶	۱۰	۶
مجموعه							
۷۸				۱۹	۳۰۴	۲۲۶	

سمستر: (دوم)

تیماره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کردیدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	عقاید	۲۱۶۳	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	تفسیر	۲۱۶۴	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	حدیث	۲۱۶۵	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	فقه: ۲ (عبادات)	۲۱۶۶	تخصیصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۵	اصول حدیث (۲)	۲۱۶۷	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	مبای حقوق	۲۱۶۸	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۷	تاریخ تمدن اسلام	۲۱۶۹	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
۸	عربی (صرف ونحو)	۲۱۷۰	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	منطق (جدید)	۲۱۷۱	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۱۰	انگلیسی	۲۱۷۲	اساسی	۱	۱۶	۱۰	۶
مجموعه							
۷۸				۱۹	۳۰۴	۲۲۶	

پلان درسی سمستر وارپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کردیدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته تعلیمات اسلامی (نسون)

سمستر: (سوم)

تیمره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	عقاید	۳۱۷۳	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	تفسیر	۳۱۷۴	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	حدیث	۳۱۷۵	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	فقه: ۳ (احوال شخصی)	۳۱۷۶	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۵	مقارنه الادیان	۳۱۷۷	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	حقوق اساسی	۳۱۷۸	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۷	روانشناسی	۳۱۷۹	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۸	عربی (صرف ونحو)	۳۱۸۰	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	تاریخ معاصر افغانستان	۳۱۸۱	اساسی	۱	۱۶	۱۲	۴
مجموعه				۱۸	۲۸۸	۲۱۶	۷۲

سمستر: (چهارم)

تیمره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	تفسیر	۴۱۸۲	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	حدیث	۴۱۸۳	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه: ۴ (احوال شخصی)	۴۱۸۴	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	نظام مالی اسلام	۴۱۸۵	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	تاریخ ومبادی فلسفه	۴۱۸۶	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	حقوق بین الملل عمومی	۴۱۸۷	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	فلسفه اسلامی	۴۱۸۸	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	عربی (صرف ونحو)	۴۱۸۹	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
مجموعه				۱۷	۲۷۲	۲۰۴	۶۸

پلان درسی سمستر وارپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کردیدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته تعلیمات اسلامی (نسون)

سمستر: (پنجم)

تیمره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	تفسیر	۵۱۹۰	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	حدیث	۵۱۹۱	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه: ۵ (دعوی و وسائل اثبات)	۵۱۹۲	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	اصول فقه ۱	۵۱۹۳	اساسی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۵	معاملات تجارتي در فقه اسلامی	۵۱۹۴	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	حقوق اداره	۵۱۹۵	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	فلسفه اسلامی	۵۱۹۶	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	عربی (بلاغت)	۵۱۹۷	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	محاکمات تمثیلی	کار عملی/ بعد از وقت			/	/	/
مجموعه							
				۱۸	۲۸۸	۲۱۶	۷۲

سمستر: (ششم)

تیمره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	تفسیر	۶۱۹۸	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	حدیث	۶۱۹۹	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه: ۶ (دعوی و وسائل اثبات)	۶۲۰۰	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	اصول فقه ۲	۶۲۰۱	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	میراث	۶۲۰۲	تخصصی	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	معاملات تجارتي در فقه اسلامی	۶۲۰۳	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	کریمنولوژی	۶۲۰۴	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	عربی (بلاغت)	۶۲۰۵	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	محاکمات تمثیلی	کار عملی/ بعد از وقت			/	/	/
مجموعه							
				۱۷	۲۷۲	۲۰۴	۶۸

پلان درسی سمستر وارپوهنځی شرعیات پوهنتون کابل

به سیستم کریدت / ۱۳۹۲ هـ ش

رشته تعلیمات اسلامی (نسوان)

سمستر: (هفتم)

تیمره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	تفسیر	۷۲۰۶	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	حدیث	۷۲۰۷	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه: ۷ (جنایات)	۷۲۰۸	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	اصول فقه ۳	۷۲۰۹	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۵	نظام سیاسی اسلام	۷۲۱۰	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۶	نظریة الالتزام	۷۲۱۱	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	اصول محاکمات در فقه اسلامی	۷۲۱۲	اختیاری	۱	۱۶	۱۲	۴
۸	عربی (محوړه)	۷۲۱۳	اساسی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۹	تمرینات در ادارات مربوطه	کار عملی/ بعد از وقت		/	/	/	/
مجموعه							
				۱۸	۲۸۸	۲۱۶	۷۲

سمستر: (هشتم)

تیمره	مضمون	کود نمبر IL	نوعیت مضمون	تعداد کریدت	مجموع کریدیتها	لکچر	بحث وسمینار
۱	تفسیر	۸۲۱۴	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۲	حدیث	۸۲۱۵	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۳	فقه: ۸ (جنایات)	۸۲۱۶	تخصصی	۳	۴۸	۳۶	۱۲
۴	اصول فقه ۴	۸۲۱۷	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۵	حقوق جزای عمومی اسلام	۸۲۱۸	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۶	نظریة الملكية	۸۲۱۹	اختیاری	۲	۳۲	۲۴	۸
۷	قواعد کلیه فقهی	۸۲۲۰	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۸	بحث و روش تحقیق	۸۲۲۱	اساسی	۲	۳۲	۲۴	۸
۹	تمرینات (در ادارات مربوطه)	کار عملی/ بعد از وقت		/	/	/	/
مجموعه							
				۱۷	۲۷۲	۲۰۴	۶۸

مجموع کریدتهای این رشته: (۱۴۳) کریدت.

انترشیپ:

طبق پروگرام جدید درسی، برای محصلین رشته تعلیمات اسلامی فاکولته شرعیات، درجریان سمسترهای پنجم و ششم برنامه محاکم تمثیلی در نظر گرفته شده است که هم اکنون این برنامه با موفقیت در داخل فاکولته به راه انداخته میشود و قضات محترم محاکم در این عرصه با اداره و محصلین شرعیات همکاری لازم می نمایند. باید گفت که برای این برنامه هم اکنون درپوهنهی شرعیات اطاق خاصی با تجهیزات و امکانات بسیار خوب آماده بوده و در خدمت محصلین و قضات قرار دارد.

همچنان ازینکه این رشته اساساً به هدف تربیه کدرهای تعلیمی و تربیتی برای معارف کشور (دربخش علوم دینی) در نظر گرفته شده است، بناءً برای محصلین این رشته در سال اخیروطی سمسترهای هفتم و هشتم پروگرام مشاهدات از مراکز تعلیمی (مکاتب، لیسه ها و مدارس دینی) وزارت معارف در نظر گرفته شده است که بر اساس آن محصلان محترم به همکاری استادان مربوطه به ادارات یاد شده رفته و عملاً درپروسه آموزش سهم میگیرند و کارمعلمان محترم و چگونگی عملکرد و برخورد آنان را از نزد مشاهده و از تجارب آنان می آموزند که این روش درگذشته ها نیز میان فاکولته شرعیات و وزارت محترم معارف بوده است.

روش تدریس و آموزش:

روش تدریس و آموزش درپوهنهی شرعیات طوری در نظر گرفته شده است که در واقع از هر دو روش (قدیم استاد محوری و روش جدید محصل محوری) استفاده می شود. این بدان جهت است که درین فاکولته بر اساس اصول شریعت اسلامی قسمت اعظم از معلومات از نوع منقولات بوده و باید بگونه استاد محوری به شاگردان منتقل گردد. و چون بخش مهم دیگر معلومات از نوع معلومات عقلی یا معقولات می باشد، بناءً روش شاگرد محوری نیز در سیستم تدریس این فاکولته نقش و جایگاه خاص دارد.

شیوه های ارزیابی:

شیوه ارزیابی معلومات و مهارت های محصلان درین فاکولته تا حدی طبق معمول در تمام فاکولته های علوم اجتماعی بوده که عمدهً از طریق کارخانگی، سهمگیری های صنفی، امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی اجراء میشود. علاوهً در بسیاری از مضامین به محصلان محترم کارهای تحقیقی ساحوی و میدانی داده میشود تا روی مسائل و موضوعات مختلف اجتماعی مطرح در جامعه تحقیق نموده و روشهای عملی تحقیق را بیاموزند که تا اکنون نتایج بسیار مهمی را به همراه داشته است.

با احترام

پوهنتون کابل
پوهنځی شرعیات

مفردات درسی رشته های سه گانه

(فقه وقانون/تعلیمات اسلامی پسران ونسوان)

۱. مفردات مضامین مربوط دیپارتمنت فقه و اصول فقه (ص: ۳۲ – ۱۰۷)
۲. مفردات مضامین مربوط دیپارتمنت تعلیمات اسلامی (ص: ۱۰۸ – ۱۳۵)
۳. مفردات مضامین مربوط دیپارتمنت عقیده و فلسفه (ص: ۱۳۶ – ۱۷۳)

مصوب سال ۱۳۸۹ هـ ش

مفردات درسی مضمون فقه احوال شخصیه (حقوق فامیل)

رشته های فقه وقانون، تعلیمات اسلامی ذکور وتعلیمات اسلامی نسوان

۱. نام مضمون : فقه احوال شخصیه (حقوق فامیل)
۲. کود نمبر: (۱۱۳)
۳. تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)
۴. رشته تحصیلی : صنف اول رشته های فقه و قانون تعلیمات اسلامی ذکور وتعلیمات اسلامی نسوان
۵. زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.
۶. اهداف آموزشی: شناخت احکام شرعی و قانونی مسایل مربوط به تشکیل وانحلال فامیل
۷. شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.
۸. شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.
۹. زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

۱	نبذة تاريخية مختصرة عن التشريع والقضاء في الاسلام
۱۷	مقدمة في التعريف بمدلول كلمة " الاحوال الشخصية "
۲۲	الزواج :
۲۲	المعنى اللغوى والمعنى الشرعى للزواج.
۲۴	أهمية عقد الزواج
۲۶	حكمة مشروعيته
۲۹	صفت الزواج شرعاً
۳۲	الترغيب في الزواج
۳۵	مقدمات الزواج
۳۸	طريقة المعرفة
۴۱	الخلوة بالمخطوبة
۴۱	معاشرة المخطوبة
۴۲	اختيار الزوجة
۴۳	من تجوز خطبتها من النساء
۴۷	أثر الخطبة المحرمة في العقد
۴۸	قراءة الفاتحة والوعد بالزواج

٤٨	أثر الخطبة في عقد الزواج
٤٩	حكم ما قدم من المهر والهدايا
٥١	الاختلاف فيما قدم للمخطوبة
٥٢	هل يحكم بالتعويض إذا فسخت الخطبة
٥٥	اركان عقد الزواج
٥٧	ما يتحقق به الايجاب والقبول
٦٤	انعقاد الزواج بالالفاظ العامية
٦٤	انعقاد الزواج بالإشارة أو الكتابة
٦٧	شروط عقد الزواج شرعاً
٦٧	شروط انعقاد الزواج
٦٨	ما يشترط في العاقدين
٦٨	ما يشترط في المعقود عليه
٦٩	ما يشترط في صيغة العقد
٧١	العقد المنجز
٧٢	العقد المضاف
٧٢	العقد المعلق
٧٥	زواج الشغار
٧٩	اقتران العقد بخيار الشرط
٨٠	شروط صحة الزواج
٨٢	ما يشترط في الشاهدين
٨٨	زواج المتعة
٩١	الفرق بين زواج المتعة والزواج المؤقت
٩٢	شروط نفاذ عقد الزواج
٩٤	شروط لزوم عقد الزواج
٩٨	الشروط القانونية لعقد الزواج رسمياً ولسماع الدعوى الزوجية
٩٩	ما يشترط قانوناً لعقد الزواج رسمياً
١٠٠	الشروط القانونية لسماع دعوى الزوجية
١٠٧	أحكام الزواج
١٠٨	حكم الزواج الصحيح النافذ

١٠٩	حقوق الزوجية (حقوق الزوجة على زوجها)
١١٢	حقوق الزوج على زوجته
١١٦	الحقوق المشتركة بين الزوجين
١١٨	حكم الزواج غير الصحيح او الفاسد والباطل
١٢٢	حكم الزواج الموقوف
١٢٤	المحرمات من النساء واسباب تحريمهن
١٢٥	النساء المحرمات تحريماً مؤبداً
١٢٦	القسم الاول : المحرمات بسبب القرابة
١٣١	حكمة تحريم هذه الانواع الاربعة من النساء
١٣٥	القسم الثانى : المحرمات بسبب المصاهرة
١٤١	حكمة تحريم المحرمات بسبب المصاهرة
١٤٢	حرمة المصاهرة بالزنى
١٤٧	القسم الثالث المحرمات بسبب الرضاع
١٥٠	الرضاع المحرم
١٥٣	اختلاط لبن المرضعة
١٥٧	حكمة التحريم بالرضاع
١٥٨	مايثبت به الرضاع
١٦١	النساء المحرمات تحريماً مؤقتاً
١٦١	النوع الاول من المحرمات تحريماً مؤقتاً
١٦٦	النوع الثانى من المحرمات تحريماً مؤقتاً
١٦٩	النوع الثالث من المحرمات تحريماً مؤقتاً
١٧٣	زواج المرتد والمرتدة
١٧٤	زواج المسلمة بغير المسلم
١٧٧	الاجراءات المتبعة فى زواج المسلم بالكتابية
١٧٨	من يباشر عقد الزواج بين المسلم والكتابية
١٨٢	النوع الرابع من المحرمات تحريماً مؤقتاً
١٨٧	حكمة تحريم الجمع بين المحرمين
١٨٨	النوع الخامس من المحرمات تحريماً مؤقتاً (الجمع بين اكثر من اربع زوجات)
١٩٤	حكمة اباحة تعدد الزوجات والاقتصار على الاربع

مراجع

- قابل یاد آوریست که چون کتاب " احکام الشريعة الإسلامية فی الاحوال الشخصية " تألیف عالم بزرگ مصری استاد عمر عبدالله رح متن تعیین شده درسی برای این مضمون می باشد، بناءً مطالب تحریر شده هذا از همین کتاب تهیه و ترتیب شده اند.
- همچنان باید یاد آوری شد که برای رشته نسوان از کتاب یاد شده و منابع مشابه نوت تهیه میگردد.

نام مضمون : الفقه المعاملات

کود نمبر: (۳۳۳)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی : صنف دوم فقه و قانون

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: بیان خصوصیات معاملات اسلامی در عرصه های تجارت و اقتصادی

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل

محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

کتاب درسی و زبان متن آن: الهدایة للإمام أبی الحسن علی بن أبی بکر المرغینانی "رح" ، عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

تعریف البیع

أحكام البیع

بیع المعاطاة

آراء الفقهاء حول خيار المجلس

حكم البیع الآجل

حكم بیع الطعام و الحبوب مکایلة و مجازفة

بیع صبرة من الطعام مجازفة

قیع قطع غنم

بیع عشرة أذرع

بیع عشرة أسهم

ما الذي يدخل في البیع بدون الذکر

بیع الثمر علی الشجر

بیع الثمار قبل بدو الصلاح

بیع الثمار و استثناء مقدار معلوم منها

باب خيار الشرط

دلیل شرعية خيار الشرط

آراء الفقهاء حول مدة خيار الشرط

من له الخيار؟

مسقطات خيار الشرط

هل یورث خيار الشرط؟

حكم خيار العقد

حكم خيار التعیین و آراء الفقهاء

باب خيار الرویة

دلیل شرعية خيار الرویة

آراء الفقهاء حول خيار الرؤية

لمن خيار الرؤية؟

مسقطات خيار الرؤية و نظر الوكيل كنظر المؤكل

حكم بيع الأعمى و شرائه

طرق حصول العلم على المبيع الغائب

هل خيار الرؤية يورث؟

باب خيار العيب

دليل شرعية خيار العيب

حكمة شرعية خيار العيب

ما هو العيب الذي يوجب الخيار؟

نكر الأمثلة

متى يمكن رد المبيع المعيب و متى لايمكن؟

هل يجب الرجوع بالنقصان؟

باب البيع الفاسد

تعريف كل من البيع الباطل و الفاسد و المكروه و حكم كل واحد منه

الفرق بين الباطل و الفاسد

و من البيوع المنى عنه

بيع السمك في الماء، و الطير في الهواء

بيع الحمل

بيع المزابنة و المحاقلة و المامسة و المنايذة و القاء الحجر

بيع المراعي و إجارته

بيع دود القز، و اللبن في الضرع و الصوف على ظهر الغنم قبل القطع

بيع شعر الإنسان و سائر أعضائه

حكم البيع مع شرط

أنواع الشرط

بيع صفتين من صفقة

حكم البيع إلى الآجال المجهولة

من أحكام البيع الفاسد

عند تحقق كل من العوضين ما لايفيد الملك بالقيمة لا بالثمن و آراء الفقهاء في ذلك

و لكل واحد من العقابدين فسخ البيع الفاسد، دفعاً للفساد

و لوباعه المشتري نفذ بيعه من البائع الثاني

بائع داراً مبيعاً فاسداً قبضاها المشتري فعليه القيمة و آراء الفقهاء في ذلك

من أحكام البيع المكروه و أمثلته

بيع النجش و حكمه

السوم على سوم الآخر

بيع تلقى الجلب

بيع الحاضر للبادى

و البيع عند أذان الجمعة

باب الإقالة:

تعريف الإقالة

الحكم الشرعي للإقالة

آراء الفقهاء حول الإقالة و الآثار المترتبة على ذلك

شروط صحة الإقالة

هلاك الثمن لا يمنع الإقالة و هلاك المبيع يمنعها

باب المرابحة و التولية

تعريف كل من المرابحة و التولية

دليل مشروعية المرابحة و التولية

شروط الصحة

و لاتصح المرابحة و التولية حتى يكون العوض مثلياً

جواز اضافة المصاريف إلى رأس المال

آراء الفقهاء في الإطلاع على الخيانة في المرابحة و التولية

و إن باع رجلاً بمقام عليه المبيع و لم يعرف المشتري بكم قام عليه فالبيع فاسد

عدم جواز البيع قبل قبض المبيع في المنقول اما في العقار فخلافاً و في المكيلات و الموزونات

لا بد من تكرار الكيل و الوزن عند البيع من الآخر

و التصرف في الثمن قبل القبض جائز

حكم البيع مزايده في الثمن أو المبيع

باب الرباء

تعريف الربا

الحكم الشرعي للربا

أنواع الربا

آراء الفقهاء حول علة الربا في الفضل

عدم اعتبار الوصف في الحرمة عند اتحاد الجنس

و المعيار عند الحنفية في تحقق الربا...

جواز البيع مع التفاضل فيما لا يدخل تحت المعيار...

آراء الفقهاء في اعتبار العرف في الكيلي أو الوزني

حكم بيع الأشياء المتحولة من أصلها متفاضلاً و آراء الفقهاء

حكم بيع اللحم بالحيوان، و الرطب بالتمر، و الدقيق بالسويق، و العنب بالزبيب، و الزيتون

بالزيت

حكم التعامل بالربا بين المسلم و غير المسلم في ديار غير المسلمين

حكم الحقوق و توابع أو مرافق المبيع

استحقاق المبيع و ما يترتب عليه

بيع الفضولة و آراء الفقهاء في ذلك

حكم غصب العقار و آراء الفقهاء في ذلك

باب السلم

تعريف السلم

و الحكم الشرعي للسلم

شروط صحة السلم
في المبيع أو المسلم فيه
في الثمن أو رأس المال
الأشياء التي يجوز فيها السلم و ما لايجوز فيها
حكم السلم في الحيوان، و آراء الفقهاء في ذلك
حكم السلم في اللحم، و آراء الفقهاء في ذلك
عدم جواز التصرف في رأس المال أو المسلم فيه قبل القبض
اختلاف العاقدين في الأجل

الاستصناع

تعريف و حكم الشرعي للإستصناع
الفرق بين الإستصناع و السلم
و ما يجوز فيه الإستصناع و ما لايجوز فيه
مسائل منشورة

كتاب الصرف

تعريف الصرف
الحكم الشرعي للصرف
شروط صحة الصرف
عدم جواز الصرف مع التفاضل عند اتحاد الجنس
و جواز الصرف مع اختلاف الجنس بشرط القبض في المجلس
جواز البيع بالفلوس
إذا باع بالفلوس الناقصة ثم كسدت بطل البيع عند الإمام أبي حنيفة
اختلاف الفقهاء حول حكم الاستقراض بالفلوس إذا كسدت

كتاب الكفالة

تعريف الكفالة
دليل شرعية الكفالة
شروط صحة الكفالة
أنواع الكفالة
الكفالة بالنفس و الكفالة بالمال
آراء الفقهاء في الكفالة في الحدود و القصاص
جواز الكفالة مع الجهالة بالمال
اختيار المكفول له في مطالبة الكفيل أو الأصيل
حكم الكفالة بالأمر أو متبرعاً و الفرق بينهما
قاعدة: و كل حق لايمكن استيفاؤه من الكفيل لايجوز فيه الكفالة
تعدد الكفيل

كتاب الحوالة

تعريف الحوالة
الحكم الشرعي للحوالة و دليل مشروعيتها
و تصح الحوالة برضاء المحيل و المحتال و المحتال عليه

الفرق بين الحوالة والكفالة
حكم السفاتج و هي قرض استفاد به المقرض سقوط خطر الطريق
كتاب المضاربة
تعريف المضاربة
دليل مشروعية المضاربة
المضاربة عقد تصح الشركة
شروط صحة المضاربة و من شرائطها أن يكون الربح بين العاقدين مشاعاً
أنواع المضاربة: مطلقة و مقيدة
الأموال التي تجوز فيها المضاربة و ما لا تجوز فيها
هل يجوز توقيت المضاربة
طبيعة عقد المضاربة هل هي لازمة أم جائزة
حدود تصرفات المضارب في رأس المال و التجارة فيه
بطلان المضاربة بموت أحد العاقدين و عدم جريان التوارث فيها
فساد المضاربة بتعيين مبلغ معين لأحد العاقدين
إذا فسدت المضاربة تتحول إلى الإجارة ... فالمضارب أجير المثل
مراجع:

نام مضمون : الفقه الجنائي

كود نمبر: (۷۶۵)

تعداد كردتها در هفته: (۳ كريدت)

رسته تحصيلي : صنف چهارم فقه و قانون

زمان پذيرش محصلان: شروع سال تحصيلي.

اهداف آموزشي: شناخت جنايت ها و احكام شرعي و قانوني آن

شيوه هاي آموزش و تدريس مضمون: از هر دو روش مدرس محوري و محصل محوري

بطور تلفيقي استفاده صورت ميگيرد ولي فشار زياد بالاي تمرينات عملي ميباشد.

شيوه هاي ارزيابي محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائي.

كتاب درسي و زبان متن آن: الهداية للإمام أبي الحسن علي بن أبي بكر المرغيناني "رح" ، عربي

مفردات تفصيلي مضمون :

كتاب الجنايات

تعريف الجناية و الفرق بينها و بين الجريمة عند الفقهاء

القتل أنواعه و أحكامه

القتل العمد، تعريفه، و أحكامه

قتل شبه العمد، تعريفه و أحكامه

القتل الخطأ، تعريفه، أنواعه و أحكامه

القتل بسبب، تعريفه و أحكامه

باب ما يوجب القصاص و ما لا يوجبه

بيان سبب وجوب القصاص، أسباب عصمة الدم

آراء الفقهاء حول قتل الحر بالعبد

آراء الفقهاء حول قتل المسلم بالذمي

نقصان الأطراف لا يؤثر في إجراء القصاص

عدم قتل الوالد بالولد و دليل ذلك

و من ورث القصاص على أبيه سقط القصاص

فاقد الأهلية أو ناقص الأهلية يأخذ له القصاص الولي أو الوصي أو السلطان

آراء الفقهاء فيمن قتل عمداً و له أولياء صغار و كبار

آراء الفقهاء فيمن قُتل بمرّ أو نحوه ...

آراء الفقهاء في التخريق في البحر

و من جرح رجلاً عمداً فلم يزل صاحب فراش حتى مات و جب القصاص

حكم قتل المسلم في معركة القتال خطأ...

و من شج نفسه و شجّه رجل و عقره أسد و أصابته حية فمات من ذلك كله، آراء الفقهاء في

حكم هذه المسألة

الدفاع المشروع

و من شهر على المسلمين سيفاً فعليهم أن يقتلوه

شروط الدفاع المشروع

و إذا شهر المجنون أو الصبي آراء في هذه المسألة

حكم من إذا شهر السلاح ثم انصرف فقتله الآخر

قتل صاحب المال السارق دفاعاً عن ماله

باب القصاص فيما دون النفس

قاعدة اجراء القصاص فيما دون النفس

فكل ما أمكن رعاية المماثلة فيه يجب فيه القصاص و ما لافك

لاقصاص في العظم إلا السن و ليس فيما دون النفس شبه عمد

ولاقصاص بين الرجل و المرأة و كذا الحر و العبد فيما دون النفس

و يجرى القصاص في الأطراف بين المسلم و الذمي

إذا كانت يد الجاني ناقصة فالمجني عليه بالخيار بين القصاص و الدية

لا قصاص في اللسان و نحوه و آراء الفقهاء في ذلك

جواز الصلح عند دم العمد

عفو أحد الأولياء يسقط القصاص

وجوب قصاص جماعة قاتلة بواحد و بالعكس يقتل القاتل فقط

و من وجب عليه القصاص إذا مات سقط القصاص

و إذا رمى رجلاً عمداً فنفذ السهم فقتل الآخر

حكم وقوع القتل و القطع عمداً و خطأ و صورها و آراء الفقهاء فيها

و من قطع يد رجل فعفا عن القطع ثم مات المجني عليه حكم المسألة ...

القصاص لا يصلح أن يكون مهراً و بيان آراء الفقهاء في ذلك

و من قطعت يده فاقتص له من اليد ثم مات ...

و من قتل وليه عمداً فقطع يد قاتله ...

و من له القصاص في الطرف إذا استوفاه ثم سرى إلى النفس ... حكم المسألة و آراء الفقهاء في

ذلك

باب الشهادة في القتل

إذا شهد بعض أولياء المقتول بأن البعض عفا عن القصاص ...

اختلاف الشهود في القتل و أثر ذلك

الإختلاف في الإقرار و الشهادة و الفرق بين ذلك

باب اعتبار حالة القتل

هل العصمة معتبرة في حالة الرمي أو في حالة الإصابة ...

بيان اختلاف الفقهاء مع أدلتهم

كتاب الديات

تعريف الدية

دليل مشروعية الدية

أنواع الدية

الأموال التي يجوز منها الدية و اختلاف الفقهاء في ذلك ...

بيان آراء الفقهاء في التخليط ...

دية المسلم و الذمي سواء... و فيه بيان اختلاف الفقهاء
بيان الأعضاء التي يجب فيه دية كاملة و القاعدة المشهورة في ذلك و هي:
أنه إذا فوّت جنس منفعتة على الكمال أو أزال جمالاً مقصوداً في الآدمي على الكمال يجب كل
الدية...

و من الأعضاء التي يجب فيه الدية كاملة: العقل، السمع، البصر، الشم، اللحية إذا لم تنبت... و
العينين و اليدين و الرجلين، و الشفتين، و الأذنين و ثدى المرأة و اشفار العينين ونحوها و كذا
الأصابع كلاً يعني أصابع اليدين كلها أو الرجلين كلاً...
و من ضرب عضواً فأذهب منفعتة...

بيان الشجاج العنوة و بيان أحكامها قصاصاً أو دية...
متى تجب الدية على العاقلة و متى في مال القاتل؟
قاعدة: و كل دية تجب ابتداءً لا بمعنى يحدث من بعد فهي على العاقلة... و في سوى ذلك على
القاتل...

أحكام الجنين

الحالات التي تجب فيها القرّة باسقاط الجنين جنائية و التي تجب فيها الدية...
و لاكفاءة في الجنين عند الحنفية وجوباً... خلافاً للشافعية...

و الجنين الذي استبان بعض خلقه بمنزلة الجنين التام في جميع الأحكام

باب ما يحدث في الطريق

ليس للإنسان أن يتصرف في الطريق بما يضر الناس فلهم أن يمنعوه.
فإذا مات إنسان أو حيوان بسبب وضع حجر أو خشب أو اخراج ميزاب سقط عليه... أو غير
ذلك يضمن العامل...

الضمان على الإجراء في حين جريان العمل و بعد الفراغ على المستأجر.

و من حفر بئراً في طريق المسلمين أو وضع حجراً...

و من وقع في البئر حفرها في الطريق فمات جوعاً أو خوفاً... آراء الفقهاء في ذلك.

و من حمل شيئاً في الطريق فسقط على إنسان...

و من علق قنديلاً في مسجد فسقط فمات منه رجل...

أحكام الحائط المائل إلى السقوط...

باب جنائية البهيمة

متى يضمن الراكب و القاعدة في ذلك. بالأصل أن المرور في طريق المسلمين مباح مفيد
بشروط السلامة فيما يمكن فيه الاحتراز عنه...

بيان احكام السائق و القائد...

إذا اجتمع السائق و القائد و الراكب...

بيان حكم اصطدام الراكبين و موتهما بذلك... و آراء الفقهاء في ذلك

بيان حكم ارسال البهيمة إذا تسبب تلف إنسان أو حيوان أو فساد زرع... و كذا ارسال طير
اسباب حرّاً مملوكاً...

حكم اتلاف عين شاة قصاب أو جزار... و كذا عين الحمار... و لو حدث الموت بأثر تحس...

باب القسامة

تعريف القسامة

دليل مشروعية القسامة و شروط تحققها...

اختلاف الفقهاء حول القسامة...
إذ تمت القسامة يعنى حلفوا قضى على أهل المحلة بالدية و فيه بيان آراء الفقهاء...
وجوب تكرار القسامة أى اليمينى عند عدم كمال نصاب القسامة...
و لا قسامة على مجنون ولا صبي ولا امرأة...
و لا قسامة في الجنين...
حكم تواجد القتل في دار انسان أو دار مشتركة
حكم تواجد القتل في سفينة
حكم تواجد القتل في مسجد محلة، أو مسجد الجامع، أو الشارع العام، أو السوق و الإختلاف
بين الأحكام فيها...

تواجد القتل في صحراء بعيدة...
لو ادعى الولي على شخص معين...
تواجد القتل في معركة دارت بين قوم...
كيفية الإستخلاف الذى يسقط عنه القصاص...
و من جرح في قبيلة فنقل إلى أهله...
و إن وجد في قرية لشخص معين...

كتاب المعامل

تعريف العاقلة
حكمه الشرعي
إختلاف الفقهاء في تعيين معنى العاقلة...

كتاب الوصايا

تعريف الوصية...
و دليل شرعيتها...
صفة الوصية...
تعذر الوصية الثلث إلا أن يخيرها الورثة...
من تجوز له الوصية و من لا تجوز له...
جواز الوصية بين المسلم و الكافر...
محل قبول الوصية أوردتها بعد الموت...
و الدين مقدم عليه الوصية...
من تصح وصيته و من لا تصح...
جواز الوصية للحمل...
جواز رجوع الموصى عن الوصية
حكم الوصية في حقوق الله من الحج و الزكاة و غيرها... و رعايت الترتيب بينها...
حكم الوصية للأقارب و غيرهم
الوصية بالسكنى و الخدمة و الثمرة...
وصية الذمى و ما يتعلق بها...
أحكام الوصي...
و الفرق بين الوصية و الوصاية...
حدود تصرفات الوصي... من يجوز أن يكون وصياً و من لايجوز أن يكون...

مفردات مضمون فقه رشته تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون : فقه (عبادات)

کود نمبر: (۱۱۵۸)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی : صنف اول سمستر اول نسوان

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: فرا گرفتن احکام فقهی

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری

بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی : دری

مفردات تفصیلی مضمون

فقه عبادات

مدخل فقه

تعریف اصطلاحات فقهی الف(فرض، واجب، سنت، مستحب و مباح)ب(حرام، مکروه تحریمی، مکروه تنزیهی).

طهارت

فرائض وضو

سنن وضو

غسل

فرائض غسل

آداب غسل

موجبات غسل

غسلهای سنتی

به چیزهایی که به آن تطهیر صورت مگیرد.

چیزهاییکه تطهیر به آن روا نیست.

اب مستعمل و حکم آن.

وقوع نجاست در چاه و حکم تطهیر آن

حکم پسخورده ها به آب تیمم:

تیمم

صفت تیمم

ماده تیمم

به چیزهایی که تیمم به آن مجاز است

نواقض تیمم

طلب آب

مسح علی الخفین

تعریف مسح

حکم مسح

مدت مسح

کیفیت مسح
نواقض مسح
مدت مسح
به آن چیزیکه مسح جواز ندارد
به آنچه‌هایکه مسح جواز ندارد
حیض، نفاس و استحاضه
تعریف حیض
تعریف نفاس
حکم حیض و نفاس
تعریف مستحاضه و معذور
حکم مستحاضه و معذور
الانجاس طهارت منتجس

نماز

تعریف صلاة
اقسام صلاة
اوقات صلاة
اذان
حکم اذان و اقامه
شروط صلاة
صفت صلاة
فرايض صلاة
رکعت اول
رکعت دوم
کیفیت قرائت
وتر سه رکعت
مقدار قرائت
جماعت وکي شایسته امامت است
امامت کسانیکه مکروه است
خروج زنان به جماعت
کسانیکه امامت شان جواز دارد
کسانیکه امامت شان جواز ندارد
مکروهات نماز
باطل کننده نماز
قضاء نماز
اوقات مکروه نماز
نوافل
سنتهاي مؤکد
مندوبات
حکم قرائت در نوافل
سجده سهو
چه وقت سجده سهو واجب میشود.
شک در عدد رکعات
نماز مریض

چه قسم مریض نماز را اداء مینماید
سجده تلاوت
آیات سجده.
کیفیت سجده.

نماز مسافر

سفر شرعی
قصر نماز
چه وقت نماز قصر میگردد.
احکام وطن های سه گانه
قضاء فوات

نماز جمعه

تعریف نماز جمعه
شرائط صحت نماز جمعه
کسانیکه بالای ایشان نماز جمعه نیست.
احکام خطبه

نماز عیدین

تعریف نماز عید
کیفیت نماز عیدین
مستحبات در عید فطر
مستحبات در عید اضحی
تکبیر تشریح

نماز کسوف

نماز استسقاء

قیام ماه رمضان

نماز تراویح

نماز خوف

کیفیت نماز خوف

جنائز

چه باید انجام نمود برای محتضر.
تجهیز و تغسیل
کفن مرد
کفن زن
کیفیت نماز بر میت.

شهید

تعریف شهید.
اقسام شهداء
نماز بر شهداء

زکاة

تعریف زکاة
شروط زکاة
نصاب زکاة
نصاب زکاة طلا

نصاب نقره
زکاة عروض
زکاة زرع و ثمار
مصارف زکاة

اشخاصیکه برای آنها زکات پرداخته میشود.
اشخاصیکه برای آنها زکاة پرداخته نمی شود.

صدقه فطر

تعریف صدقه فطر
شروط صدقه فطر
حکم صدقه فطر
مقدار صدقه فطر

روزه

تعریف روزه
فرائض روزه
سننها و آداب روزه
اقسام روزه
روئیت مهتاب
کفاره رمضان
کسانیکه معذور هستند از روزه رمضان
کسیکه بالای آنها قضائی نیست
به کسانیکه قضائی است
مفسدات روزه
مکروهات روزه

اعتکاف

تعریف اعتکاف
مکان اعتکاف
اوقات اعتکاف

کتاب حج

تعریف حج
شرائط حج
فرائض حج
واجبات حج
سنن حج

عمره

فرائض عمره
واجبات عمره
آداب عمره
محرم
مواقیت
مستحبات احرام
تلبیه
ممنوعات احرام
افعال محرم وقتیکه در مکه داخل میشود
طواف قدوم

سعي بين سفا و مروه
خطبه روز هفتم
وقوف در عرفات
نزول به مزدلفه
افاضه بسوي مني
طواف زيارت
بازگشت به مني
طواف وداع
حج زنها

انواع حاجي ها
جاجي قران
تعريف جاجي قران
صفت جاجي قران
واجبات جاجي قران
حاجي متمتع
تعريف حاجي متمتع
صفت متمتع
حاجي مفرد
تعريف جاجي مفرد
حج اهل مكه
ماهاي حج

جنايات حج

خوش بوئي محرم
قطع ناخن ها
طواف المحدث
جزاي قتل شكار حلال در حرم.

احصار

محصر كيست
هديه
تعريف هديه
انواع هديه
وقت وجوب هديه
روز نبح هديه
هلاک هديه
عيب هديه

مراجع :

مفردات مضمون (دعوی و وسائل اثبات) تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون : فقه الدعوی (دعوی و وسائل اثبات)

کود نمبر: (۵۱۹۲)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی : صنف سوم تعلیمات اسلامی نسوان

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: شناخت احکام شرعی و قانونی مسایل مربوط به دعوی و وسائل اثبات حق

در محاکم و پروسیجر طرح دعاوی در محاکم کشور.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دوروش مدرس محوری و محصل محوری

بطور تالیفی استفاده صورت میگیرد و فشار زیاد بالای تمرینات عملی می باشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی، کارهای خانگی.

زبان متن کتاب درسی : دری

مفردات تفصیلی مضمون:

(سمستر اول)

مقدمه (معرفی مختصر مضمون و محتویات آن).

دعوی

تعریف دعوی (در لغت و اصطلاح)

مشروعیت دعوی و ارکان آن

شروط دعوی و اسباب آن.

انواع دعوی و تقسیمات مختلفه آن.

حکم شرعی دعوی

مکان دعوی

اصول کلی استماع دعوی در فقه اسلامی

اثر مرور زمان در دعوی.

وسائل اثبات دعوی در فقه و قانون

معرفی کلی وسائل اثبات و درجه بندی آنها.

معنی و مفهوم "بیّنه" در فقه و قانون.

تقسیم وسائل اثبات به اولیه و ثانویه و معرفی هریک

تقسیم وسائل اثبات به مادی و معنوی و معرفی هریک

معرفی تفصیلی وسائل اثبات در فقه اسلامی:

اول : اقرار :

تعریف اقرار و بیان ماهیت آن

رکن یا ارکان اقرار

حجتیت اقرار و دلایل آن.

حکم اقرار

موارد جواز رجوع از اقرار

شروط اقرار.

اقرار در حالت صحت و مرض

اقرار به نسب.

مبطلات اقرار

سمستر دوم :

(ادامه بحث وسائل اثبات).

دوم : شهادت :

تعریف، حکم و ارکان شهادت.

تحمل شهادت و شروط آن

ادای شهادت و شروط آن.

شهادت علی الشهادت و شروط آن.

شهادت غیر مسلمانها و موارد اعتبار آن.

شروط شاهد و مباحث مربوط به آن.

نصاب شهادت و مباحث مربوط به آن.

رجوع شهود از شهادت و مسئولیت آنها.

سوم : یمین و نکول از آن.

تعریف یمین و مشروعیت آن

حقوقیکه در آنها یمین اجراء می شود.

شروط وجوب یمین بر مدعی علیه.

ارجاع یمین بر مدعی و نظریات فقهاء

موارد قضاء بر شاهد و یمین.

چهارم : قضاء بر اساس علم قاضی و مباحث مربوط به آن.

چهارم : قرائن :

تعريف ومشروعية قرائن.

ميزان اعتبار شرعی قرائن در باب اثبات.

نمونه های از اعتبار قرائن.

پنجم : قسامت :

تعريف، شروط و مباحث مربوط به آن.

پنجم : قیافه (در مسائل خاص).

تعريف قیافه و نظریات فقهاء در خصوص اعتبار آن.

مواردی قیافه می تواند اعتبار داشته باشد.

مبحث اخير :

تعارض بینات یا وسائل اثبات وقواعد مربوط به آن.

مراجع مهم :

- نظام القضاء في الشريعة الاسلامية / دكتور عبد الكريم زيدان.
- الفقه الاسلامی وأدلته / دكتور وهبة الزحيلي / بخش دعوی و وطرق اثبات آن.
- الموسوعة الفقهية الكويتية / تأليف لجنة علماء عالم اسلام
- الدعوى واثباتها في الفقه الجنائي الاسلامی / تأليف : دكتور عبد المطلب عبد الرزاق حمدان
- الدعوى القضائية في الفقه الاسلامی / دكتور عدنان بن محمد بن عتيق.
- قانون اصول محاكمات مدنی افغانستان / وزارت عدلیه
- مجلة الأحكام العدلية / بخش مربوط به دعوی.

نام مضمون : اصول فقه

کود نمبر: (۲۲۴)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : صنوف (۱ - ۴) فقه و قانون و تعلیمات اسلامی ذکور

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: بلند بردن قوه استنباط احکام شرعی از منابع آن.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هردو روش مدرس محوری و محصل محوری

بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی می باشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

صنف اول

مقدمه و تقسیم کتاب الله

تعریف، موضوع و غرض اصول فقه

تاریخچه مختصر علم اصول فقه

اسباب تدوین علم اصول فقه و طرق و مسالک علماء در تدوین این علم با ممیزات هر یک.

مرور اجمالی بر اصول و ادله فقهی و اقسام دوگانه آن که عبارتند از: ادله اصلی و اتفاقی و ادله تبعی

و اختلافی.

اصل یا دلیل اول شرعی (کتاب الله)، تعریف و اقسام (تعریفات) آن.

تقسیم اول کتاب الله باعتبار وضع لفظ برای معنا، که به چهار اقسام ذیل تقسیم می گردد:

خاص، عام، مشترک و مؤل.

تعریف و حکم خاص و تفریع برخی از مسائل فقهی بر حکم خاص با امثلة آن.

بیان برخی از انواع خاص از جمله: امر و نهی

تعریف و حکم امر، موجب امر و اختلاف اصولیین در زمینه و اثر مرتبه امر (اداء و قضاء) با

تعریف، اقسام و احکام و امثلة هر کدام آن.

صنف دوم

(تتمه تقسیم اول کتاب الله)

تقسیم امر باعتبار حسن مأمور به (حسن لذاته و حسن لغیره)، تعریف هر یک به اقسام و محلفات آن.

تقسیم امر به اعتبار اطلاق و تقيید (مطلق از وقت و مقید به آن) با امثلة و ممیزات هر کدام آن.

مسئله خطاب کفار به امر شارع و مؤاخذه آنها و نظریات اصولیین در زمینه.

نهی، تعریف و حکم نهی، اقسام نهی باعتبار قبح منهی عنه (قبح لعینه و قبح لغیره) با انواع و امثلة

هر کدام آنه و تفریع برخی از مسائل فقهی بر انواع نهی.

عام (از اقسام کتاب الله)، تعریف و حکم عام.

عام مخصوص البعض و حکم آن به اعتبار قطعیت و عدم قطعیت و آراء فقها در زمینه. الفاظ عموم (من، ما، کل، کما و جمیع) و امثلة هر کدام آن. عارضی بودن عموم به دلیل خارجی مانند: وقوع نکره در سیاق نفی، توصیف به صفات عامه، و دخول لام تعریف مشترک، تعریف و حکم مشترک، عموم مشترک و نظریات مذاهب در این زمینه. مؤل، تعریف مؤل و حکم آن.

(تقسیم دوم، کتاب الله):

تقسیم دوم کتاب الله به اعتبار دلالت لفظ بر معنا که بر چهار قسم می باشد (ظاهر، نص، مفسر و محکم). تعریف و احکام اقسام چهارگانه فوق و ترجیح بین آنها در صورت تعارض. مقابلات اقسام مذکور (خفی، مشکل، مجمل و متشابه) با تعریف و احکام هر یک آن. تفریع برخی از مسائل فقهی بر اقسام فوق و آراء اصولیین در این مورد. تقسیم سوم کتاب الله به اعتبار استعمال لفظ در معنا که بر چهار قسم می باشد (حقیقت، مجاز، صریح و کنایه)، تعریف و احکام حقیقت و مجاز. عموم مجاز و اختلاف مذاهب در این مورد و تفریع برخی از مسائل فقهی بر عموم مجاز. اولویت حقیقت، استحالة اجتماع حقیقت با مجاز، حقیقت محجوره و مستعمله، مجاز، متعارف و تفریع برخی از مسائل فقهی بر آنها. حروف معانی (حروف عطف، حروف جاره و حروف شرط).

صنف سوم

حروف جر و اسمای ظروف، حروف شرط و امثلة آنها. تعریف و احکام صریح و کنایه و امثلة هر کدام آن. تقسیم چهارم کتاب به اعتبار فهم معنای مقصوده شارع توسط مجتهد که به چهار قسم می باشد: عبارت النص، اشارت النص، دلالت النص و اقتضاء النص. تعریف و احکام اقسام مذکور: تعارض بین آنها و تفریع برخی از مسائل فقهی بر آنها. وجوه فاسده: تنصیص بر یک شیء توسط اسم علم آن و در ضمن مفهوم و اقسام آن، اضافت حکم به مسمی (توصیف یا تعلیق)، حمل مطلق بر مقید، اقتران در حکم توسط حرف واو، اختلاف توسط وقوع عام در مخرج جزاء، عموم کلام مذکور در مدح یا ذم، مقابله جمع با جمع، تقاضای ضد شیء در صورت امر به آن و تفریع و برخی از مسائل فقهی بر آن. احکام مشروعه توسط کتاب الله، اقسام، امثله و اسباب احکام مشروعه.

مبحث (سنت و اجتماع):

اصل و دلیل دوم شرعی (سنت رسول الله "ص") تعریف و تقسیمات سنت. تقسیم اول سنت در کیفیت اتصال به ما که از این لحاظ به متواتر، مشهور و آحاد تقسیم میشود، تعریف و حکم اقسام سه گانه فوق. احوال راوی و شرائط قبول خبر واحد. تقسیم دوم سنت به اعتبار انقطاع که به این اعتبار به دو قسم تقسیم می گردد (ظاهری و باطنی).

تعریف انقطاع، انواع مرسل: (مرسل صحابی، مرسل تابعی و تبع تابعی و کسانی که پایانتز از آنها قرار دارند و بیان مرسل به اعتبار یک سند و مسند به اعتبار سند دیگر.

انقطاع باطنی (نقصان راوی یا مخالفت با دلیل قویتر) با اقسام و حکم هر کدام آن.

تقسیم سوم سنت، به اعتبار نفس خیر: (خبر واجب القبول، واجب الرد) متساوی الطرفین و خبری که جانب صدق آن بر جانب کذب آن راجح باشد)، امثله هر یک از اقسام فوق و تفریع برخی از مسائل فقهی بر آنها.

الحاق طعن به حدیث: (انکار مروی عنه و عمل نمودن راوی برخلاف روایتش) با صور متعدد و احکام هر کدام آنها.

تعارض، ارکان تعارض، شرائط و احکام تعارض بین دو حجت شرعی.

بیان، اقسام بیان: (بیان تقریر، بیان تفسیر، بیان تغییر، بیان ضرورت و بیان تبدیل (نسخ))، تعریف، شرائط و احکام اقسام بیان و تفریع برخی از مسائل فقهی بر آنها.

افعال رسول الله "ص" با اقسام و احکام هر یک آنها.

شرائع من قبلنا و شرائط دلیل بودن آن در فقه اسلامی.

قول صحابی و اختلاف علماء در حجیت و دلیل بودن آن.

اصل یا دلیل سوم فقهی (اجماع)، تعریف اجماع، اقسام و احکام اجتماع و بحث پیرامون مستند اجتماع.

صنف چهارم

مبحث (قیاس):

دلیل چهارم فقه (قیاس)، معنای لغوی و اصطلاحی قیاس، ارکان و شرائط قیاس.

برخی اعتراضات وارده بر حجیت قیاس و دفع آن و شماری از موارد تطبیق قیاس در مسائل فقهی.

علت مشترکه (رکن قیاس)، تعریف و شرائط علت مشترکه با اقسام آن.

دفع اطراد و برخی از مواردی که صلاحیت دلیل شدن را ندارد، مانند: تعلیل به نفی، احتجاج به استصحاب الحال، احتجاج به تعارض اشباه و غیره با تعلیل و اقسام آن.

استحسان و تعریف آن، مواضع تقدیم استحسان بر قیاس و عکس آن، اقسام استحسان و حکم هر کدام آن.

تخصیص علت و فرق آن با استحسان با نظریات علماء در این مورد.

شرائط اجتهاد و حکم قیاس (اجتهاد) و تفریع برخی از مسائل فقهی بر آن.

فرق بین تعلیل و قیاس و آراء علماء در این مورد.

طریقه های دفع طردی: (قول بموجب علت، ممانعت، فساد وضع و مناقضه.

طرق دفع علل مؤثره (قول بموجب علت، ممانعت و معارضه با اقسام آن.

مناقصه صوری که بر علل مؤثره وارد می‌گردد و طریقه دفع آن.

ترجیح، تعریف ترجیح و اقسام چهارگانه ترجیح بین دو قیاس متعارض.

(مبحث احکام و اهلیت)

مبحث احکام: احکامی که به دلایل شرعی ثابت می‌گردد و اقسام آن.

آنچه که احکام شرعی به آن تعلق می‌گیرد و اقسام آن که عبارتند از: سبب، شرط، علت و علامه و مسائلی که با آن ارتباط دارند.

اقسام علل مستنبطه به اجتهاد و امثله هر کدام آن.

مبحث اهلیت، حسن و قبح اشیاء و آراء عطاء در این مورد که آیا عقل بدون شرع حسن و قبح اشیاء را درک نموده می تواند و یا اینکه تنها به دلایل شرعی ثابت می گردد.
اقسام اهلیت و بناء گردیدن احکام شرعی بر آن.
عوارض اهلیت و اقسام آن (سماوی و کسبی).
عوارض سماوی، تعریف و اقسام عوارض سماوی: (صغر، جنون، عته بعد از بلوغ، نسیان یا فراموشی، نوم یا خواب، اغماء و بیهوشی، رق (غلامی)، مرض، حیض و نفاس و موت (مردن)، و احکام آنها.
عوارض کسبی، تعریف و اقسام عوارض کسبی: (جهل، سکر، هزل، سفه، سفر، خطاء و اکراه) با احکام هر کدام آن.
خاتمه :

استاد محترم مسائلی از قبیل: عرف، استحسان، مصالح مرسله، سد الذرائع که از جمله دلایل اختلافی محسوب می شوند، را از کتب جدید که در بخش اصول فقه نوشته است به زبان عربی ملزم را آماده نموده و به اختیار محصلان قرار بدهد.

مراجع:

مفردات مضمون اصول الفقه رشته و تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون : اصول الفقه

کود نمبر: (۵۱۹۳)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی : سمسٹر پنجم ، سمسٹر ششم ، سمسٹر هفتم و سمسٹر هشتم پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: بلند بردن قوه استنباط احکام شرعی از منابع آن.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هردو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمسٹر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی : دری

مفردات تفصیلی مضمون :

سمسٹر اول صنف سوم نسوان :

- تاریخ و اهمیت اصول فقه
- تعریف اصول فقه باعتبار اضافت و تعریف آن باعتبار لقب باشرح مکمل هردو تعریف.
- موضوع اصول فقه و هدف از تدریس آن.
- دلایل اتفافی اصول فقه یعنی : کتاب الله، سنت رسول الله، اجماع و قیاس و ترتیب استدلال به دلایل چهارگانه.
- کتاب الله، تعریف، قیودات تعریف و مسمای قرآن کریم.
- تقسیم اول کتاب الله باعتبار وضع لفظ برای معنی، مسائل مربوط به اقسام چهارگانه این تقسیم.
- خاص، تعریف، حکم و مسائل فقهی که بر حکم خاص بناء می گردند.
- امر، تعریف، موجب امر، و تمام مسائل مربوط به آن.
- نهی، تعریف، حکم و مثالهای آن.
- عام، تعریف حکم و عام مخصوص منه البعض و مسائل مربوط آن.
- مشترک، تعریف حکم و مثالهای آن، عموم مشترک و نظریات علماء در آن و اسباب وجود لفظ مشترک.
- مؤل تعریف، حکم و مثالهای آن.
- تقسیم دوم کتاب الله باعتبار ظهور لفظ در معنی که اقسام آن عبارت است از:
 - ظاهر، نص، مفسر و محکم است.
 - تعریف ظاهر، مثالها و حکم آن.

- تعریف نص، مثالها و حکم آن.
- تعریف مفسر و محکم با حکم، مثالها و مسائل مربوط آنها.
- مقابلات اقسام تقسیم دوم یعنی:
- خفی، مشکل، مجمل و متشابه با تعریف، مثالها و حکم هر کدام.

سمستر دوم : صنف سوم نسوان :

تقسیم سوم کتاب الله :

- حقیقت، تعریف، حکم و مثالهای حقیقت و مسائل مربوط آن.
- مجاز، تعریف، حکم، مثالها و مسئله عموم مجاز با نظریات علماء در آن.
- حقیقت متعذر و مهجور با مثالهای آن.
- صریح، تعریف، مثالها و حکم آن.
- کنایه، تعریف، مثالها و حکم آن.

تقسیم چهارم کتاب الله باعتبار طرق وصول بمراد شارع.

- عبارت النص، تعریف، حکم و مثالهای آن
- اشارت النص، تعریف، حکم و مثالهای آن
- دلالت النص، تعریف، حکم و مثالهای آن
- اقتضاء النص، تعریف، مثالها و حکم آن و فرق آن با محذوف و مثالهای آنها.

سنت رسول الله ص بحیث مصدر دوم فقه اسلامی :

- معنی لغوی و تعریفات اصطلاحی سنت از نظر فقهاء و اصولیین
- حجیت سنت، دلایل حجیت آن از قرآن کریم، اجماع صحابه کرام و دلایل عقلی مبنی بر حجیت سنت، دلایل منکرین حجیت سنت.
- مرتبه سنت نسبت به قرآن کریم.
- اقسام سنت از حیث سند:
- سنت متواتر، تعریف، حکم و مثالهای آن.
- سنت مشهور، حکم و مثالهای آن.
- خبر واحد، تعریف، حکم و مثالهای آن.
- حجیت خبر واحد و دلایل حجیت آن.
- دلایل منکرین حجیت خبر واحد.

سمستر اول صنف چهارم نسوان

- نظریات صحابه کرام در طرق اثبات خبر واحد
- طریقه حضرت ابوبکر صدیق و عمر فاروق رضی الله عنهما در اثبات خبر واحد
- طریقه حضرت علی کرم الله وجهه در اثبات خبر واحد
- نظریات و روش های مذاهب فقهی در عمل کردن به خبر واحد
- افعال نبی کریم صلی الله علیه وسلم
- اجماع بحیث مصدر سوم فقه اسلامی
- تعریف اجماع در لغت و تعریف آن در اصطلاح علمای اصول با شرح قیودات تعریف.
- شروط اجتهاد
- عوام و اجماع با شرح نظریات علماء درین مورد
- اجماع اهل مدینه ، موقف علماء در برابر حجیت اجماع اهل مدینه و دلایل شان.
- اجماع اهل مکه و مدینه منوره و نظریات علماء درین مورد.
- اجماع خلفای راشدین، نظریات علماء درین مورد.
- اجماع اهل بصره و کوفه و موقف علماء درین مورد.
- اجماع صریح و حکم آن
- اجماع سکوتی و حکم آن بانظریات علماء در حجیت آن

قیاس بحیث مصدر چهارم فقه اسلامی

- معنی قیاس در لغت و معنای آن در اصطلاح
- طریقه قیاس و شرح آن در ضمن مثالها.

ارکان قیاس:

۱. اصل
۲. فرع
۳. علت مشترک
۴. حکم اصل

سمستر دوم صنف چهارم

- حجیت قیاس :
- دلایل حجیت قیاس
- دلایل نقلی از قرا « کریم در مورد حجیت قیاس
- دلایل نقلی از سنت رسول الله ص در مورد حجیت قیاس

- دلائل عقلی مبنی بر حجیت قیاس
- منکرین قیاس و دلائل شان در مورد عدم حجیت قیاس ورد این دلائل از جانب جمهور علماء.

شروط قیاس:

- شرط اول قیاس
- شرط دوم قیاس
- شرط سوم قیاس
- شرط چهارم قیاس
- شرط پنجم قیاس
- شرط ششم قیاس
- شرط ششم قیاس
- شرط هفتم آن

علت مشترک:

- مسالک علت : نص، اجماع، سبر و تقسیم، مناسبت، تنقیح المناط، تخریح المناط
باذکر امثله هر کدام از این مسالک ششگانه.
- استحسان، تعریف و مطلب از آن و اقسام آن، استحسان به نص، به اجماع،
به عرف و عادت، استحسان به قیاس خفی و استحسان به مصلحت.
- حجیت استحسان و دلائل حجیت آن.
- استصحاب الحال، تعریف، حکم و نظریات علماء در حجیت آن و دلائل مبنی بر حجیت
استصحاب الحال.
- مصالح مرسله، تعریف، حکم و حجیت آن در فقه اسلامی.

مراجع:

مفردات مضمون تاریخ التشریح الإسلامی

نام مضمون : تاریخ التشریح الإسلامی

کود نمبر: (۱۱۶)

تعداد ساعات در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : صنف اول فقه و قانون و تعلیمات اسلامی پسران

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: باخبر شدن از سیر تاریخی شریعت اسلام که به فهم، شناخت و درک

بهبتر تشریح اسلامی کمک مینماید

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل

محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

- 1- مفردات درسی مضمون تاریخ تشریح اسلامی برای صنوف اول تعلیمات اسلامی
- 2- فقه و قانون بخش ذکور مربوط دیپارتمنت فقه و اصول فقه
- 3- خطبه و مقدمه کتاب (تاریخ التشریح الإسلامی)
- 4- ادوار تاریخی تشریح اسلامی (ص ۲-۶)
- 5- دور اول تشریح در عهد حیات پیامبر ص (ص ۶-۱۰۳)
- 6- کتاب الله و سنت پیامبر ص من حیث مصادر تشریح
- 7- کیفیت نزول قرآن
- 8- ممیزات مکی ومدنی
- 9- اساس تشریح اسلامی در قرآن کریم (عدم حرج تقلیل تکالیف وتدریج در تشریح)
- 10- حجیت قرآن کریم
- 11- نسخ وتعریف آن از دیدگاه فقهاء
- 12- اسلوب قرآن در طلب ؛ ونهی وتخییر با امثله آن از آیات قرآن
- 13- احکام اجمالی قرآن کریم اعم از عبادات؛ مناکحات ؛ معاملات ؛ آداب و اخلاقیات و عقوبات
- 14- سنت پیامبر و جایگاه آن در شریعت اسلامی
- 15- دور دوم تشریح در عهد کبار صحابه (ص ۱۰۳-۱۳۱)
- 16- تصویر حالت سیاسی این دور
- 17- کتاب الله و سنت رسول الله درین دور
- 18- اجتهاد و اسباب اختلاف
- 19- دور سوم تشریح در عهد صغار صحابه و تابعین (ص ۱۳۱-۱۷۰)
- 20- تصویر سیاسی و ممیزات این دور
- 21- تفرق علماء مسلمین در اصرار، مسله سند و روایت حدیث و آغاز نزاع بین اهل رأی و اهل حدیث

- 21- اجتهاد در این دور ومشهورترین مفتیهای آن زمان
- 22- دورچهارم تشریح در عهد قرن دوم ثانیه قرن چهارم (ص ۱۷۰-۳۱۹)
- 23- تصویر سیاسی وممیزات این دور
- 24- گسترش فرهنگ اسلامی ؛ تحركات علمی در بلاد اسلامی وتدوین سنت
- 25- بمیان آمدن نزاع دربرخی ازمسائل اجتهادی چون : مواد فقه؛ قیاس؛ استحسان؛ اجماع وامثال آن
- 26- تدوین علم اصول فقه؛ ظهور اصطلاحات فقهی ؛ نوابغ فقهاء وائمه مذاهب
- 27- دورپنجم عهد رونق مذاهب فقهی (ص ۳۱۹ - ۳۶۴)
- 28- روح واسباب تقلید وعملکرد علماء درین دور
- 29- تعلیل احکام؛ ترجیح؛ انتصار مذاهب ؛ شیوع جدل ومناظرات
- 30- دورششم از عهد سقوط بغداد تابه امروز (عهد تقلید محض) (ص ۳۶۴-۳۷۲)
- 31- تصویر سیاسی وحالت اجتهادی دراین دور
- 32- تمکن روح تقلید محض
- 33- انقطاع ارتباط بین علمای بلاد اسلامی ؛ قطع رابطه بین مسلمین وکتب ائمه ووصف حالت کنونی ما در فقه اسلامی
- 34- خاتمه ونتیجه بحث
- ۳۵- دوره هفتم: بین واقعة المعاصر ومحاولات التجدید فیه (۳۹۵ - ۴۲۴)
- 36- الواقع التألیفی
- 37- الواقع الدراسی
- 38- الواقع التطبیقی
- 39- یقظه الشعور الاسلامی ومحاولات التجدید فی الفقه
- 40- الحركات الاصلاحیه
- 41- الجهود العامه والجهود الفرديّة فی صياغة الفقه

۱۰. مراجع :

- 1- مجلة (الاحكام العدليه)
- 2- مرشد الحیران لمعرفة أحوال الانسان
- 3- التشریح الجنایی فی الاسلام
- 4- انشاء مجمع فقهی
- 5- مجمع البحوث الاسلامیة
- 6- موسوعة الفقه الاسلامی
- 7- الحاجة الى الموسوعه الفقهيہ على الصعيد الاسلامی
- 8- الحاجة الى الموسوعة الفقهية على الصعيد عالمی
- 9- فتح البواب الاجتهاد الجماعی

مفردات مضمون مبادی فقه

نام مضمون : مبادی فقه

کود نمبر: (۱۱۵۷)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : تعلیمات اسلامی نسوان (صنف اول)

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: آشنایی با اصطلاحات ، مباحث اساسی، موضوعات مورد مطالعه فقه اسلامی.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری

بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی: دری

مفردات تفصیلی مضمون:

تعریف فقه لغةً واصطلاحاً

فرق میان فقه و واژه های ذیل و رابطه فقه به هریکی آن :

الف: شریعت

ب : دین

ج : اصول فقه

تعریف حکم و انواع آن

موضوعات علم فقه:

۱. عبادات

۲. احکام مربوط به نظام خانواده . آنچه که " احوال شخصی" نامیده می شود.

۳. احکام مربوط به معاملات مالی و حقوقی درمابین مردم. آنچه که "معاملات" نامیده می

شود.

۴. احکام مربوط به حل منازعات درمیان مردم. که "مرافعات و یا قضاء و دعاوی" نامیده

می شود.

۵. احکام مربوط به حکام و رعیت. آنچه که سیاست شرعی نامیده می شود.

۶. احکام مربوط به نظام مالی دولت. آنچه که عشور و خراج گفته می شود.

۷. احکام مربوط به مجازات جنایت کاران. که قانون جنائی مامیده می شود.

۸. احکام مربوط به تنظیم روابط میان دولت اسلامی و غیر اسلامی. که روابط بین الدول نامیده می شود.

آغاز تشریح و انکشاف فقه اسلامی:

- فقه در عهد رسول اکرام ص (آغاز تولد و تأسیس فقه)
- سبب استعمال کلمه تأسیس فقه و تشریح در عهد رسول اکرام ص.
- مراحل تشریح در عصر نبوی (دوره مکی و دوره مدنی)
- مصادر تشریح در عهد نبوی ص (قران و سنت = وحی جلی و وحی خفی و گاهی هم اجتهاد)

فقه و انکشاف آن در عصور خلفاء :

- مصادر تشریح درین عصور (عصر صحابه)
- منهج و طریقہ استدلال صحابه.
- فقهاء مشهور صحابه
- اسباب اختلاف صحابه در قضایای فقهی (در قضاء و فتوی)
- مثالهای از اجتهادات درین مرحله.
- فقه و تشریح در عهد اموی ها
- بروز فرق اسلامی درین مرحله.
- بعضی حوادث و وقائع تشریحی درین مرحله.
- ظهور مدارس فقه و حدیث درین مرحله.
- فقهاء مشهور این دوره
- مصادر تشریح درین دور
- فقه و تشریح در دوره خلافت عباسین
- اسباب انکشاف فقه درین دور
- فقهاء مشهور این دور.
- مرحله ظهور مذاهب فقهاء مشهور و ائمه آن.
- امام ابوحنیفه رح

- منهج استدلال.
 - شاگردان مشهور ایشان.
 - امام مالک رح
 - منهج استدلال.
 - شاگردان مشهور ایشان.
 - امام شافعی رح
 - منهج استدلال
 - شاگردان مشهور ایشان.
 - امام احمد بن حنبل رح
 - منهج استدلال
 - شاگردان مشهور ایشان.
- عصرتقنین فقه وضع قواعد کلی.**

مراجع

مفردات مضمون (نظرية الحق والإلتزام)

١. نام مضمون : نظرية الحق والإلتزام.
٢. كود نمبر: (٣٣٧)
٣. تعداد كردتها در هفته: (٢ كريدت)
٤. رشته تحصیلی : فقه وقانون/ تعليمات پسران ورشته نسوان.
٥. زمان پذيرش محصلان: شروع سال تحصیلی.
٦. اهداف آموزشی: شناخت حق، انواع حق، مصادر ومنابع حق، عقود واحكام مربوطه شان.
٧. شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هردوروش مدرس محوری ومحصل محوری بطورتلفیقی استفاده صورت میگیرد وفشارزیاد بالای تمرینات عملی می باشد.
٨. شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر وامتحان نهائی، کارهای خانگی.
٩. زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

حول الحق :

منشأ فكرة الحق

معنى الحق فى اللغة والاصطلاح

تعريف الحق بمعناه العام

اركان الحق (بين الفقه والقانون).

انواع الحق وتقسيماته :

تقسيم الحق باعتبارصاحب الحق

تقسيم الحق باعتبارمحل الحق

(الحقوق المالية وغير المالية – الحق الشخصى والعينى- الحقوق المجردة وغير المجرة).

تقسيم الحق باعتبار المؤيد القضائى وعدمه.

تقسيم الحق المالى الى شخصى وعينى.

تقسيم الحق العينى الى اصلية وتبعية.

ثمرات التميز بين الحقين (الشخصى والعينى).

انواع الحق العينى فى الفقه الاسلامى.

(حق الملكية – حق الانتفاع – حقوق الارتفاق – حق الارتهان – حق الاحتباس – حق الوقفية –

حقوق القرارعلى الاوقف).

احكام الحق وآثاره المترتبة عليه.

إنقضاء الحق.

إثبات الحق.

الالتزام أو الوجيبة :

قوام الالتزام وحقيقته :

النسبة بين الحق الشخصى والالتزام

عناصرالالتزام

سبب الالتزام

طبيعة الالتزام وحقيقته.

موضوع الالتزام

(التزام بالدين – بالعين – بفعل – بامتناع – الموضوع الايجابى – الموضوع السلبى).

شرايط الالتزام وتعريفه :

تعيين طرفى الالتزام.

معلومية محله.

قيمة المحل.

تعريف الالتزام.

الاسماء الاصطلاحية لعناصره.

مصادرالالتزام :

معنى مصدرالالتزام

حصرالمصادر وترتيبها واساسها.

نظرية الالتزام وترتيبها فى القوانين الموضوعة ومقارنتها فى الفقه الاسلامى.

التعريف بمصادرالالتزام :

القسم الاول : التصرف الشرعى :

الاول : العقد :

العقد والتصرف.

تكوين العقد.

اركان العقد (بين الفقه والقانون).

الايجاب والقبول (وشروط صحتها).

صيغة العقد.

الارادة الباطنية والارادة الظاهرية (حالات مختلفة فى توضيح الموضوع).

محل العقد وشروطه

العاقداً أو طرفا العقد.

الاهلية :

(أهلية الوجوب – أهلية الاداء).

الاهلية الكاملة والأهلية الناقصة.

الادوار التي يمر عليها الانسان (فى باب الاهلية).

(دور الجنين – دور الانفصال الى سن التميز- دور التميز الى البلوغ).

عوارض الاهلية :

العوارض السماوية.

(الجنون – العته – النوم والاعماء – المرض).

العوارض المكتسبة :

(السهه – السكر).

الولاية : (تعريف الولاية - انواع الولاية - شروط الولاية - تصرفات الولى).

الوكالة : (تعريف الوكالة.

شروط الوكالة (فى الموكل- فى الوكيل- فى الموكل فيه).

اقسام الوكالة.

الثاني : الارادة المنفردة.

القسم الثاني : الحوادث الحقوقية :

الفعل المضر:

الفعل المفيد:

أهم المراجع :

١ . النظريات العامة فى الفقه الاسلامى / الفقه الاسلامى فى ثوبه الجديد / احمد الزرقا رح.

٢ . المدخل الى دراسة الشريعة الاسلامية. / دكتور زيدان رح. بخش نظريات فقهي أن.

٣ . الوسيط فى شرح القانون المدنى / سنهورى رح.

٤ . الفقه الاسلامى وادلته / دكتور وهبة الزحيلي.

٥ . مجلة الاحكام العدلية / مجمع علماء.

٦ . قانون مدنى افغانستان. / جلد دوم.

مفردات مضمون نظرية الملكية

نام مضمون : (نظرية الملكية)

كود نمبر: (۵۵۱)

تعداد كردها در هفته: (۲ كريدت)

رشته تحصيلی : فقه وقانون / تعليمات اسلام (هر دورشته)

زمان پذيرش محصلان: شروع سال تحصيلی

اهداف آموزشی: شناخت درست ملكيت (دارایی شخصی) و وسايل شرعی وقانونی بدست آوردن آن.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هردو روش مدرس محوری ومحصل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحانات تقریری در جریان درس ، امتحان تحریری در وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

مقدمه

الباب الأول- الملكية و خصائصها

الفصل الأول – تعريف الملكية و الملك

الفصل الثاني- قابلية المال للتملك و عدمها

الفصل الثالث- أنواع الملك

الفصل الرابع- أنواع الملك الناقص

۱- ملك العين فقط

۲- ملك المنفعة الشخصي أو حق الانتفاع

الفرق بين الإباحة و الملك

خصائص حق المنفعة أو الانتفاع الشخصي

انتهاء حق المنفعة

۳- ملك المنفعة العيني أو حق الارتفاق

الفرق بين حق الارتفاق و حق الانتفاع الشخصي

خصائص حقوق الارتفاق

أسباب حقوق الارتفاق

الفصل الخامس- أسباب الملك التام

۱- الاستيلاء على المباح

إحياء الموات

الاصطياد

الاستيلاء على الكلاً و الأحام

الاستيلاء على المعادن و الكنوز

حكم المعادن

حكم الكنز

۲- العقود الناقلة للملكية

٣- الخلفية

٤- التولد من المملوك

الفصل السادس- طبيعة الملكية أو هل الملكية الفردية في تشريع الإسلام مطلقة أم مقيدة؟

المال و الملكية في تقدير الإسلام

تقييد الملكية

قيود الملكية

الباب الثاني- توابع الملكية

الفصل الأول - أحكام الأراضي

أولاً- أحكام الأراضي المستولي عليها بالفتح

١- الأراضي التي فتحت عنوة

هل قسمة الأراضي ملزمة للإمام أم له الخيار في أمور أخرى

أدلة القائلين بإعطاء الخيار للإمام في وقف الأرض

ثانياً- أحكام الأراضي في داخل الدولة

١- حكم الأرض المملوكة العامرة

٢- حكم الأرض الحراب التي انقطع ماؤها

٣- حكم الأرض الموات

هل يحتاج إحياء الموات إلى إذن الحاكم؟

هل للبئر أو للنهر في أرض الموات حریم؟

الفصل الثاني- إحياء الموات (استصلاح الأراضي و البناء فيها)

المبحث الأول - تعريف إحياء الموات و مشروعيته و الترغيب فيه شرعاً

المبحث الثاني- الموات القابل للإحياء

توضيح آرائ المذاهب في الموات القابل للإحياء

المبحث الثالث- كيفية الإحياء و طرقه

هل يحصل الإحياء بالتحجير؟

المبحث الرابع- شروط إحياء الموات

المطلب الأول- شروط المحيي

المطلب الثاني- شروط الأرض المحيية

المطلب الثالث- شروط الإحياء الذي يثبت به الملك

المبحث الخامس - أحكام إحياء الموات

المطلب الأول- تملك الأرض المحيية

المطلب الثاني- وظيفة الأرض المحيية

المطلب الثالث- القيد الوارد على ملكية المحيي و الملكية الإضافية الحریم

الفصل الثالث - أحكام المعادن و الحمى و القطار

المبحث الأول- الحمى

أولاً- أصل الحمى و معناه

ثانياً- مشروعيته

ثالثاً- حكم ما حماء النبي صلى الله عليه وسلم أو إمام غيره

المبحث الثاني- الإقطاع

أولاً- تعريف الإقطاع

ثانيا- مشروعيته

ثالثاً- أنواع الإقطاع

- ١- حكم إقطاع الموات
- ٢- حكم إقطاع العامر و هو إقطاع الإرفاق
- ٣- حكم إقطاع المعادن و ملكيتها

تعريف المعادن

أنواع المعادن

حكم المعادن عند الحنفية

المعادن عند المالكية

المعادن عند الشافعية و الحنابلة

الفصل الرابع- حقوق الارتفاق

المبحث الأول- تعريف حق الارتفاق و الفرق بينه و بين حق الانتفاع، و وصفه الفقهي و أحكامه العامة

المبحث الثاني- أنواع حقوق الارتفاق

المطلب الأول- حق الشرب

المطلب الثاني- حق الشفه

المطلب الثالث- حق المجرى

المطلب الرابع- حق المسيل

المطلب الخامس- حق المرور

المطلب السادس- حق التعلي

المطلب السابع- حق الجوار

الفصل الخامس – عقود استثمار الأرض

العقد الأول – عقد المزارعة

المبحث الأول- تعريف المزارعة و مشروعيتها و ركنها و صفة العقد

المبحث الثاني- شرائط المزارعة

المبحث الثالث- أحوال المزارعة

المبحث الرابع- حكم المزارعة الصحيحة و الفاسدة

المبحث الخامس- انتهاء المزارعة و حالات فسخها

العقد الثاني- المساقاة أو المعاملة

المبحث الأول- تعريف المساقاة و مشروعيتها و ركنها و موردها و الفرق بينها و بين المزارعة

المبحث الثاني- شروط المساقاة

المبحث الثالث- حكم المساقاة الصحيحة و الفاسدة

المطلب الأول- حكم المساقاة الفاسدة

أثر فساد العقد في مذاهب غير الحنفية

المبحث الرابع- انتهاء المساقاة

أولاً- تعريف المغارسة

ثانياً- حكم المغارسة عند الفقهاء

الفصل السادس- اتفاق القسمة

النوع الأول- قسمة الأعيان أو الرقاب

المبحث الأول- تعريف القسمة و مشروعيتها و ركنها و صفتها

المبحث الثاني- أنواع القسمة

المبحث الثالث- شروط القسمة

المطلب الأول- شروط قسمة التراضي

المطلب الثاني- شروط قسمة الإيجار أو التقاضي
المبحث الرابع- كيفية القسمة
نماذج من القسمة
المطلب الأول- قسمة الدور
المطلب الثاني- الأرض و البناء
المطلب الثالث- الدار و الضيعة و الدار و الحانوت
المطلب الرابع- السفلى و العلوى
المطلب الخامس- قسمة الطريق
المبحث الخامس- القاسم
المبحث السادس- أحكام القسمة
المطلب الأول- أحكام القسمة العامة
أولاً- لزوم القسمة
ثانياً- ثبوت حق الخيار في القسمة
ثالثاً- آثار القسمة
رابعاً- نقض القسمة
المطلب الثاني- أحكام الخاصة بالإثبات
أولاً- الاختلاف في الحدود
ثانياً- الاختلاف في تقويم الغبن
ثالثاً- الاختلاف في استيفاء النصيب
النوع الثاني- قسمة المنافع أو المهैयाة
المبحث الأول- تعريف المهैयाة و مشروعيتها
المبحث الثاني- محل المهैयाة
المبحث الثالث- صفة المهैयाة
المبحث الرابع- أنواع المهैयाة
المهैयाة من حيث الرضا و الجبر
المهैयाة من حيث الزمان و المكان
المبحث الخامس- ما يملكه كل شريك من التصرف بعد المهैयाة
الفصل السابع- الغصب و الإلتاف
المبحث الأول- الغصب و أحكامه
المطلب الأول- تحريم الغصب و تعريفه و أثر اختلاف الفقهاء في ضابطه
المطلب الثاني- أحكام الغصب
التأثير أو الإثم
رد العين المغصوبة ما دامت قائمة
ضمان المغصوب إذا هلك
١- كيفية الضمان
٢- وقت وجوب الضمان أو وقت تقدير التعويض
٣- ما يخرج به الغاصب عن عهدة الضمان
٤- تغيير العين المغصوبة عند الغاصب
٥- نقصان المغصوب
٦- زيادة المغصوب
٧- ضمان غلة المغصوب و منفعه

- ٨- اختلاف الغاصب و المغصوب منه
- ٩- غاصب الغاصب و من في حكمه
- المبحث الثاني-** إتلاف المال وحكمه
- المطلب الأول-** تعريف الإتلاف و كونه سبب الضمان
- المطلب الثاني-** شروط إيجاب الضمان بالإتلاف
- المطلب الثالث-** كيفية الضمان أو ماهيته
- الفصل الثامن-** دفع الصائل
- المبحث الأول-** مشروعية الدفاع و مراحلها و حكمه
- المبحث الثاني-** شروط دفع الصائل
- المبحث الثالث-** هل دفع الصائل حق مباح أم واجب؟
- حكم الدفاع عن النفس
- المبحث الرابع-** ضمان الفعل أثناء الدفاع
- حكم العاض
- حكم الدفاع عن العرض
- الإطلاع على داخل البيوت
- حكم الدفاع عن المال
- الفصل التاسع-** اللقطة و اللقيط
- المبحث الأول-** حقيقة اللقيط و أحكامه
- المبحث الثاني-** اللقطة و أحكامها و نوعاها و ما يصنع بها
- المطلب الأول-** معنى اللقطة و أحكامها
- المطلب الثاني-** نوع اللقطة و ما يصنع بها
- لقطة الحل و الحرام
- الفصل العاشر-** المفقود
- صلاحيات القاضي في مال المفقود و أهله
- متى يحكم بموت المفقود و ما أثر ذلك
- الفصل الحادي عشر-** السبق
- المبحث الأول-** تعريف المسابقة و مشروعيتها
- المبحث الثاني-** شروط جواز المسابقة
- الفصل الثاني عشر-** الشفعة
- المبحث الأول-** تعريف الشفعة و دليلها و حكمتها و ركنها و أطرافها و حكمها و صفتها
- المبحث الثاني-** محل الشفعة (المشروع فيه)
- العلو و السفلى
- حقوق الارتفاق
- الشفعة في السفن
- الشفعة في الزرع و الشجر و الثمر
- المبحث الثالث-** الشفيع
- أولاً- من هو الشفيع؟
- ثانياً- مراتب الشفعة
- كيفية التوزيع عند تزامم الشفعاء
- ثالثاً- غيبة بعض الشفعاء
- رابعاً- إسقاط بعض الشفعاء حقه

- المبحث الرابع- أحكام الشفعة**
أولاً- طريق التملك بالشفعة
ثانياً- ما يلزم الشفيع دفعه أو ما يؤخذ به المشفوع
- أ- الثمن الواجب دفعه
ب- الحط من الثمن أو الزيادة عليه
ج- تأجيل الثمن
د- هل يتوقف القضاء بالشفعة على دفع الشفيع الثمن؟
هـ- استحقاق المشفوع فيه
و- اختلاف الشفيع و المشتري في قدر الثمن
- المبحث الخامس- شروط الشفعة**
الاحتياط لإسقاط الشفعة
- المبحث السادس- إجراءات الشفعة**
وقت وجوب طلب الشفعة
- ١- طلب المواتبة
٢- طلب التقرير
٣- طلب الخصومة و التملك
- جزاء التأخر في هذه الطلبات
طالب الشفعة للمحجور
نظر القاضي في طلب الشفعة و إثبات دعاوى
- المبحث السابع: ما يطرأ على المشفوع فيه بيد المشتري**
أولاً- العقود و التصرفات
ثانياً- نماء المشفوع فيه و زيادته
ثالثاً- نقص المشفوع فيه
- المبحث الثامن- مسقطات الشفعة**

مراجع:

مفردات مضمون فقه مقارن

نام مضمون : فقه مقارن

کود نمبر: (۵۵۲)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : فقه وقانون

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: شناخت احکام شرعی و قانونی در مذاهب مختلف فقهی و مقایسه آنها با

هم دیگر و فهم وجوه استدلال هر کدام.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری

بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

الفصل الثالث- عقد الإيجار

المبحث الأول- مشروعية الإجارة ورکنها و معناها

رأى ابن القيم في إجارة الأعيان

المبحث الثاني- شروط الإجارة

الإجارة مشاهرة

استئجار الظئر (المرضع)

كون الأجرة جزءاً من المعقود عليه (قفيز الطحان)

مقابل الخلو (الفروغ)

أعذار فسخ الإجارة

المبحث الثالث- صفة الإجارة و حکمها

المبحث الرابع- نوعا الإجارة و أحكامها

المبحث الخامس- ضمان الأجير و سقوط أجره بهلاك العين

ضمان الأجير الخاص

ضمان الأجير المشترك

ما يغير الشئ من صفة الأمانة إلى صفة الضمان

تلميذ الأجير المشترك

البزاع و الفساد و الختان

ضمان ضرر الدواب المأجورة

سقوط أجر الأجير بهلاك العين في إجارة الأعمال

المبحث السادس- اختلاف المتعاقدين في الإجارة

المبحث السابع- انتهاء عقد الإجارة

الفصل الرابع – الجعالة أو الوعد بالجائزة

تعريفها

مشروعيتها

صيغتها

الفرق بين الجعالة و الإجارة على الأعمال

شروط الجعالة

صفة حكم الجعالة و وقت استحقاق الجعل

الزيادة و النقص في الجعل

حكم اختلاف المالك و العامل

الفصل الخامس- الشركات

المبحث الأول- شركات الأموال

تمهيد في تعريف الشركة و مشروعيتها

تقسيم الشركة

المطلب الأول- كيفية انعقاد شركات العقود

أولاً- تعريف شركة الأموال

١- شركة العنان

٢- شركة المفاوضة

ثانياً- تعريف شركة الوجوه أو الشركة على الذمم

ثالثاً- تعريف شركة الأعمال أو الأبدان

المطلب الثاني- شرائط شركة العقود

أولاً- الشروط العامة في شركات العقود

ثانياً- الشروط الخاصة بشركة الأموال

هل يشترط خلط المالين؟

ثالثاً- الشروط الخاصة بشركة المفاوضة

رابعاً- شروط شركة الأعمال

خامساً- شروط شركة الوجوه

المطلب الثالث- أحكام شركة العقود

أولاً- أحكام شركة العنان في الأموال

ثانياً- أحكام شركة المفاوضة في الأموال

ثالثاً- أحكام شركة الوجوه

رابعاً- أحكام شركة الأعمال

المطلب الرابع- صفة عقد الشركة و يد الشريك

أولاً- حكم لزوم الشركة

ثانياً- يد الشريك يد أمانة

المطلب الخامس- مبطلات عقد الشركة

المطلب السادس- الشركة الفاسدة عند الحنفية

المبحث الثاني- شركة المضاربة

المطلب الأول- تعريف المضاربة و مشروعيتها و ركنها و صفة عقدها

حكم الشركات القانونية الحديثة
المطلب الثاني- شرائط المضاربة
شروط رأس المال
شروط الربح
المطلب الثالث- أحكام المضاربة
حكم المضاربة الفاسدة
أحكام المضاربة الصحيحة
١- حال يد المضارب
٢- تصرفات المضارب
مالايجوز للمضارب فعله
المضارب يضارب
خلاصة أحكام تصرفات المضارب في المضاربة المطلقة
خلاصة أحكام تصرفات المضارب في المضاربة المقيدة
٣- حقوق المضارب
أولاً- النفقة من مال المضارب
ثانياً- الربح المسمى
٤- حق رب المال
المطلب الرابع- حكم اختلاف رب المال و العامل المضارب
المطلب الخامس- مبطلات المضاربة
الشركات بين القديم و الحديث في الفقة الإسلامي

مراجع:

مفردات مضمون نظام قضایی اسلام

نام مضمون: نظام قضایی اسلام (نظام القضاء فی الإسلام)

کود نمبر: (۵۵۴)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی: فقه و قانون

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری

بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان: امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

اهداف آموزشی: معلومات عمومی در مورد قضاء، و اجراءات قضائی در اسلام.

زبان متن کتاب درسی: عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

المقدمة

التعريف بالقضاء، حكمه و تاريخه و تشتمل على المباحث الآتية:

- التعريف بالقضاء

- ضرورة القضاء، سموه و خطره

- مشروعية القضاء

- الحكم الشرعي لنصب القاضي

حكم قبول القضاء و طلبه

القضاء عند العرب قبل الإسلام

القضاء في عصر الرسول صلى الله عليه و سلم

القضاء في عصر الخلفاء الراشدين

التحكيم و مجاله

اجرة القاضي و هديته

حق التقاضي مكفول للجميع

اختصاصات القاضي

الفصل الأول: شروط صلاحية للقضاء و عزل القاضي و انعزاله

المبحث الأول: شروط صلاحية القضاء، صفات المستحبة في القاضي

المبحث الثاني: عزل القاضي و انعزاله

الفصل الثاني: الدعوى و نظام الفصل فيها و يشتمل على ما يأتي:

- بيان معنى الدعوى، و الفرق بينها و بين الإقرار و الشهادة

- اركان الدعوى

- اهل الدعوى

- معنى المدعى و المدعى عليه

- حكم الدعوى

- انواع الدعوى

- شروط صحة الحكم في الدعوى

- حكم الوكالة في الدعوى

- هل يسقط الحق بتقادم الزمان
- القضاء على الغائب
- نظام الفصل فى الدعوى
- اجراءات القاضى
- دليل على أن اليمين حق للمدعى الا للقاضى
- اليمين توجه إلى كل من ادعى عليه حق

الفصل الثالث: وسائل الإثبات

- الإقرار
- البيينة
- نكول المدعى عليه عن اليمين
- يمين المدعى مع الشاهد
- يمين المدعى اذا نكل المدعى عليه
- القسامة
- القافة
- القرينة القاطعة
- القرعة
- قضاء القاضى بعلمه، و بخلاف علمه
- هل يجوز استيفاء الحق بدون قضاء

الفصل الرابع: أصول فى القضاء

- العدل بين الخصمين
- البيينة على المدعى و اليمين على من أنكر
- حكم القاضى لا يحل حراما و لا يحرم حلالاً
- لا يقضى القاضى و هو غضبان
- لا يقبل القاضى هدية من له خصومة فى الحال
- لا يقضى القاضى لنفسه و لمن لا تقبل شهادته له
- الحكم بالإجتهد الثانى للقاضى
- جواز الطعن فى الأحكام

مراجع :

- تبيين الحقايق شرح كنز الدقايق
- الجامع الاحكام القرآن للقرطبي
- حاشية الدسوقي على الشرح الكبير لاحمد الدردير
- رد المختار حاشيه ابن عابدين
- زاد المعاد لابن القيم
- سبل السلام للصنعانى
- السلطات الثلاثة فى الإسلام للشيخ عبدالوهاب خلاف
- السنن الكبرى للبيهقى
- سنن النسائى
- سنن الترمذى
- سنن ابن ماجه
- سنن دار القطنى
- سنن ابى داود

مفردات ضمون تحلیل فقهی قانون مدنی

نام مضمون : تحلیل فقهی قانون مدنی

کود نمبر: (۵۵۵)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی : فقه و قانون

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: شناخت درست از قانون مدنی افغانستان و اصطلاحات قانونی که در آن به کار رفته است.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی : دری

مفردات تفصیلی مضمون:

فصل اول تطبیق قانون

قسمت اول قانون و حق

مبحث اول ساحه تطبیق قانون

مبحث دوم استعمال حق

قسمت دوم تطبیق قانون از حیث زمان

قسمت سوم تطبیق قانون از حیث مکان

فصل دوم اشخاص

قسمت اول شخص حقیقی

مبحث اول احکام عمومی

مبحث دوم حالت مدنی

مبحث سوم اقامتگاه

مبحث چهارم تابعیت

قسمت دوم اشخاص حکمی

مبحث اول احکام عمومی

مبحث دوم وقف

فرع اول استحقاق در وقف

فرع دوم تقسیم وقف

فرع سوم اداره وقف

فرع چهارم انتهای وقف

مبحث سوم جمعیت ها

فرع اول احکام عمومی

فرع دوم هیئت مدیره
فرع سوم مجمع عمومی
فرع چهارم انحلال و تصفیه جمعیت
مبحث چهار جمعیت های عام المنفعه
مبحث پنجم جمعیت خیریه
مبحث ششم جمعیت فرهنگی
مبحث هفتم مؤسسات
فصل سوم اموال
باب دوم عقود انتفاع
فصل اول اجاره
قسمت اول احکام عمومی
مبحث اول ارکان اجاره
مبحث دوم عینیکه به اجاره داده میشود
مبحث سوم اجرت
مبحث چهارم مدت
قسمت دوم آثار اجاره
قسمت سوم تنازل از اجاره و اجاره باطنی
قسمت چهارم ختم اجاره
قسمت پنجم بعضی انواع اجاره
مبحث اول اجاره زمین زراعتی
مبحث دوم دهقانی
مبحث سوم باغبانی
مبحث چهارم اجاره وقف
فصل دوم عاریت
قسمت اول احکام عمومی
قسمت دوم وجایب عاریت دهنده
قسمت سوم : التزامات عاریت گیرنده
قسمت چهارم انتهای عاریت

مراجع :

مفردات مضمون: نظام سياسي اسلام (نظام الحكم في الاسلام)

نام مضمون: نظام سياسي اسلام

كود نمبر: (۷۶۷)

تعداد كردتها در هفته: (۲ كريدت)

رشته تحصيلي: فقه و قانون صنف سوم سمستر پنجم

زمان پذيرش محصلان: شروع سال تحصيلي.

شيوه هاي آموزش و تدريس مضمون: از هردو روش مدرس محوري و محصل محوري بطور تلفيقي استفاده صورت ميگيرد ولي فشار زياد بالاي تمرينات عملي ميباشد.

شيوه هاي ارزيابي محصلان: امتحان وسط سمستر و امتحان نهائي.

اهداف آموزشي: معلومات عمومي در مورد نظام سياسي در اسلام.

كتاب درسي و زبان متن: قواعد نظام الحكم في الاسلام (تاليف: محمود عبدالمجيد

الخالدي)، عربي

مفردات تفصيلي مضمون:

المقدمة العامة

الباب الاول: القاعدة الاولى: السيادة للشرع

الفصل الاول: تعريف السيادة

الفصل الثاني: مصدر السيادة

الفصل الثالث: نقض الديمقراطية

الباب الثاني: القاعدة الثانية: السلطات للأمة

الفصل الاول: البيعة

المبحث الاول: معنى البيعة

المبحث الثاني: اصل مشروعية البيعة

المبحث الثالث: صفة عقد البيعة

المبحث الرابع: الفاظ البيعة

المبحث الخامس: شروط صحة البيعة

الفصل الثاني: الشورى

المبحث الاول: معنى الشورى

المبحث الثاني: مشروعية الشورى

المبحث الثالث: حكم الشورى

المبحث الرابع: مجال موضوعات الشورى

المبحث الخامس: حجية الشورى

المبحث السادس: اهل الشورى

المبحث السابع: مجلس الشورى

المبحث الثامن: حكمة مشروعية

الفصل الثالث: محاسبة الحكام

المبحث الاول: مشروعية محاسبة الحكام

المبحث الثاني: اقامة الاحزاب السياسية

المبحث الثالث :سند منصب الخلافة
 الفصل الثانى: حكم نصب ريس الدولة
 المبحث الاول : نصب ريس الدولة واجب
 المبحث الثانى : نصب ريس الدولة ليس بواجب مطلقا
 المبحث الثالث : الفترة التى يمهل فيها المسلمون لاقامة خليفة
 الفصل الثالث: الطريقة الشرعية لنصب ريبس الدولة
 المبحث الاول : البيعة هى الطريقة الشرعية لنصب الخليفة
 المبحث الثانى: الاستخلاف اولعهد
 المبحث الثالث : الغلبة والقهر والاستيلا
 المبحث الرابع : النص من الله
 الفصل الرابع : شروط انعقاد الخلافة
 المبحث الاول : شروط الانعقاد
 المبحث الثانى : شروط الافضيلة
 المبحث الثالث: النسب القرشى
 المبحث الرابع : حكم انعقاد الخلافة للفضول مع وجود الفاضل
 الفصل الخامس : وحدة الخلافة
 الباب الرابع : القاعدة لرييس الدولة وحدة حق تبني الاحكام الشرعية
 الفصل الاول : مشروعية حق ريبس الدولة فى تبني الاحكام
 المبحث الاول : طاعة ريبس الدولة فرض على المسلمين
 المبحث الثانى : رعاية شئون المسلمين فرض على ريبس الدولة
 المبحث الثالث : ريبس الدولة هو صاحب القرار بعد التشاور
 الفصل الثانى : الاصل فى تبني ريبس الدولة للاحكام
 المبحث الاول : حتمية وجود الاختلاف فى الراى بالنسبة للمسالة الواحدة
 المبحث الثانى : العلاقة بين التبنى ورعاية شئون المسملين
 الفصل الثالث: صلاحيات ريبس الدولة فى التبنى
 المبحث الاول : التبنى عام فى جميع الامور
 المبحث الثانى : حدود صلاحيات ريبس الدولة فى التبنى
 خاتمة

المراجع :

- مبادئ نظام الحكم داکتر عبدالحميد متولى
- مبدأ الشورى فى الاسلام
- الديمقراطية فى الاسلام عباس العقاد
- السياسه الشرعيه خلاف
- النظريات السياسيه الاسلاميه محمد ضيا الدين الرييس
- نظام الحكم فى الاسلام محمد يوسف موسى
- عناصر القوه فى الاسلام الشيخ سيد سابق
- حقيقه الاسلام واصلو الحكم محمد بخيت المطيعى
- الاسلام بلامذاهب داکتر مصطفى الشكعه
- الاسلام واصلو الحكم داکتر محمد عماره

مفردات مضمون قواعد كليه فقهى

نام مضمون : قواعد كلى فقه

كود نمبر: (۷۶۸)

تعداد كردتها در هفته: (۳ كريدت)

رشته تحصيلى : فقه وقانون/ تعليمات اسلام (هر دو رشته)

زمان پذيرش محصلان: شروع سال تحصيلى.

اهداف آموزشى: شناخت فتوا قواعد كلى فقه اسلامى و فراگرفتن بكار گيرى آنها.

شيوه هاى آموزش و تدريس مضمون: از هر دو روش مدرس محورى و محصل محورى

بطور تلفيقي استفاده صورت ميگيرد ولى فشار زياد بالاى تمرينات عملى ميباشد.

شيوه هاى ارزيابى محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائى.

زبان متن كتاب درسى : عربى

مفردات تفصيلى مضمون:

۱. الفقه علم بالمسائل الشرعية العملية
۲. الأمور بمقاصدها
۳. العبرة فى العقود للمقاصد و المعانى لا للألفاظ و المبانى
۴. اليقين لا يزول بالشك
۵. الأصل بقاء ما كان على ما كان
۶. القديم يترك على قدمه
۷. الضرر لا يكون قديما
۸. الأصل براءة الذمة
۹. الأصل فى الصفات العارضة العدم
۱۰. ما ثبت بزمان يحكم ببقائه، ما لم يقم الدليل على خلافه
۱۱. الأصل اضافة الحادث إلى أقرب اوقاته
۱۲. الأصل فى الكلام الحقيقة
۱۳. لا عبرة للدلالة فى مقابلة التصريح
۱۴. لا مساع للإجتهد فى مورد النص
۱۵. ما ثبت على خلاف القياس فغيره عليه لا يقاس
۱۶. الإجتهد لا ينقص بمثله
۱۷. المشقة تجلب التيسير
۱۸. الأمر إذا ضاق اتسع
۱۹. لا ضرر و لا ضرار
۲۰. الضرر لا يزال
۲۱. الضرورات تبيح المحضورات
۲۲. الضرورات تقدر بقدرها
۲۳. ما جاز لعذر بطل بزواله
۲۴. إذا زال المانع عار الممنوع

٢٥. الضرر لا يزال بمثله
٢٦. يتحمل الضرر الخاص لدفع الضرر العام
٢٧. الضرر الأشد يزال بالأخف
٢٨. إذا تعارض مفسدتان روعى أعظمهما ضرراً بإرتكاب أخفهما
٢٩. يختار أهون الشرين
٣٠. درء المفسد أولى من جلب المنافع
٣١. الضرر يدفع بقدر الإمكان
٣٢. الحاجة تنزل منزلة الضرورة عامة أو خاصة
٣٣. الأضرار لا يبطل حق الغير
٣٤. ما حرم أخذه حرم إعطاؤه
٣٥. ما حرم فعله حرم طلبه
٣٦. العادة محكمة
٣٧. استعمال الناس حجة يجب العمل بها
٣٨. الممتنع عادة كالممتنع حقيقة
٣٩. لا ينكر تغير الأحكام بتغير الزمان
٤٠. الحقيقة تترك بدلالة العادة
٤١. إنما تعتبر العادة إذا طردت أو غلبت
٤٢. العبرة للغالب الشائع لا للنادر
٤٣. المعروف عرفاً كالمشروط شرطاً
٤٤. المعروف بين التجار كالمشروط بينهم
٤٥. التعيين عرفاً كالتعيين بالنص
٤٦. إذا تعارض المقتضى و المانع يقدم المانع
٤٧. التابع تابع
٤٨. التابع لا يغزو بالحكم
٤٩. من ملك شيئاً، ملك ما هو من ضروراته
٥٠. إذا سقط الأصل سقط الفرع
٥١. لساقط لا يعود كما أن المعدوم لا يعود
٥٢. إذا بطل الشئ بطل ما فى ضمنه
٥٣. إذا بطل الأصل يصار إلى البديل
٥٤. يغتفر فى التابع ما لا يغتفر فى الإبتداء
٥٥. البقاء اسهل من الإبتداء
٥٦. التبرع لا يتم إلا بالقبض فإذا وهب أحد لآخر شيئاً لا تتم هبته إلا بقبضه
٥٧. التصرف على الرعية منوط بالمصلحة
٥٨. الولاية الخاصة أقوى من الولاية العامة
٥٩. أعمال الكلام أولى من أهماله
٦٠. إذا تعذرت الحقيقة يصار إلى المجاز
٦١. إذا تعذر أعمال الكلام يهمل
٦٢. ذكر بعض ما لا يتجزأ كذكر كله

٦٣. المطلق يجرى على اطلاقه
٦٤. الوصف فى الحاضر لغو و فى الغائب معتبر
٦٥. السؤال معاد فى الجواب
٦٦. لا ينسب إلى ساكت قول
٦٧. دليل الشئ فى الأمور الباطنة يقوم مقامه
٦٨. الكتاب كالخطاب
٦٩. إشارة الأخرس المعهودة كالبيان
٧٠. يقبل قول المترجم مطلقا
٧١. لا عبرة بالظن البيِّن خطأؤه
٧٢. لا حجة مع الإحتمال الناشئ عن دليل
٧٣. لا عبرة للتوهم
٧٤. الثابت بالبرهان كالثابت بالعيان
٧٥. البينة على المدعى و اليمين على من أنكر
٧٦. البينة لإثبات خلاف الظاهر و اليمين لإبقاء الأصل
٧٧. البينة حجة متعدية و الإقرار حجة قاصرة
٧٨. المرأ مؤاخذة بأقراره
٧٩. لا حجة مع التناقض، لكن لا يخلت معه حكم الحاكم
٨٠. قد يثبت الفرع مع عدم ثبوت الأصل
٨١. المعلق بالشرط يجب ثبوته عند ثبوت الشرط
٨٢. يلزم مراعاة الشرط بقدر الإمكان
٨٣. المواعيد بصور التعاليق تكون لازمة
٨٤. الخراج بالضمان
٨٥. الأجر و الضمان لا يجتمعان
٨٦. الغرم بالغنم
٨٧. النعمة بقدر النعمة و النقمة بقدر النعمة
٨٨. يضاف الفعل إلى الفاعل لا الأمر ما لم يكن مجبرا
٨٩. إذا اجتمع المباشر و المتسبب يضاف الحكم إلى المباشر
٩٠. الجواز الشرعى ينافى الضمان
٩١. المباشر ضامن و إن لم يتعمد
٩٢. المتسبب لا يضمن إلا بالتعمد
٩٣. جناية العجماء جبار
٩٤. الأمر بالتصرف فى ملك الغير باطل
٩٥. لا يجوز لأحد أن يتصرف فى ملك غيره بلا إذنه
٩٦. لا يجوز لأحد أن يأخذ مال غيره بلا سبب شرعى
٩٧. تبدل سبب الملك قائم مقام تبدل الذات
٩٨. من استعجل الشئ قبل أوانه، عوقب بحرمانه
٩٩. من سعى فى نقص ماتم من جهته فسعيه مردود عليه
- مراجع :**

مفردات مضمون اصول محاکمات مدنی در فقه اسلامی

نام مضمون : اصول محاکمات مدنی

کود نمبر: (۷۷۰)

تعداد ساعات در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : فقه و قانون

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: شناخت چی گونه‌گی اجراءات محاکم مدنی

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری

بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

باب اول

فصل اول: احکام عمومی

فصل دوم: دعوی

باب دوم

فصل اول: استدعا

فصل دوم: مبادی دعوی

فصل سوم: جریان رسیدگی قضایای مدنی در محاکم

فصل چهارم: اجتناب و رد قاضی

فصل پنجم: صلاحیت رسیدگی در قضایای مدنی

فصل ششم: اجراءات مربوط به قضایای خانواده

فصل هفتم: رسیده گی به قضایای حقوق عامه

فصل هشتم: اطلاع، جلب ، احضار

فصل نهم: احکام غیابی

فصل دهم: استفا ده از اهل خبره و مطلع در قضایای مدنی

فصل یازدهم: تنظیم اجراءات مقدماتی در قضایای مدنی

فصل دوازدهم: جریان محاکمه و حضور اشخاص شامل قضیه

فصل سیزدهم: فیصله و حکم محکمه

فصل چهاردهم: قرار محکمه

فصل پانزدهم: اسباب حکم

باب سوم : اجراءات در محاکم فوقانی

فصل اول: شکایت و اعتراض بر فیصله های محاکم تحتانی

فصل دوم: صورت تقدیم شکایت یا اعتراض

فصل سوم: اجراءات مقدماتی محکمه فوقانی

فصل چهارم: تدویر جلسه قضائی غرض رسیده گی به شکایت و اعتراض

فصل پنجم: صدور قرار محکمه فوقانی مبنی بر عدم صحت فیصله و نقض آن
فصل ششم: تقدیم شکایت و اعتراض برقرار محکمه تحتانی
فصل هفتم: صلاحیت های محاکم فوقانی در رسیدگی بر شکایات علیه
احکام صادره محکمه تحتانی
باب چهارم اجراءات در دیوان قضایای مدنی و حقوق عامه ستره محکمه
فصل اول: رسیدگی ابتدایی قضایا
فصل دوم: شرایط فرجام خواهی و اجراءات مربوط به آن
فصل سوم: رسیده گی در مرحله نهایی
فصل چهارم: رسیدگی به احکام نهایی محاکم تحتانی از نظر قانونیت
باب پنجم: تجدید نظر بر فیصله ها و قرارهای نهایی در قضایای مدنی و حقوق عامه
فصل اول: تجدید نظر
فصل دوم: اجراءات مربوط به تجدید نظر

مراجع :

مفردات مضمون اصول محاکمات جزائی در فقه اسلامی

نام مضمون : اصول محاکمات جزائی در فقه اسلامی

کود نمبر: (۸۷۷)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : فقه وقانون

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: آشنایی با اصطلاحات و روشهای محاکمات جزائی در فقه اسلامی

وقوانین نافذه کشور.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری

بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی: دری

مفردات مضمون اصول محاکمات جزایی:

اشخاصیکه صلاحیت اقامه دعوی جزایی را دارند

اقامه دعوی جزایی بامر محکمه جنایات یا ستره محکمه

اقامه دعوی از طرف مدعی حق العبد

سقوط دعوی جزایی

جرم مشهود

گرفتاری متهم

تلاشی اشخاص دخول به منزل و تفتیش آن صبط اشیاء

وظایف خرنوالی بعد از گرد آوردن دلایل

تحقیق بتوسط خرنوالی

اجرای تحقیق مداخله مدعی حق العبد مسول حق العبد در تحقیق

تفتیش منازل صبط اشیای مربوط بجرم

استماع شهود تحقیق

استفاده از اهل خبره

استنطاق

تکلیف بحضور امر گرفتاری واحضار

امرتوقیف

رهایی موقت

اقدامات درباره اشیای صبط شده

اعتراض بر او امریکه از محکمه صادر گردیده

ظهور دلایل جدید در تحقیق

تحقیق به توسط قاضی

محاکم

صلاحیت محاکم جزایی در مسایل جزایی

صلاحیت محاکم جزایی در مسایل حقوقیکه حل و فصل دعوی جزایی به آن ارتباط دارد

تنازع صلاحیت

محاکم جنبه قباحت

ابلاغ متخاصمین
رسیدگی به دعوی و ترتیب اجراءات در جلسه محاکمه
شهود و سایر دلایل
ادعای حق العبد
دعوی فرعی تزویر
حفظ و نظم در جلسه
حکم
مصارف دعوی
اجتناب قاضی ورد او
موارد بطلان حکم
متهم مجنون
محاکم جنایات
تشکیل محاکم جنایات و دوره های انعقاد آن
اجراءات در پیشگاه محاکم جنایات
اجراءاتیکه در مسایل جنایات راجع به متهم غایب عملی میشود
طرق اعتراض بر حکم
استیناف
اعتراض در پیشگاه ستره محکمه
اعاده محکمه
ارزش احکام قطعی
تنفیذ احکام
احکام واجب التنفیذ
تنفیذ جزای اعدام
تنفیذ جزاهای تحدید کننده آزادی
رهای مشروط
تنفیذ احکام مربوط به منافع ملی محکوم بها
توقیف به منظور تنفیذ حکم
اشکال در تنفیذ
سقوط حکم در اثر وفات محکوم علیه
اعاده حیثیت
اجراءاتیکه در حالت فقدان اوراق یا احکام عملی میگردد
سنجش مدت
اصلاحات جنایت جنحه و قباحت
ظهور دلایل جدید در تحقیق
تحقیق به توسط قاضی

مراجع :

مفردات مضمون قضايای فقهی معاصر

نام مضمون : قضايای فقهی معاصر

کود نمبر: (۷۷۱)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کريدت)

رشته تحصیلی: فقه وقانون

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: شناخت احکام و فتوی در مورد قضیه های معاصر.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری

بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی می باشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

- ۱- زكاة الديون
- ۲- زكاة العقارات و الأراضى المأجورة غير الزراعية
- ۳- بنوك الحليب
 - أن بنوك الحليب تجربة قالت بها الأم الغربية
 - أن الإسلام يعتبر الرضاع لحمة كلحمه النسب
 - أن العلاقات الإجتماعية فى العالم الإسلامى توفر للمولود الخراج
- ۴- أن عقد التأمين التجارى ذا القسط الثابت الذى تتعامل به شركات التأمين التجارى عقد فيه غرر كبير مفسد للعقد و لذا فهو حرام شرعا
- ۵- دعوة الدول الإسلامية للعمل على إقامة مؤسسات التأمين التعاونى و كذلك مؤسسات تعاونية لإعادة التأمين.
- ۶- حكم التعامل المصرفى
- ۷- خطاب الضمان: أو العمولة البنكية
 - طبيعته
 - اركانه
 - البنكة
 - العميل
 - الشخص العميل (المضمون عنه)
 - المستفيد (المضمون له)
 - اهدافه
 - طريقة اصدار خطاب الضمان
 - انواع خطابات الضمان
- ۸- عمليات البيع لأجل التى يقوم بها البنك لشراء و بيع معدات و اجهزة لمشروعات صناعية لصالح الدول الأعضاء.
- ۹- عمليات تحويل التجارة الخارجية بين الدول الأعضاء التى يقوم بها البنك الإسلامى للتنمية مستخدما اسلوب بيع المرابحة.
- ۱۰- النظر فى تقرير اجتماع بعض علماء الشريعة و الخبراء فى المصارف
- ۱۱- أجور خدمات القروض البنك الإسلامى

- ١٢- خصوص عمليات الإيجار
- ١٣- خصوص عمليات البيع بالأجل مع تسقيط الثمن
- ١٤- خصوص عمليات تمويل التجارة الخارجية
- ١٥- خصوص التصرف في فوائد الودائع التي يضطر البنك الإسلامي للتنمية لإيداعها في المصارف الأجنبية.
- ١٦- توظيف الزكاة في مشاريع ذات ربح بلا تملك فردى للمستحق
- ١٧- حكم اطفال الاناليب فى الشريعة الإسلامية
- ١٨- صور الإلقاح الصناعى جوازا و منعا
- ١٩- اجهزة الإنعاش الشرعى
- ٢٠- توحيد بدايات الشهور القمرية
- ٢١- الإحرام للقادم للحج و العمرة بالطائفة و الباخرة
- ٢٢- احكام النقود الورقية و تغير قيمة العملة
- ٢٣- حكم نقل اعضاء الإنسان إلى آخر حيا او ميتا
- ٢٤- حكم الأجنة التى تسقط تلقائيا
- ٢٥- زكات أسهم الشركات
- ٢٦- انتزاع الملكية لمصلحة العامة
- ٢٧- تنظيم النسل فى ضوء الشريعة الإسلامية
- ٢٨- حكم اللحوم المستوردة فى الدول الإسلامية
- ٢٩- حكم حشو الأسنان و الغطاء أو التغطية
- ٣٠- حكم تجنس المسلم فى ديار غير المسلمين و اقامتها فيها
- ٣١- الإيجار المنتهى بالتمليك
- ٣٢- تحديد ارباح التجارة
- ٣٣- البيع بالتقسيط
- ٣٤- المصرف
- ٣٥- الإيجاب و القبول او (التعاقد) بالتكنولوجية الحديثة
- ٣٦- زراعة خلايا المنح و الجهاز العصبى
- ٣٧- زراعة الشعر
- ٣٨- حكم تجارة اعضاء الإنسان
- ٣٩- حكم اعادة العضو المقطوع لتنفيذ الحد او القصاص
- ٤٠- عقد الإستصناع
- ٤١- حكم بيع الوفاء
- ٤٢- بيع العربون
- ٤٣- عقد المزايدة
- ٤٤- حوادث السير
- ٤٥- السر فى مهن الطبية
- ٤٦- مداواة الرجل للمرأة
- ٤٧- مرض نقص الناع المكتسب (ايدز)
- ٤٨- قضايا العملة

مراجع :

مفردات درسی مضمون : " حقوق جزای عمومی اسلام "

نام مضمون : حقوق جزای عمومی اسلام

کود نمبر: (۶۶۲)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : فقه وقانون/ تعلیمات پسران ونسوان.

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: شناخت جرم، انواع جرم در فقه وقانون، عناصر متشکله جرم، مجرم،

جزاء، انواع جزاء در فقه وقانون....

شیوه های آموزش وتدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری ومحصل محوری

بطور تفیقی استفاده صورت میگیرد وفشار زیاد بالای تمرینات عملی می باشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر وامتحان نهائی، کارهای خانگی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

(الجريمة)

ماهية الجريمة

تعريف الجريمة

الفرق بين الجريمة والجناية

علة التحريم والعقاب

مقارنة الموضوع بين الشريعة والقانون

أنواع الجريمة وتقسيماتها

تقسيم الجرائم بحسب جسامة العقوبة المقررة إلى ثلاثة أقسام

(جرائم الحدود – جرائم القصاص والدية – جرائم التعازير)

التعريف الاجمالية بكل من هذه الأنواع الثلاثة.

أهمية هذا التقسيم.

تقسيم الجرائم بحسب قصد الجاني (إلى جرائم مقصودة وغير مقصودة)

أهمية هذا التقسيم.

تقسيم الجرائم بحسب وقت كشفها

أهمية هذا التقسيم

تقسيم الجرائم بحسب طريقة ارتكابها (إلى جرائم ايجابية وسلبية)

تقسيم الجرائم بحسب كيفية ارتكابها (إلى جرائم بسيطة وجرائم اعتيادية).

أهمية هذا التقسيم.

تقسيم الجرائم الى جرائم مؤقتة وجرائم غير مؤقتة
أهمية تقسيم الجرائم إلى مؤقتة وغير مؤقتة
تقسيم الجرائم بحسب طبيعتها

- إلى جرائم ضد الجماعة وجرائم ضد الأفراد
- إلى جرائم عادية وجرائم سياسية.

مباحث حول الجريمة السياسية

- متى توجد الجريمة السياسية
- المجرمون السياسيون أو البغاة
- الشروط التي يجب توفرها في المجرمين السياسيين أو البغاة
- حقوق البغاة ومسئوليتهم قبل الثورة.
- حقوق البغاة ومسئوليتهم أثناء الثورة وبعدها.
- عقوبة المجرمين السياسيين في الشريعة الاسلامية

اركان العامة للجريمة :

الركن الشرعى للجريمة

الأحكام الجنائية الشرعية وأثرها فى الجريمة والعقوبة.

- قاعدة (لاجريمة ولا عقوبة بلانص) أو قانونية الجريمة والعقوبة
- قواعد اصولية حول هذا الاصل
- مصدر هذه القواعد من النصوص
- كيفية تطبيق هذه القاعدة فى الشريعة الاسلامية والقوانين الموضوعة.
- فى جرائم الحدود
- فى جرائم القصاص والدية.
- فى جرائم التعازير (فى كل نوع من انواعها الثلاثة).

أدلة الأحكام الشرعية أو مصادر التشريع الجنائى :

- مصادر التشريع الاسلامى بصفة عامة
- مصادر التشريع الجنائى الاسلامى.

تفسير الاحكام الجنائية أو النصوص الجنائية :

- القواعد اللغوية الموضوعة للتفسير.
- القواعد التشريعية التى تراعى عند التفسير.

تعارض الاحكام الجنائية :

علاقة الأحكام الشرعية بأحكام القوانين.

سريان النصوص الجنائية على الزمان

سريان النصوص الجنائية على المكان

سريان النصوص الجنائية على الأشخاص

الركن المادى للجريمة :

الشروع في الجريمة :

المراحل التي تمر بها الجريمة

العقَاب على الشروع

أثر عدول الجانى عن الفعل

الاشتراك فى الجريمة :

صور الاشتراك

شروط الاشتراك العامة

الاشتراك المباشر

عقوبة المباشرين

أثر ظروف المباشر على العقوبة

الاشتراك بالتسبيب :

الشركاء المتسببون

شروط الاشتراك بالتسبيب

علاقة السببية بين الاشتراك والجريمة

عدول الشريك وأثره

عقوبة الشريك المستتب

أثر ظروف الشريك المباشر على الشريك المتسبب

الركن الأدبى أو المعنوى للجريمة :

المسئولية الجنائية

اساس المسئولية الجنائية

- عرض تاريخى للمسئولية الجنائية (بين الشريعة والقانون).

- نظرية المسئولية الجنائية ومعناها (بين الشريعة والقانون).

محل المسئولية الجنائية :

سبب المسئولية وشروطها ودرجاتها

- قصد العصيان أو القصد الجنائي
 أثر الجهل والخطأ والنسيان على المسؤولية
 أثر الرضاء بالجريمة على المسؤولية الجنائية.
 الافعال المتصلة بالجريمة وعلاقتها بالمسؤولية الجنائية.
- الافعال المتصلة بالجريمة : (المباشرة - السبب - الشرط).
 - حكم المباشرة والسبب والشرط.
 - الفرق بين مسؤولية المباشروالمتسبب.
 - تعدد العلل المسببة للنتيجة.
- ارتفاع المسؤولية الجنائية :

علة ارتفاع المسؤولية الجنائية.

اولاً : اسباب الاباحة (بين الشريعة والقانون الجنائي الافغانى).

١. الدفاع الشرعى

الدفاع الشرعى الخاص أو دفع الصائل) :

معنى الدفاع الشرعى الخاص.

التكليف الشرعى لدفع الصائل

شروط دفع الصائل أو الدفاع الشرعى الخاص.

حكم دفع الصائل أو الدفاع الشرعى الخاص.

الدفاع الشرعى العام (نظام الامر بالمعروف والنهى عن المنكر).

٢. التأديب : (تأديب الصغار- تأديب الزوجة...).

٣. التطبيب :

خطأ التطبيب

إذن ولى الامر

شروط عدم المسؤولية

٤. ألعاب الفروسية

٥. إهدار الأشخاص.

٦. حقوق الحكام و واجباتهم.

ثانياً : أسباب رفع العقوبة (بين الشريعة والقانون الجنائي الافغانى).

١. الاكراه (بين الشريعة والقانون).

معنى الاكراه

انواع الاكراه
شروط الاكراه
حكم الاكراه
اساس نظرية الاكراه فى الشريعة
الاكراه والضرورة

٢. السكر: (بين الشريعة والقانون).

السكر والمسئولية الجنائية

السكر والمسئولية المدنية.

٣. الجنون :

تعريف الجنون

انواع الجنون.

٤. صغر السن

الصغروالمسئولية الجنائية.

مراحل الادراك

عقوبة الصبى المميز وغير المميز.

(العقوبة)

العقوبة (مبادئ عامة) :

العقوبة والغرض منها (بين الشريعة والقانون).

الاصول التى تقوم عليها العقوبة (بين الشريعة والقانون)

شروط العقوبة.

أقسام العقوبة :

تقسيم العقوبات بحسب الرابطة القائمة بينها

(الاصلية- البدلية – التبعية والتكميلية).

تقسيم العقوبات من حيث سلطة القاضى فى تقديرها

تقسيم العقوبات من حيث وجوب الحكم بها.

تقسيم العقوبات من حيث محلها.

تقسيم العقوبات بحسب الجرائم التى فرضت عليها.

اولاً : العقوبات المقررة لجرائم الحدود.

عقاب الزانى

عقوبة الجلد.

عقوبة التغريب.

عقوبة الرجم.

عقوبة القذف (بين الشريعة والقانون الجنائى الافغانى).

عقوبة الشرب (بين الشريعة والقانون الجنائى الافغانى).

عقوبة السرقة (بين الشريعة والقانون الجنائى الافغانى).

عقوبة الحرابة.

عقوبة الردة والبعى.

ثانياً : العقوبات المقررة لجرائم القصاص والدية :

القصاص.

الدية.

الكفارة.

الحرمان من الميراث.

الحرمان من الوصية.

ثالثاً : الكفارات.

رابعاً : عقوبات التعازير.

ماهية التعزير

الفرق بين التعزير وغيرها من العقوبات.

انواع التعازير. (العقوبات التعزيرية).

تعدد الجرائم والتداخل بين العقوبات (بين الشريعة والقانون).

استيفاء العقوبات وتطبيقها (بين الشريعة والقانون).

العود إلى الجريمة (ماهيته وعقوبته – بين الشريعة والقانون).

سقوط العقوبة :

اسباب سقوط العقوبة.

المراجع :

التشريع الجنائى الاسلامى مقارناً بالقانون الوضعى. / تأليف استاد شهيد عبد القادر عوده رحمه الله.

الجريمة والعقوبة / امام محمد ابوزهرة رحمه الله.

قانون جزاى افغانسان.

مفردات مضمون قواعد افتاء

نام مضمون: قواعد افتاء

کود نمبر: (۶۵۹)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی: فقه و قانون و تعلیمات اسلامی ذکور

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: شناخت فتوا و قواعد فتوا دادن در فقه اسلامی.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور

تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان: امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

کتاب درسی و زبان متن آن: عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

مقدمه و عمومیات قواعد افتاء (کتاب قواعد افتاء- شیخ عبدالعال احمد عطوه)

فتوی بقول راجح و شناخت آن در مذهب

اصول یا ظاهر الروایة

مسائل نوارد و کتب آن

مسائل فتوی یا واقعات

تصحیح و ترجیح و انتقادات پنجگانه در این مورد و رد آنها

تصحیح یک قول و سکوت (عدم تصحیح) از غیر آن

تصحیح دو قول مخالف در یک مسأله و حکم آن

برخی از قواعدیکه بوسیله آن اقوال راجح در مذهب شناخته می شود

مسأله فتوا بقول مرجوح

برخی از مواردیکه در آن فتوا بقول ضعیف جائز است

مسأله عمل کردن بر قول ضعیف در حق خود شخص

قضاء و حکم کردن بقول مرجوح

برخی از کتب معتبر فتوا و مثالهای از این قبیل مسائل

اختلاف نقل از ائمه مذهب و مسأله موقف مفتی در برابر آن

حکم فتوا در هنگام اختلاف و یا نبود قولی از امام در مسأله

مفهوم، اهمیت مفهوم و اقسام آن
مفهوم، روایات در افتاء و مفهوم در کلام شارع
حقیقت مفهوم در اصطلاحات مردم
اعتبار مفاهیم روایات و اهمیت مفاهیم عقلیات
شناسایی عرف و مقام آن در افتاء
اقسام عرف (قولی و عملی) و تشریح آن
تقسیم دوم عرف: (عام و خاص) با احکام مربوطه آن.
تقسیم سوم عرف:
عرفیکه به اعتبار آن دلیل خاصی وارد گردیده باشد
عرفیکه به عدم آن دلیلی وارد شده باشد
عرفیکه به اعتبار و عدم اعتبار آن دلیلی موجود نشود.
تأثیر عرف در موارد مختلفه از جمله:
تأثیر عرف در دلالت کلام
تأثیر عرف در ترک نمودن کلام
شروط اعتماد بر عرف برای مفتی
مقام مصلحت در افتاء و فتوا بقول مطلق
حیله و ارزش حیله‌هایی مشروع در افتاء
موقف علمای متقدمین (ائمه مذاهب و شاگردانش) نسبت به حیله
نظر علمای متأخرین در مورد حیله
مسئله فتاوا معاصر فقهی در مسائل جدید
نتیجه و خاتمه بحث

مراجع:

مفردات مضمون علم المیراث

نام مضمون : علم المیراث

کود نمبر: (۶۶۱)

تعداد ساعات در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : فقه وقانون وتعلیمات اسلامی (هر دو رشته)

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: آموزش دقیق وهمه جانبه موضوعات علم میراث که نزد فقهای اسلامی نصف علم دانسته می شود.

شیوه های آموزش وتدریس مضمون: ازهر دوروش مدرس محوری ومحصل محوری بطورتلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

مقدمه

فصل اول: علم میراث

تعریف علم میراث

اهمیت علم میراث

نظام میراث نزد رومانیها

نظام میراث در یونان قدیم

نظام میراث نزد طوایف شرقی قدیم

نظام میراث نزد مصریهای قدیم

نظام میراث نزد یهودیها

نظام میراث در زمان جاهلیت قبل از اسلام

میراث در اسلام

ارکان میراث

اسباب میراث

شرایط میراث

موانع میراث

- رق (بردگی)

- قتل

- اختلاف دین

- اختلاف دار

فصل دوم: ترکه و حقوق متعلق به آن

تعریف حق

ترکه (متروکه)

حقوق متعلق به ترکه

تجهیز

دین

طریقه عملی اداء دیون
 وصیت
 وارث
 فصل سوم: ذوی الفروض و فروض (سهام) معین آنها در میراث
 میراث زوجین
 شرط میراث به سبب زوجیت
 میراث پدر
 میراث مادر
 میراث بنت صلیبی (دختر)
 میراث بنت ابن (دختر پسر)
 میراث اولاد مادر (برادران و خواهران اخیافی)
 میراث خواهر اعیانی
 مسأله مشترکه
 میراث خواهر پدری (علاتی)
 میراث جد
 فرق اب و جد در میراث
 مقاسمة الجد مع الإخوة
 کیفیت توریث جد با برادران اعیانی و علاتی
 طریقه زید بن ثابت (رض)
 مسأله معادیه
 مسأله اكدریة
 طریقه حضرت علی (رض)
 طریقه عبدالله بن مسعود (رض)
 میراث جده
 فصل چهارم: عصبیات و حجب
 عصبیات
 عصبه نسبی و انواع آن
 فرق بین عصبه بغيره و عصبه مع غيره
 حجب
 حجب نقصان
 حجب حرمان
 فصل پنجم: اصول مسایل میراث
 مخارج فروض و طریقه تقسیم تركه
 عول
 رد
 طریقه حل مسایل رد
 تصحیح
 فصل ششم: ذوی الأرحام
 تعریف ذوی الأرحام
 اصناف ذوی الأرحام
 کیفیت توریث ذوی الأرحام
 میراث ذوی الأرحام دارای جهات قرابت متعدد
 رد بر یکی از زوجین
 فصل هفتم: استحقاق به طریق غیر از ارث

مولى موالات
مقر له به نسب غير
موصى له به جميع مال
بيت المال
فصل هشتم: استحقاق به طريق غير از ارث
توريث حمل
اکثر مدت حمل
اقل مدت حمل
مقدار مالى که برای حمل حفظ می شود
کيفيت ارث حمل و ورثه ديگر
طريقه حل مسایل حمل
مفقود
اصدار حکم به فوت مفقود
ميراث مفقود
طريقه حل مسایل مفقود
اسير
خنثى
ولد الزنا و ولد لعان
اقاربی که یکجا فوت شوند و ترتيب وفات آنها معلوم نباشد
فصل نهم: احکام تفصیلى
تخارج
کيفيت تقسيم ترکه در تخارج
مناسخه
وصيت واجبه
اشخاص مستحق وصيت واجبه
شرط استحقاق وصيت واجبه
مقدار وصيت واجبه
طريقه حل مسایلى که مشتمل بر وصيت واجبه باشد.

مآخذ:

۱. سراجى
 ۲. شرفيه
 ۳. احکام ميراث در فقه و قانون تأليف پوهاند عبدالعزیز.
- نوت: کتاب مقرر مضمون ميراث در صنوف فقه و قانون و تعليمات اسلامى ذکور عبارت از کتاب السراجى بوده و در بخش نسوان کتاب احکام ميراث در فقه و قانون تدریس می گردد.

مفردات مضمون نظام مالی اسلام

نام مضمون : نظام مالی اسلام

کود نمبر: (۴۴۳)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : فقه و قانون ، تعلیمات اسلامی ذکور و تعلیمات اسلامی نسوان
زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: آشنایی با سیستم اقتصادی اسلام

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری
بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی: دری

مفردات تفصیلی مضمون

فصل اول : تعریف مال ، جایگاه مال و ارزش آن در اسلام

اقسام مال

۱. به اعتبار اباحت انتفاع و حرمت انتفاع به مال متقوم و غیر متقوم

ثمره وفایده تقسیم مال متقوم و غیر متقوم

• صحت تعاقدی

• ضمان در تلف

۲. به اعتبار استقرار ارو عدم استقرار در محل به عمار و منقول

ثمره وفایده تقسیم مال به عمار و منقول در

۱. شفع ۲. بیع وفا ۳. وقف ۴. بیع وصی در مال قاصر ۵. بیع قبل از قبض ۶. حقوق

ارتفاق ۷. انتقال ملکیت ذریعه ثبت و سجل

۳. به اعتبار تماثل آحاد و عدم تماثل به مثلی و قیمی.

۱. ثبوت در ذمه ۲. کیفیت ضمان و تاوان ۳. در قسمت و گرفتن نصیب

۴. به اعتبار بقای عین و عدم بقای عین به استهلاکی و استعمالی.

ثمره وفایده این تقسیم بندی.

فصل دوم رابطه بین مال و اقتصاد

تعریف علم اقتصاد - نظام اقتصادی - مکاتب اقتصادی و فرق آنها و خصوصیت هر کدام:

اسلام و اقتصاد

تاریخ اقتصاد اسلامی

مصادر اقتصاد اسلامی

مبحث اول

اهمیت اقتصاد اسلامی

• علم به اقتصاد اسلام یک ضرورت ایدیولوژیکی جامعه اسلامی است.

• اقتصاد اسلامی ضرورت اجتماعی جامعه اسلامی است.

- اقتصاد اسلامی ضرورت اخلاقی و معنوی جامعه اسلامی است.
- اقتصاد اسلامی ضرورت سیاسی جامعه است.
- اقتصاد اسلامی ضرورت تاریخی جامعه است.
- اقتصاد اسلامی ضرورت بین المللی جامعه است.

محبث دوم

اهداف علم اقتصاد از دیدگاه مکاتب اقتصادی:

- هدف علم اقتصاد در نظام کمونیستی.
- هدف علم اقتصاد در نظام کپیترلیزم
- هدف علم اقتصاد از نظر اسلام

محبث سوم

اساسات اقتصادی اسلام

الف. اساسات عقیده وی

ب. اساسات اقتصادی

فصل سوم

منابع مالی حکومت اسلامی

- منابع مالی ثابت

- منابع مالی متغیر

منابع ثابت حکومت اسلامی

۱. زکات

فلسفه تشریح زکات.

انواع زکات (امتنعه زراعتی، حیوانات، طلا، نقره و پول و مال التجارته)

شرایط زکات

مسئولیت دولت در زکات

معافیت از زکات

۲. عشر

۳. عشر تجارت

۴. خمس غنیمت

۵. فی

۶. جزیه

۷. خراج - عشروخراج - زمین های خراجی - زمین های عشری

۸. وضع مالیات گوناگون غرض برآورده نمودن حوایج دولت اسلامی

۹. استفاده از منابع طبیعی (معادن - گاز - وگنجهها - ملکیت معادن از نظر احناف

،شوافع وحنابله

فصل چهارم

رابطه میان مال ملکیت و اسباب آن

وسایل تملک

اسباب کسب ملکیت (۱. فوت ۲. التصاق ۳. شفع ۴. عقد ۵. حیات ۶. تصاحب ۷. شکار ۸. آباد گردانیدن زمین های بایر و لامالک ۹. غزوات و جهاد ۱۰. حق الزحمه ۱۱. استخراج معادن ۱۲. اقطاع و تخصیص ریس دولت ۱۳. احتیاج مبرم حیاتی

فصل پینجم

طرق از دیاد ملکیت

الف - طرق مشروع

ب- طرق غیر مشروع

ربا در شرعت یهود و نصاری

ربا از نظر فلاسفه

تحریم ربا از نظر قرآن کریم

تحریم ربا در سنت پیغمبر (صلی الله علیه وسلم)

انواع ربا:

دلایل اقتصادی منع ربا

فصل ششم

پول و بانگداری در اسلام

پول چیست؟

وظایف پول

نحوه عمل بانگداری سرمایه داری و اسلامی

بانگداری اسلامی (بانکهای بدون ربح)

۱. عرضه سرمایه باخطر به اساس شراکت در مفاد و ضرر

الف: تمویل تصدی ها توسط عقد قرارداد مشارکت

ب: تمویل تصدی ها توسط عقد قرارداد مضاربت

۲. قاعده اشتراک در مفاد و ضرر در معاملات بانکهای اسلامی

الف: حسابات جاری (قرضه)

ب: حسابات امانات میعادی (مضاربت)

۳. قرضه کوتاه مدت بانکهای اسلامی

الف: اعطای قرضه های بدون ربح ب (قرضه حسنه)

ب: اعطای قرضه های بدون ربح با شرایط معین

ج: قرضه کوتاه مدت به اساس قاعده اشتراک در مفاد و ضرر

۴. معاملات فرعی بانکهای اسلامی

خدمات در مقابل اجرت

فصل هفتم

فقر و مفاسد و جلوگیری از آن در اسلام

تعریف فقر

فقر بزرگترین مشکل اجتماعی، عقیده وی، اخلاقی و امنیتی

حل مشکلات فقر از دیدگاه اسلام

اول - مبارزه نظری

دوم - علاج عملی

فرق بین نیاز اساسی و غیر اساسی
اسلام از بیکاری کراهیت دارد
توکل به خدا دعوت به بیکاری نمی باشد
اسلام و گدائی
حکم گدائی

سوم - معالجه اجتماعی فقر از طریق ثروت مندان
چهارم - معالجه فقر از طریق فرضیت زکات
پنجم - سایر واجبات مالی (صدقه فطر، قربانی، کفاره، حق هم جوار، نذر ها، وقف
و وصیت)

وسایل سلبی برای علاج فقر
تحريم قمار، احتكار، خیانت، رشوت و سود)
نهی از راحت طلبی و اسراف.
ممنوع التصرف در امور مالی.

مراجع

مفردات مضمون حدیث رشته فقه و قانون

نام مضمون : حدیث الأحكام (تیسیر العلام شرح عمدة الأحكام).

کود نمبر: (۲۲۲).

تعداد کردتها در هفته: (۳ کريدت).

رشته تحصیلی : صنف اول سمستر دوم فقه و قانون.

زبان متن کتاب درسی : عربی.

اهمیت و ضرورت تدریس مضمون : شناخت و فهم احداث احكام ، چيگونگی استخراج احكام فقهی و

قانونی و حقوقی از احاديث احكام.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محل محوری بطور تلفیقی

استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: ماتحان وسط سمستر کار های خانگی و امتحان نهائی

مفردات تفصیلی مضمون :

مقدمه:

۱- کتاب الطهارة

۲- کتاب الصلاة و أبوابها

۳- کتاب الجنائز و أبوابها

مراجع :

اصلى: تيسير العلام

فرعى: سبيل السلام

توضيح الأحكام

نيل الأوطار

إبانة الأحكام شرح بلوغ المرام

مفردات مضمون حیث رشته فقه و قانون

۱. نام مضمون : حدیث الأحكام (تیسیر العلام شرح عمدة الأحكام)
۲. کود نمبر: (۴۴۰)
۳. تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)
۴. رشته تحصیلی : صنف دوم سمستر دوم فقه و قانون
۵. زبان متن کتاب درسی : عربی
۶. اهمیت و ضرورت تدریس مضمون : شناخت و فهم احداث احكام ، چگونگی استخراج احكام فقهی و قانونی و حقوقی از احادیث احكام.
۷. شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.
۸. شیوه های ارزیابی محصلان: ماتحان وسط سمستر کار های خانگی و امتحان نهائی

مفردات تفصیلی مضمون :

مقدمه:

۴- کتاب الزکاة و أبوابها

۵- کتاب الصیام و أبوابها

۶- کتاب الحج و أبوابه

مراجع :

اصلی: تیسیر العلام

فرعی: سبل السلام

توضیح الأحكام

نیل الأوطار

إبانة الأحكام شرح بلوغ المرام

مفردات مضمون حدیث الشریف رشته فقه و قانون

نام مضمون : حدیث الأحكام (سبل السلام)

کود نمبر: (۶۵۶)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی : فقه و قانون صنف سوم

زمان پذیرش محصل: شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی: شناخت مکمل از یکی از کتب معتبر حدیث (جامع الترمذی) ، شناخت منهج این کتاب در ترتیب احادیث، شناخت قوت یا ضعف احادیث این کتاب و آموختن طریقه استفاده از این کتاب.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: امتحان وسط سمستر، کار های خانگی و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی: عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

الف: ابواب القرض و الرهن و التفلیس و الحجر

۱- الرهن و الإنتفاع بالمرهن

۲- غلق الرهن

۳- القرض

۴- حسن القضاء

۵- القرض یجر منفعتہ

۶- باب التفلیس و الحجر

۷- من وجد متاعه عند مفلس

۸- عطل الغنی ظلم

۹- التصدق علی من لایجد وفاء لدينه

۱۰- الحجر علی المدین

۱۱- الحجر علی السفیه

۱۲- امارات البلوغ

۱۳- تصرف المرأة فی مالها

۱۴- بم تحل المسألة

۱۵- باب الصلح: الصلح الجائر، حکم الصلح

۱۶- انتفاع الجار، بحائط جاره و ارضه...

۱۷- حرمة أخذ مال الغير بغير إذنه إلا لحق

۱۸- ابواب الإقرار، و العارية و الغصب

۱۹- ابواب الشفعة

مراجع :

مرجع اصلی: سبل السلام شرح بلوغ المرام

مرجع فرعی: توضیح الأحكام شرح بلوغ المرام

إبانة الأحكام

مضمون حدیث الشریف رشته تعلیمات اسلامی پسران

نام مضمون : حدیث الأحكام (سبل السلام)

کود نمبر: (۸۷۲)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی : فقه و قانون صنف ۴

زمان پذیرش محصل: شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی: شناخت مکمل از یکی از کتب معتبر حدیث (جامع الترمذی) ، شناخت منهج این کتاب در ترتیب احادیث، شناخت قوت یا ضعف احادیث این کتاب و آموختن طریقه استفاده از این کتاب. شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: ماتحان وسط سمستر کار های خانگی و امتحان نهائی زبان متن کتاب درسی :عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

الف: تمام ابواب کتاب الحدود

حد المزنی

حد القذف

حد السرقة

حد الخمر

باب التعزیر و حکم الصائل

باب الجزية و الهدنة

باب قتال البغی

باب قتل الجانی و قتل المرتد

مراجع :

مرجع اصلی: سبل السلام شرح بلوغ المرام

مرجع فرعی: توضیح الأحكام شرح بلوغ المرام

إبانة الأحكام

مفردات مضمون حدیث شریف رشته تعلیمات اسلامی پسران

نام مضمون : حدیث الشریف (جامع الترمذی)

کود نمبر: (۱۸۲)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کدیت)

زمان پذیرش: شروع سال تحصیلی

رشته تحصیلی: تعلیمات اسلامی پسران صنف اول

اهداف آموزشی: شناخت مکمل از یکی از کتب معتبر حدیث (جامع الترمذی) ، شناخت منهج این کتاب در ترتیب احادیث، شناخت قوت یا ضعف احادیث این کتاب و آموختن طریقه استفاده از آن. شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: امتحان وسط سمستر کار های خانگی و امتحان نهائی زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

مقدمه برای معرفی مولف و کتاب

۱- ابواب مختارة من كتاب الطهارة

۲- ابواب مختارة من كتاب الصلاة

۳- ابواب مختارة من كتاب الزكاة

۴- ابواب مختارة من كتاب الحج

ابواب ذکر شده در دو سمستر صنف اول تدریس می گردد

مراجع :

مرجع اصلی: جامع الترمذی

مراجع فرعی:

۱- تحفة الأحمدي شرح جامع الترمذی

۲- سایر شروح کتب ستة

مفردات مضمون حدیث الشریف رشته تعلیمات اسلامی پسران

نام مضمون : حدیث (صحیح مسلم)

کود نمبر: (۳۱۰۲)

تعداد کردت در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی : تعلیمات اسلامی پسران صنف دوم سمسٹر اول و دوم

زمان پذیرش محصل: شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی: شناخت مکمل از یکی از کتب معتبر حدیث (جامع الترمذی) ، شناخت منهج این

کتاب در ترتیب احادیث، شناخت قوت یا ضعف احادیث این کتاب و آموختن طریقه استفاده از آن.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: امتحان وسط سمسٹر کار های خانگی و امتحان نهائی

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

مقدمه معرفی مؤلف و مؤلف

۱- کتاب الإیمان

۲- کتاب الإمارة

۳- کتاب الفضائل

۴- کتاب فضائل الصحابة

۵- کتاب التوبة

مراجع :

مرجع اصلی: صحیح مسلم

مراجع فرعی:

۱- فتح الملهم شرح صحیح مسلم

۲- شرح النووی

۳- سائر شروحات کتاب صحیح مسلم

نام مضمون : حدیث (صحیح البخاری)

کود نمبر : (۵۱۲۰)

تعداد کردتها در هفته : (۳ کریدت)

رشته تحصیلی : تعلیمات اسلامی پسران صنف سوم سمستر اول و دوم

زمان پذیرش محصل : شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی : شناخت مکمل از یکی از کتب معتبر حدیث (جامع الترمذی) ، شناخت

منهج این کتاب در ترتیب احادیث، شناخت قوت یا ضعف احادیث این کتاب و آموختن

طریقه استفاده از این کتاب.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون : از هر دو روش مدرس محوری و محل محوری

بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان : امتحان وسط سمستر کارهای خانگی و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

مقدمه معرفی مفصل مؤلف و کتاب

۱. کتاب الوحی

۲. کتاب العلم

۳. کتاب المظالم و الغصب

۴. کتاب الصلح

۵. کتاب الشروط

۶. کتاب بدء الخلق

۷. کتاب استتابة المرتدی

۸. کتاب الإعتصام بالکتاب و السنة

مراجع :

مرجع اصلی: صحیح البخاری

مراجع فرعی:

۴- فتح الباری شرح صحیح البخاری

۵- عمدة القاری شرح صحیح البخاری

۶- سایر شروحات صحیح البخاری.

مفردات مضمون حدیث الشریف رشته تعلیمات اسلامی پسران

نام مضمون: حدیث (سنن ابی داود)

کود نمبر: (۷۱۳۷)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی: تعلیمات اسلامی پسران صنف چهارم

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی مضمون:

شناخت مکمل از یکی از کتب معتبر حدیث (جامع الترمذی) ، شناخت منهج این کتاب در ترتیب احادیث، شناخت قوت یا ضعف احادیث این کتاب و آموختن طریقه استفاده از این کتاب. شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: ماتحان وسط سمستر کار های خانگی و امتحان نهائی

زبان متن کتاب درسی: عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

مقدمه

کتاب الأیمان و النذور و ابوابها

کتاب القضاء و أبوابه

ابواب الشهادات

کتاب الحدود و أبوابها

مراجع :

مرجع اصلی: سنن ابی داود

مراجع فرعی:

۱. عون المعبود شرح ابی داود

۲. بذل المجهود شرح ابی داود

۳. معالم السنن شرح ابی داود

۴. سائر شروحات ابی داود

مفردات مضمون تفسیر رشته تعلیمات اسلامی ذکور

نام مضمون: تفسیر

کود نمبر: (۱۸۱)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

زمان پذیرش محصلان: در شروع سمسرها

اهداف آموزشی: نخست از همه شناخت کتب معتبر تفسیر، باخبری و شناخت از طریق و روش مفسرین کتب تفسیر در تفسیر قرآن، آموختن طریق مطالعه کتب مختلف تفسیر، آموختن استخراج احکام از قرآن و دریافت معنی و مفهوم درست قرآن.

شیوه های آموزش و تدریس: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد

شیوه های ارزیابی: امتحان وسط سمستر، کارهای خانگی و امتحان نهائی.

رشته تحصیلی: صنوف چارگانه رشته تعلیمات اسلامی ذکور

زبان متن کتاب درسی: عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

صنف اول تعلیمات اسلامی پسران: صفوة التفسیر - صابونی

۱- سمستر اول: سورة الفاتحة، سورة البقرة

۲- سمستر دوم: سورة آل عمران، سورة النساء

صنف دوم تعلیمات اسلامی پسران: جلالین

۱- سمستر اول: سورة مائدة، سورة انعام، سورة انفال

۲- سمستر دوم: سورة هود، سورة يوسف، سورة النحل

صنف سوم تعلیمات اسلامی پسران: مدارک التنزیل

۱- سمستر اول: سورة الأسراء، سورة الكهف، سورة الأنبياء

۲- سمستر دوم: سورة الحج، سورة النور، سورة الأحزاب

صنف چهارم تعلیمات اسلامی: مختصر ابن کثیر

۱- سمستر اول: سورة محمد، سورة الفتح، سورة الحج، سورة ق، سورة الحديد

۲- سمستر دوم: جزء ۲۸ الى ختم جزء ۳۰

مراجع:

۱- ابن کثیر

۲- تفسیر المنیر - وهبة الزحیلی

۳- معالم التنزیل - للبعوی

۴- فتح القدير - للشوکانی

۵- الجامع لأحكام القرآن - قرطبی

۶- تفسیر الكبير - فخر الدین رازی

۷- روح المعانی - آلوسی

۸- معارف القرآن - مفتی شفیع

مفردات مضمون علوم القرآن رشته فقه و تعلیمات

نام مضمون : علوم القرآن

کود نمبر: (۱۱۴)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : فقه و قانون و تعلیمات اسلامی پسران

زمان پذیرش: شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی: شناخت کلی از قرآن مجید ، شناخت اصطلاحات علم تفسیر .

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو شیوه مدرس محوری و شاگرد محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: حل تمرینات ، امتحانات وسط سمسترو نهائی.

زبان متن کتاب درسی : دری

مفردات تفصیلی مضمون:

مقدمه

- ۱- مفهوم علوم القرآن
- ۲- نشأته و تطوره
- ۳- علوم القرآن
- ۴- تعریف القرآن
- ۵- الوحی
- ۶- شبه الجاحدین علی الوحی
- ۷- نزول القرآن
- ۸- معرفة اول ما نزل و آخر ما نزل
- ۹- اسباب النزول
- ۱۰- ترتیب الآیات و السور
- ۱۱- المکی و المدنی
- ۱۲- المحکم و المتشابه
- ۱۳- الناسخ و المنسوخ
- ۱۴- جمع و ترتیب القرآن
- ۱۵- نزول القرآن علی سبعة احرف

١٦- مناسبات الآيات و السور

١٧- قصص القرآن

١٨- فتوح السورة

١٩- القراءات القرآنية

٢٠- اعجاز القرآن

٢١- ترجمة القرآن

٢٢- التفسير و المفسرون

مراجع :

١- علوم القرآن- احمد محمد العليمى

٢- الإتقان فى علوم القرآن للسيوطى

٣- البرهان فى علوم القرآن للزركشى

٤- مباحث فى علوم القرآن مناع القطان

٥- التبيان فى علوم القرآن للصابونى

٦- فوزالكبير فى علوم التفسير

مفردات مضمون علوم الحديث رشته های تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون : علوم الحديث (کتاب المذهب)

کود نمبر: (۱۱۵۶)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : تعلیمات اسلامی نسوان

زمان پذیرش محصلان: شروع سمسٹر دوم سال تحصیلی

اهداف آموزشی: شناخت درست احادیث و شناخت اصطلاحات علم حدیث.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو شیوه مدرس محوری و شاگرد محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: حل تمرینات ، امتحانات وسط سمسٹرو نهائی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

مقدمه

- ۱- علم الحديث، تقسیمه...
- ۲- حجية السنه و مكانتها في التشريع...
- ۳- تقسيم الخبر باعتبار طرقة...
- ۴- تقسيم الخبر الى مقبول و غير مقبول.....
- ۵- تقسيم الخبر باعتبار نهاية السند....
- ۶- علو السند و نزوله....
- ۷- انواع الروايه.....
- ۸- تحمل الحديث و طرق تحمله....
- ۹- امور مهمة
- ۱۰- طبقات الرواة
- ۱۱- مواليد الرواة و وفاتهم
- ۱۲- احوال الرواة
- ۱۳- مراتب الجرح
- ۱۴- مراتب التعديل و دليل مشروعية التعديل و الجرح
- ۱۵- الاسماء و الكنى
- ۱۶- صفة كتاب الحديث

- ١٧- آداب الشيخ و الطالب
- ١٨- حكم رواية الحديث بالمعنى
- ١٩- الصحابة و التابعون
- ٢٠- الفرق بين القرآن الكريم و الحديث القدسى و الحديث...
- ٢١- تراجم لبعض من اشتهروا بالرواية من الصحابة..
- ٢٢- التعريف ببعض أئمة الحديث
- ٢٣- التعريف بأصحاب الكتب الستة
- ٢٤- التعريف ببعض شراح البخارى

مراجع :

- ١- الجرح و التعديل تأليف ابو لبابة حسين
- ٢- ضوابط الجرح و التعديل تأليف عبدالعزيز للعبدالطيف
- ٣- اصول التخريج و دراسة الأسانيد، محمود الطحان

مفردات مضمون علوم الحديث رشته های تعلیمات اسلامی پسران و فقه و قانون

نام مضمون : علوم الحديث (كتاب تيسير المصطلح الحديث، د. محمود الطحان)
كود نمبر: (۱۸۶)

تعداد كردتها در هفته: (۱ كريدت)

رشته تحصيلی : تعليمات اسلامی ذكور و نسوان و فقه و قانون (سمستر اول)

زمان پذيرش محصلان: شروع سال تحصيلی

شيوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو شيوه مدرس محوری و شاگرد محوری بطور تلفیقی استفاده صورت ميگيرد.

شيوه های ارزیابی محصلان: حل تمرينات ، امتحانات وسط سمستر و نهائی.

زبان متن كتاب درسی : عربی

مفردات تفصيلی مضمون :

سال اول سمستر اول:

مقدمه: في نشأة علم المصطلح و أشهر المصنفات

۱ - الحديث من حيث تعدد الطرق

۲ - الحديث من حيث الصحة و الضعف

- الخبر المقبول و أنواعه

- الخبر المردود و أنواعه

- الخبر المشترك بين المقبول و المردود و أنواعه

۳ - الرواية و آدابه و كيفية ضبطها

- كيفية ضبط الرواية....

- آداب الرواية

۴ - الأسناد و ما يتعلق به

- لطائف الأسناد

- معرفة الرواة

مراجع :

۴ - النكت على كتاب ابن الصلاح - لابن حجر

۵ - فتح المغيبي - للسخاوي

۶ - تدريب الراوي - للسيوطي

۷ - توضيح الأفكار - للصنعاني

۸ - نخبة الفكر

۹ - نزاهة النظر

نام مضمون : علوم الحديث (جرح و تعديل و أصول التخریج)

کود نمبر: (۲۹۴)

تعداد کردتها در هفته: (۱ کریدت)

رشته تحصیلی : تعلیمات اسلامی پسران

زمان پذیرش محصلان: شروع سمستر دوم سال تحصیلی

اهداف آموزشی: شناخت درست احادیث از لحاظ قوت و ضعف

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو شیوه مدرس محوری و شاگرد محوری بطور

تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: حل تمرینات ، امتحانات وسط سمستر و نهائی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

سال اول سمستر دوم:

۵- مقدمه: تعریف الجرح و التعديل

۶- منهج القرآن و السنة في نقد الأخبار

۷- نقاد الحديث

۸- التعديل

۹- الجرح

۱۰- تعارض الجرح و التعديل

۱۱- تخریج الأحادیث

مقدمه

۱- تعریف التخریج

۲- طرق التخریج

۳- طريقة الأولى

۴- طريقة الثانية

۵- طريقة الثالثة

۶- طريقة الرابعة

۷- طريقة الخامسة

مراجع :

۱۰- الجرح و التعديل تأليف ابو لبابة حسين

۱۱- ضوابط الجرح و التعديل تأليف عبدالعزيز للعبدالطيف

۱۲- اصول التخریج و دراسة الأسانيد، محمود الطحان

۱۳- کتب مربوطه

مفردات مضمون سيرة النبي رسته تعليمات نسوان

نام مضمون : سيرت النبي صلى الله عليه و سلم

كود نمبر: (۱۱۵۹)

تعداد كردتها در هفته: (۱ كريدت)

رسته تحصيلي : تعليمات اسلامي نسوان

زمان پذيرش محصلان: شروع سال تحصيلي

اهداف آموزشي: شناخت مكممل پيامبر اكرم صلى الله عليه و سلم ، شناخت اخلاق پيامبر كه به فهميدن درست احاديث كمك ميكند و همچنان خود و جامعه را به طريقه زندگي پيامبر آشنا ساختن تا درزندگي روزمره از آن پيروي شود.
شيوه آموزش و تدريس: از هر دو روش مدرس و محوري و محصل محوري بطور تلفيقي استفاده صورت ميگيرد.

شيوه هاي ارزيابي محصلان: كار هاي خانگي ، امتحان و سطر سمستر و نهائي.

زبان متن كتاب درسي : عربي

مفردات تفصيلي مضمون :

۱- امتيازات سيرت النبي صلى الله عليه و سلم و هدف تدريس آن

۲- مصادر سيرت النبي صلى الله عليه و سلم و مراجع صحيح آن

۳- اوضاع ديني، سياسي، اقتصادي و اجتماعي عربها قبل از اسلام

۴- نسب پيامبر صلى الله عليه و سلم

۵- پيامبر قبل از بعثت

۶- آغاز وحى

۷- آغاز دعوت

۸- هجر بطرف حبشه

۹- دعوت جهري

توطئه هاي كفار و مشركين در برابر پيامبر صلى الله عليه و سلم

مقدمات هجرت

وصول پيامبر صلى الله عليه و سلم

حوادث سال اول هجرت

حوادث سال دوم هجرت

آغاز غزوات پيامبر

حوادث سال سوم

حوادث سال چهارم

غزوه احزاب
صلح حديبيه
غزوه خيبر
غزوه موته
فتح مكه
غزوه حنين
حوادث سال نهم هجرت
غزوه تبوك
آمدن وفود و نمايندگان قبائل نزد پيامبر صلى الله عليه و سلم
حجة الوداع
وفات پيامبر صلى الله عليه و سلم
سیرت ازواج مطهرات

مراجع :

- ۱- هذا الحبيب- جزائرى
- ۲- الرحيق المختوم- مبارکپورى
- ۳- سيرت النبوية فى ضوء المصادر...
- ۴- زاد المعادج چهارم- ابن قيم الجوزى
- ۵- سيرت ابن هشام
- ۶- الرسول- سيد حواء
- ۷- البداية و النهاية
- ۸- سيرت خاتم النبيين- ندوى
- ۹- دروس و عبر- مصطفى السباعى
- ۱۰- تاريخ الخلفاء- سيوطى

مفردات مضمون سيرة النبي رشتہ تعلیمات اسلامی پسران و فقه و قانون

نام مضمون : سیرت النبی صلی الله علیه و سلم

کود نمبر: (۱۱۵)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : فقه و قانون و تعلیمات اسلامی پسران

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی: شناخت مکمل پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم ، شناخت اخلاق پیامبر که به

فهمیدن درست احادیث کمک میکند و همچنان خود و جامعه را به طریقه زندگی پیامبر آشنا ساختن

تا در زندگی روزمره از آن پیروی شود.

شیوه آموزش و تدریس: از هر دو روش مدرس و محوری و محصل محوری بطور تلفیقی استفاده

صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: کار های خانگی ، امتحان و سط سمستر و نهائی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

امتیازات سیرت النبی صلی الله علیه و سلم و هدف تدریس آن

مصادر سیرت النبی صلی الله علیه و سلم و مراجع صحیح آن

اوضاع دینی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی عربها قبل از اسلام

نسب پیامبر صلی الله علیه و سلم

پیامبر قبل از بعثت

آغاز وحی

آغاز دعوت

هجرت بطرف حبشه

دعوت جهری

توطئه های کفار و مشرکین در برابر پیامبر صلی الله علیه و سلم

مقدمات هجرت

وصول پیامبر صلی الله علیه و سلم

حوادث سال اول هجرت

حوادث سال دوم هجرت

آغاز غزوات پیامبر

حوادث سال سوم

حوادث سال چهارم

غزوه احزاب
صلح حديبيه
غزوه خيبر
غزوه موته
فتح مكه
غزوه حنين
حوادث سال نهم هجرت
غزوه تبوك
آمدن وفود و نمايندگان قبائل نزد پيامبر صلى الله عليه و سلم
حجة الوداع
وفات پيامبر صلى الله عليه و سلم
سیرت خلفای راشدین
سیرت خلیفه اول
سیرت خلیفه دوم
سیرت خلیفه سوم
سیرت خلیفه چهارم

مراجع :

هذا الحبيب- جزائری
الرحیق المختوم- مبارکپوری
سیرت النبویة فی ضوء المصادر...
زاد المعادج چهارم- ابن قیم الجوزی
سیرت ابن هشام
الرسول- سید حواء
البداية و النهاية
سیرت خاتم النبیین- ندوی
دروس و عبر- مصطفى السباعی
تاریخ الخلفاء- سیوطی

مفردات مضمون عربی سمستر اول صنف اول رشته تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون: عربی

کود نمبر: (۱۱۶۰)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

زمان پذیرش محصلان: شروع سمستر اول سال تحصیلی

اهداف آموزشی: آماده ساختن محصلین برای خواندن و فهمیدن متون عربی و
واژه های عربی در کتب درسی و پشتو خصوصا در قوانین.

شیوه های آموزش و تدریس: شیوه های مدرن آموزشی زبانها (استفاده از کتاب و وسایل
سمعی و بصری مدرن) به هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی.

شیوه های ارزیابی: کویز های روزمره، امتحان وسط سمستر، کارهای خانگی و
امتحان نهائی.

رشته تحصیلی: صنف اول تعلیمات اسلامی نسوان سمستر اول.

زبان متن کتاب درسی: عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

مقدمه

الجملة المفيدة

اجزاء الجملة

تقسیم الفعل باعتبار زمنه

الفعل الماضی، الفعل المضارع و فعل الأمر

الفاعل

المفعول به

الموازنة بين الفاعل و المفعول به

المبتداء و الخبر

الجملة الفعلية

الجملة الاسمية

نصب الفعل المضارع

جزم الفعل المضارع

رفع الفعل المضارع

كان و أخواتها

إن و أخواتها

جر الاسم

نعت

تقسيم الفعل إلى صحيح الآخر و معتل الآخر

المبنى و المعرب

انواع البناء

انواع الإعراب

أحوال بناء الفعل الماضى

أحوال بناء الأمر

احوال بناء المضارع

الإعراب المحلى

الفعل المضارع المعتل الآخر و احوال إعرابه

١١.مراجع :

اصلى: شرح ابن عقيل

فرعى:

- نحو الكافى
- الفيه ابن مالك
- ضاد السالك اوضح المسالك
- كافيه
- شرح جامى
- شافيه
- مراح الأرواح
- زنجانى

نام مضمون: عربی

کود نمبر: (۲۱۷۰)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

زمان پذیرش محصلان: شروع سمستر دوم سال تحصیلی

اهداف آموزشی: آماده ساختن محصلین برای خواندن و فهمیدن متون عربی و واژه های عربی در کتب درسی و پشتو خصوصا در قوانین.

شیوه های آموزش و تدریس: شیوه های مدرن آموزشی زبانها (استفاده از کتاب و وسایل سمعی و بصری مدرن) به هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی.

شیوه های ارزیابی: کویز های روزمره، امتحان وسط سمستر، کارهای خانگی و امتحان نهائی.

رشته تحصیلی: صنف اول تعلیمات اسلامی نسوان سمستر دوم

زبان متن کتاب درسی: عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

- المستثنی
- الحال
- التمییز
- الممنوع من الصرف
- النعت الحقیقی
- العطف
- أدوات الإستفهام
- المجرد و المزید
- الإبدال و الإعلال
- المیزان الصرفی
- أسماء الأفعال
- توكید الفعل
- نعم و بنس
- فعلا التعجب
- تأنیث الفعل الفاعل
- نائب الفاعل

مراجع:

اصلی: النحو الواضح

فرعی:

- ۱- شرح مائة عامل
- ۲- هداية النحو
- ۳- الشمة
- ۴- نحو میر

نام مضمون: عربی

کود نمبر: (۳۱۸۰)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

زمان پذیرش محصلان: شروع سمستر دوم سال تحصیلی

اهداف آموزشی: آماده ساختن محصلین برای خواندن و فهمیدن متون عربی و واژه های عربی در کتب درسی و پیشتو خصوصاً در قوانین.

شیوه های آموزش و تدریس: شیوه های مدرن آموزشی زبانها (استفاده از کتاب و وسایل سمعی و بصری مدرن) به هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی.

شیوه های ارزیابی: کویز های روزمره، امتحان وسط سمستر، کارهای خانگی و امتحان نهائی.

رشته تحصیلی: صنف دوم تعلیمات اسلامی نسوان سمستر اول

زبان متن کتاب درسی: عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

الإسم المعتل الآخر

المقصود

المنفوق

نصب المضارع بأن المضمرة

بعد اللام التعلیل

بعد اللام الجحود

بعد أو

بعد حتی

بعد فا

بعد واو

جوازم

الأفعال الخمسة

تقسیم الإسم الی مفرد و مثنی....

تقسیم الجمع...

المبتداء و الخبر و تطابقهما

مواضع فتح همزة أن

المصدر المؤول

تقسیم الفعل إلی

ضمانر الرفع

المجرد و المزید

اقسام المعتل

اسم الفاعل

اسم المفعول

مراجع:

اصلی: النحو الواضح

فرعی:

۵- شرح مائة عامل

۶- هداية النحو

۷- الشمة

۸- نحو میر

مفردات مضمون عربی صنف دوم رشته تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون: عربی

کود نمبر: (۴۱۸۹)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

زمان پذیرش محصلان: شروع سمستر دوم سال تحصیلی

اهداف آموزشی: آماده ساختن محصلین برای خواندن و فهمیدن متون عربی و واژه های عربی در کتب درسی و پشتو خصوصا در قوانین.

شیوه های آموزش و تدریس: شیوه های مدرن آموزشی زبانها (استفاده از کتاب و وسایل سمعی و بصری مدرن) به هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی.

شیوه های ارزیابی: کویز های روزمره، امتحان وسط سمستر، کارهای خانگی و امتحان نهائی.

رشته تحصیلی: صنف دوم نسوان سمستر دوم

زبان متن کتاب درسی: عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

- المبتداء و الخبر وما يتعلق بهما
- سدّ الفاعل
- إن و ما و لا و لات.....
- زیادة الباء....
- ما ینوب عن المصدر
- الإضافة
- المبنى و المعرب من الأفعال و الأسماء
- اقتران جواب الشرط بالفاء و بعض ما يتعلق بالشرط
- المصدر و ما يتعلق به
- اقسام المشتق
- التصغیر و ما يتعلق به
- النسب و ما يتعلق به
- الإغراء و التحذیر
- الإختصاص
- الإشتغال، الندبه، الإستعانة، الوقف و ما يتعلق بالوقف

مراجع :

اصلى: النحو الواضح

فرعى:

شرح مائة عامل

هداية النحو

الشمة

نحو میر

نام مضمون : شرح ابن عقیل

کود نمبر: (۱۱۹)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : صنف اول فقه و قانون و تعلیمات پسران سمستر اول

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی مضمون: به دست آوردن توانائی خواندن ، فهمیدن و ترجمه متون

اصیل دینی عربی ، کلمات و اصطلاحات عربی در متون دری و پشتو خصوصاً در

قوانین ، نوشتن و سخن گفتن به زبان عربی.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: استفاده از وسایل سمعی و بصری برای آموزش

و همچنان ازدو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی: محاوره روزمره ، کار های خانگی، امتحان وسط سمستر و

امتحان نهایی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

صرف:

۱- تقسیم الفعل الی ماض و مضارع و امر

۲- تقسیم الفعل الی مجرد و مزید

۳- تقسیم الفعل الی جامد و متصرف

۴- تقسیم الفعل الی صحیح و معتل

نحو:

۱- الکلام و ما يتألف منه

۲- المعرب و المبنى

۳- الضمائر

مراجع :

شرح ابن عقیل

الاشمونی

الکتاب سیبویه

مغنی اللیبیب

نام مضمون : عربی (شرح ابن عقیل)

کود نمبر: (۲۲۹)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : تعلیمات اسلامی ذکور و فقه و قانون صنف اول سمستر دوم

زمان پذیرش محصلان: شروع سمستر دوم سال تحصیلی

اهداف آموزشی مضمون: به دست آوردن توانائی خواندن ، فهمیدن و ترجمه متون

اصیل دینی عربی ، کلمات و اصطلاحات عربی در متون دری و پشتو خصوصاً در

قوانین ، نوشتن و سخن گفتن به زبان عربی.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: استفاده از وسایل سمعی و بصری برای آموزش

و همچنان ازدو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی: محاوره روزمره ، کار های خانگی، امتحان وسط سمستر و

امتحان نهایی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

صرف:

۱- تقسیم الفعل إلى مبني للمعلوم و مبني للمجهول

۲- أوزان المجرد و المزيد

۳- المصادر و المشتقات

نحو:

۱- العلم

۲- أسماء الإشارة

۳- الموصول

۴- المعرف بالأداة

مراجع :

شرح ابن عقیل

الاشمونی

الکتاب سیبویه

مغنی اللیبیب

مفردات مضمون عربی رشته تعلیمات اسلامی پسران و فقه و قانون

نام مضمون : عربی (شرح ابن عقیل)

کود نمبر: (۳۳۸)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : تعلیمات اسلامی ذکور و فقه و قانون صنف دوم سمستر اول

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی مضمون: به دست آوردن توانائی خواندن ، فهمیدن و ترجمه متون

اصیل دینی عربی ، کلمات و اصطلاحات عربی در متون درسی و پشتو خصوصا در

قوانین ، نوشتن و سخن گفتن به زبان عربی.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: استفاده از وسایل سمعی و بصری برای آموزش

و همچنان ازدو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی: محاوره روزمره ، کار های خانگی، امتحان وسط سمستر و

امتحان نهایی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون :

المبتداء و الخبر

كان و أخواتها

الحروف المشبهات بليس

أفعال المقاربة

إن و أخواتها

الفاعل

النائب عن الفاعل

مراجع :

شرح ابن عقیل

الكتاب از سیبویه

مغنی اللیبب

مفردات مضمون عربی رشته تعلیمات اسلامی پسران و فقه و قانون

نام مضمون : عربی (شرح ابن عقیل)

کود نمبر: (۴۴۶)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی : تعلیمات اسلامی ذکور و فقه و قانون صنف دوم سمستر دوم

زمان پذیرش محصلان: شروع سمستر دوم سال تحصیلی

اهداف آموزشی مضمون: به دست آوردن توانائی خواندن ، فهمیدن و ترجمه متون

اصیل دینی عربی، کلمات و اصطلاحات عربی در متون درسی و پشتو خصوصا

درقوانین ، نوشتن و سخن گفتن به زبان عربی.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: استفاده از وسایل سمعی و بصری برای آموزش

و همچنان ازدو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت

میگیرد.

شیوه های ارزیابی: محاوره روزمره ، کار های خانگی، امتحان وسط سمستر و

امتحان نهایی.

زبان متن کتاب درسی : عربی

مفردات تفصیلی مضمون:

التعدی و اللزوم

المفاعیل الخمسة

المستثنی

الحال

التمییز

حروف الجر

الإضافة و انواعها

التوابع

مراجع :

شرح ابن عقیل

الاشمونی

الکتاب سیبویه

مغنی اللیب

مفردات درسی دیپارتمنت عقیده و فلسفه

مصوب در کنفرانس ملی استادان پوهنچی های شرعیات

۷ - ۸ جدی سال ۱۳۸۹ هـ ش کابل

فهرست مضامین:

مفردات درسی مضمون عقاید (الهیات)

مفردات درسی مضمون عقاید (نبوات)

مفردات درسی مضمون عقاید (سمعیات)

مفردات درسی مضمون عقاید (فرق و مذاهب کلامی)

مفردات درسی مضمون مقارنه ادیان

مفردات درسی مضمون فلسفه اسلامی ۱

مفردات درسی مضمون فلسفه اسلامی ۲

مفردات درسی مضمون اصول دعوت و فن خطابه

مفردات درسی مضمون منطق قدیم (صوری)

مفردات درسی مضمون منطق جدید (تطبیقی)

مفردات درسی مضمون مبادی و تاریخ فلسفه

مفردات درسی مضمون بحث و روش تحقیق

مفردات مضمون عقاید رشته های و فقه و قانون،

تعلیمات اسلامی ذکور و تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون: عقاید (بخش الهیات).

کود نمبر: (۱۱۱)

تعداد کردتها در هفته (۳ کریدت)

رشته تحصیلی: سمسٹر اول فقه و قانون، تعلیمات اسلامی ذکور و تعلیمات اسلامی نسوان.

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی: شناخت معتقدات اسلامی عقلا و نقلا (خصوصاً مسایل مربوط بخش الهیات)

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور

تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی: امتحانات وسط سمسٹر و نهایی.

زبان متن کتاب درسی: در صنوف اول تعلیمات اسلامی ذکور و فقه و قانون عربی و برای تعلیمات

اسلامی نسوان به لسان دری.

مفردات تفصیلی مضمون:

کتاب درسی مضمون عقیده در هر سه سمسٹر مربوطه فقه و قانون و تعلیمات اسلامی ذکور کتاب

شرح عقیده طحاویه از ابوالعز حنفی به زبان عربی بوده البته با رعایت مفردات تهیه شده توسط

دیارتمنت عقیده و فلسفه پوهنچی شرعیات پوهنتون کابل که حاوی بخش های الهیات، نبوات و

سمعیات می باشد. در پهلوی آن کتاب دری تهیه شده دیارتمنت نیز برای توسعه معلومات به اختیار

محصلان قرار داده میشود.

مضمون عقاید در هر سه سمسٹر برای تعلیمات اسلامی نسوان به زبان دری بوده و کتاب بخش الهیات

آن طبق مفردات تهیه شده توسط دیارتمنت عقیده و فلسفه تالیف گردیده و با استفاده از کتاب شرح

عقیده طحاویه و دیگر مراجع عقیده مفردات فوق الذکر غنی ساخته شده است، و در جای مناسب از

باب الإیمان بالله کتاب شرح عقیده طحاویه استفاده گردد.

مفردات تهیه شده توسط دیارتمنت عقیده و فلسفه برای رشته تعلیمات اسلامی نسوان در مضمون عقاید

بخش الهیات قرار ذیل میباشد:

عنوان

مقدمه

فصل اول : الهیات در ادیان و مکاتب فلسفی

درس اول : الهیات در ادیان وضعی جوامع ابتدائی

درس دوم : پیشینه تاریخی الهیات در ادیان وضعی معاصر

درس سوم : الهیات در ادیان سماوی و الهی

درس چهارم : الهیات در مکاتب فلسفی

نکات بحث انگیز برای مناقشه محصلان

سوالات

فصل دوم : الله (ج)، عالم هستی و وجود انسان

درس اول : الله (ج) و عالم هستی

درس دوم : الله (ج) و فطرت انسانی

نکات بحث انگیز برای مناقشه محصلان

سوالات

فصل سوم : ایمان بوجود ذات الله (ج) و اصطلاحات معروف عقاید اسلامی در زمینه

درس اول : ایمان بوجود ذات الله (ج)

درس دوم : اصطلاحات معروف علم عقاید اسلامی در رابطه با الله (ج)

نکات بحث انگیز برای مناقشه محصلان

سوالات

فصل چهارم : صفات ثبوتیه الله (ج)

درس اول : صفت نفسی الله (ج)

درس دوم : صفات معانی و معنوی الله (ج)

درس سوم : صفات فعلی الله (ج) و مسائل متفرقه

نکات بحث انگیز برای مناقشه محصلان

سوالات

فصل پنجم : برخی صفات دیگر الله (ج)

درس اول : پنج صفت الله (ج)

درس دوم : صفت عدل الله (ج)

سوالات

فصل ششم : هدف خلقت و عبادت الله جل جلاله

درس اول : هدف خلقت جهان و انسان

درس دوم : عبادت الله جل جلاله، خصائص و ثمرات عقیده اسلامی

سوالات

فصل هفتم : اشکال، انواع و اضرار شرک

درس اول : شرک و اشکال آن
درس دوم : انواع و اقسام شرک
درس سوم : اضرار و مفسد شرک
سوالات
مروری بر نکات بحث انگیز این کتاب

مآخذ

۱. قرآنکريم.
۲. (ابن تيمية رحمه الله. شرح العقيدة الواسطية. المكتبة الشاملة. الاصدار الثالث).
۳. ارسيل، بول ماسون. الفلسفة في الشرق. ترجمه محمد يوسف موسى. مصر: دارالمعارف بمصر، ۱۹۴۷ م.
۴. اعتضاد السلطنة. مدعیان نبوت ومهدویت. تهران: انتشارات آسیا، ۱۳۴۳ هـ ش.
- ۴ - امامی و آشتیانی. طرحی نو در تدریس عقاید اسلامی. جلد اول. ایران: سپهر، ۱۳۶۷ هـ ش.
- ۵ - آوی آلبرت. تاریخ مختصر فلسفه. جلد دوم. ترجمه. علی اصغر حلبی. تهران: زوار، ۱۳۵۸ هـ ش.
- ۶ - آموزگار، حبیب الله. خدا شناسی. تهران، ۱۳۴۲ هـ ش.
- ۷ - البهی، محمد. الجانب الالهی من التفكير الاسلامی. القاهرة: مكتبة وهبة، ۱۹۶۲.
- ۸ - باب الحوا یجی، نصر الله. روح در قلمرو دین و فلسفه. تهران: ۱۳۴۵ هـ ش.
- ۹ - البیجوری، ابراهیم رحمه الله. المختار من شرح البيجوى على الجوهرة. مصر: الادارة المركزية للمعاهد الازهرية، ۱۹۹۴
- ۱۰ - البغدادی، ابو منصور عبدالقادر رحمه الله. الفرق بين الفرق. تهران: ب، ت.

مفردات مضمون عقاید رشته تعلیمات اسلامی ذکور، تعلیمات اسلامی نسوان و فقه و قانون

نام مضمون: عقاید (بخش نبوات).

کون نمبر: (۲۲۱)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی: سمستر دوم فقه و قانون، تعلیمات اسلامی ذکور و تعلیمات اسلامی نسوان.

زمان پذیرش محصلان: در شروع سمستر دوم سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: شناخت مسائل اعتقادی مربوط بخش پیامبران.

شیوه های آموزش و تدریس: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور

تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: کار های خانگی، امتحانات وسط سمستر و نایی.

زبان متن کتاب درسی: در صنوف اول تعلیمات اسلامی ذکور و فقه و قانون عربی و

برای تعلیمات اسلامی نسوان به لسان دری.

مفردات تفصیلی مضمون:

کتاب درسی مضمون عقیده در هر سه سمستر مربوطه فقه و قانون و تعلیمات اسلامی ذکور کتاب

شرح عقیده طحاویه از ابوالعز حنفی به زبان عربی بوده البته با رعایت مفردات تهیه شده توسط

دیپارتمنت عقیده و فلسفه پوهنچی شرعیات پوهنتون کابل که حاوی بخش های الهیات، نبوات و

سمعیات می باشد. در پهلوی آن کتاب دری تهیه شده دیپارتمنت نیز برای توسعه معلومات به اختیار

محصلان قرار داده میشود.

مضمون عقاید در هر سه سمستر برای تعلیمات اسلامی نسوان به زبان دری بوده و کتاب بخش نبوات

آن طبق مفردات تهیه شده توسط دیپارتمنت عقیده و فلسفه تالیف گردیده و با استفاده از مراجع معتبر

عقیده مفردات فوق الذکر غنی ساخته شده است.

مفردات تهیه شده توسط دیپارتمنت عقیده و فلسفه برای رشته تعلیمات اسلامی نسوان در مضمون عقاید

بخش نبوات قرار ذیل میباشد:

بخش اول

نبوت عامه

- بعثت پیامبران
- ضرورت انسان به بعثت پیامبران
- حکم بعثت پیامبران
- ایمان به بعثت پیامبران
- مقایسه رسول و نبی

● سایر مسائل مربوط به ارسال پیامبران

صفات پیامبران :

آیا زن پیامبر شده میتواند

برتری برخی پیامبران بر برخی دیگر

وحی و انواع آن

عصمت پیامبران ورد شبهات وارده بر آن

● عصمت پیامبران

● عصمت حضرت آدم علیه السلام .

● عصمت حضرت نوح علیه السلام .

● عصمت حضرت ابراهیم علیه السلام .

● عصمت حضرت یوسف علیه السلام .

● عصمت حضرت یونس علیه السلام .

● عصمت حضرت خاتم النبیین محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم .

معجزه :

● تعریف و حکمت معجزه

● شروط معجزه

● موقف علم در برابر معجزه

● معجزه و سایر خوارق عادات

● معجزه و ایجابات زمان

● داستان پیامبران

● حکمت بیان داستانهای پیامبران در قرآن کریم .

● داستانهای انبیاء اولو العزم

● داستانهای مختصر برخی انبیاء دیگر.

بخش دوم

نبوت خاصه

● حضرت محمد صلی الله علیه وسلم و دلایل اثبات نبوت وی.

- ظهور حضرت محمد صلى الله عليه وسلم .
- شخصيت و اخلاق حضرت محمد صلى الله عليه وسلم
- معجزات حضرت محمد صلى الله عليه وسلم .
- قرآنكريم
- معجزات حسى حضرت محمد صلى الله عليه وسلم
- ختم نبوت ومسألة خلافت .
- حضرت محمد صلى الله عليه وسلم وختم نبوت .
- مسألة خلافت .

مراجع :

- 1- امامى وأشتيانى . طرح نو در تدريس عقايد اسلام . ج 1 . ايران . سپهر ، 1367 ش
- 2- البيجورى ، ابراهيم . المختار من شرح البيجورى على الجوهرة . مصر . الإدارة المركزية للمعاهد الأزهرية ، 1994 .
- 3- البغدادى ، عبدالمحى الشىخلى . شرح العقيدة الطحاوية . دار الفكر العربى . ب ت .
- 4- التفتازانى ، سعدالدين . شرح العقايد النسفية . دار الفكر العربى ، 1323 ق .
- 5- سعيد الخن ومحى الدين ديب مستو . العقيدة الإسلامية . إركانها ، حقائقها – مفسداتها . دمشق . دار الكلم الطيب . 2006 م .
- 6- الصابونى ، محمدعلى . تاريخ النبوة والأنبياء . محمد ابرار فتحى غزنوى . پشاور . ميوند 1382 ش .
- 7- طياره ، عفيف عبدالفتاح . مع الأنبياء فى القرآن الكريم تهران . نشر احسان . 1384 ش .

مفردات مضمون عقاید رشته های فقه و قانون، تعلیمات اسلامی ذکور و تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون: عقاید (بخش سمعیات و مغیبات).

کود نمبر: (۳۳۱)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی: سمستر سوم فقه و قانون، تعلیمات اسلامی ذکور و تعلیمات اسلامی نسوان.

زمان پذیرش محصلان: شروع سمستر دوم سال تحصیلی.

اهداف آموزشی مضمون: شناخت معتقدات اسلامی عقلا و نقلا به طور مشخص بخش

(سمعیات و مغیبات)

شیوه های آموزشی و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل

محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی: امتحانات وسط سمسترو نائی.

زبان متن کتاب درسی: در صنوف اول تعلیمات اسلامی ذکور و فقه و قانون عربی و

برای تعلیمات اسلامی نسوان به لسان دری.

مفردات تفصیلی مضمون:

کتاب درسی مضمون عقیده در هر سه سمستر مربوطه فقه و قانون و تعلیمات اسلامی ذکور کتاب شرح عقیده طحاوی از ابوالعز حنفی به زبان عربی بوده البته با رعایت مفردات تهیه شده توسط دبیارتمنت عقیده و فلسفه پوهنچی شرعیات پوهنتون کابل که حاوی بخش های الهیات، نبوات و سمعیات می باشد. درپهلوی آن کتاب دری تهیه شده دبیارتمنت نیز برای توسعه معلومات به اختیار محصلان قرار داده میشود.

مضمون عقاید در هر سه سمستر برای تعلیمات اسلامی نسوان به زبان دری بوده و کتاب بخش سمعیات و مغیبات آن طبق مفردات تهیه شده توسط دبیارتمنت عقیده و فلسفه تالیف گردیده و با استفاده از مراجع معتبر عقیده مفردات فوق الذکر غنی ساخته شده است.

مفردات تهیه شده توسط دبیارتمنت عقیده و فلسفه برای رشته تعلیمات اسلامی نسوان در مضمون عقاید بخش سمعیات و مغیبات قرار ذیل میباشد:

مقدمه

فصل اول- امور سمعی و طرق ایمان به آنها

• منابع و اسباب علم از نظر قرآن کریم

• طرق علم به امور سمعی

• طرق ایمان به امور سمعی

فصل دوم- ایمان و مسایل مربوط به آن

• ایمان، اسلام و رابطه آنها بایکدیگر

• آیا ایمان زیادت و نقصان را می پذیرد؟

• گناهان صغیره و کبیره و رابطه آنها با ایمان

فصل سوم- جبر، اختیار و شرور در اسلام

• چگونگی افعال اختیاری انسان و استطاعت او

• افعال اختیاری انسان و مسأله علم، اراده و مشیت خداوند(ج)

• افعال اختیاری انسان و مسأله قدر و قضای الهی

• مسأله خیر و شر در اندیشه اسلامی

فصل چهارم- انسان و مسأله مرگ

• انسان و حقیقت آن از دیدگاه نقل و عقل

• آیا روح قبل از بدن آفریده شده است و یا بدن قبل از روح؟

• مرگ و انواع آن

فصل پنجم- انسان بعد از مرگ

• جهان برزخ

• معاد(رستاخیز)

• شبهات وارد بر معاد و دفع آنها

فصل ششم- فرجام جهان طبیعت

• فنای جهان طبیعت و دلایل آن

• دلایل وقوع رستاخیز

• اشراط الساعة(علامات قیامت)

فصل هفتم- نفخ صور و مراحل حسابرسی

• نفخ صور از دیدگاه قرآن و سنت

• نامه اعمال و شاهدان اخروی

• میزان، حسابرسی اعمال، صراط و حوض

فصل هشتم- اعراف و امور مربوط به بهشت و دوزخ

• اعراف از دیدگاه قرآن کریم و سنت نبوی

• بهشت و دوزخ از دیدگاه قرآن کریم و سنت نبوی

• انواع و مراتب تنعیم در بهشت و تعذیب در دوزخ

فصل نهم- برخی از میتافیزیک اسلام

• فرشتگان از دیدگاه دین اسلام.

- جن از نظر قرآن وسنت
- شيطان از دیدگاه نصوص دینی
- عرش، کرسی، قلم ولوح

فصل دهم- شفاعت ومسأله رویت خداوند(ج) در آخرت

- شفاعت در روز آخرت از نظر اسلام
- مسأله رویت خداوند(ج) در آخرت

مراجع :

۱. قرآن کریم، چاپ ششم، ترجمه مهدی الهی قمشه ای. الجمهوریه الاسلامیه فی ایران: منظمه الاوقاف والشئون الخیریه، ۱۳۸۲.
۲. ابلاغ، عنایت الله، ۱۳۵۱. امام اعظم ابوحنیفه وافکاراو، ترجمه فضل من الله فضلی، طبع دوم . کابل : البیهقی کتاب خانه خپرونه.
۳. ابن السبکی، تاج الدین، ۱۹۸۴. الابهاج فی شرح المنهاج ، المجلد الثانی (بیروت : دارالکتب العلمیه.
۴. ابن السبکی، تاج الدین، ب- ت . جمع الجوامع ، المجلد الثانی . القاهره : مطبعة عیسی الحلبي.
۵. ابن الملک، عزالدین عبداللطیف بن عبدالعزيز، ۱۳۱۵. شرح المنار. مصر : مطبعة عثمانیه.
۶. ابن بدران، عبد القادر بن احمد، ب- ت. المدخل الی مذهب الامام احمد ابن حنبل . مصر: اداره الطباعة المنیریة.
۷. ابن تیمیه، ابوالعباس تقی الدین احمد بن عبدالحلیم، ۱۳۸۱هـ. مجموع الفتاوی، المجلد الرابع، الطبعة الاولى. المملكة العربیة السعودیة.
۸. ابن تیمیه، احمد بن عبد الحلیم، ۱۹۹۳. الایمان . القاهره : دار عالم المعرفة.
۹. ابن سینا، ابوعلی، ۱۳۷۵. الاشارات والتنبیها، جلد دوم. قم: نشر بلاغت.
۱۰. ابن کثیر، ابوالفداء عماد الدین اسما عیل بن عمر، ۱۹۳۲. البدایه والنهایه، جلد سوم. مصر: مطبعة السعادة.

مفردات مضمون عقاید رشته تعلیمات اسلامی ذکور

نام مضمون: فرق و مذاهب کلامی.

کود نمبر: (۴۱۱۰)

تعداد کردتها در هفته: (۳ کریدت)

رشته تحصیلی: سمستر ۴ تعلیمات اسلامی ذکور.

زمان پذیرش محصلان: شروع سمستر دوم تحصیلی

اهداف آموزشی مضمون: شناخت مذاهب مختلف اسلامی که به نزدیکی و اتحاد مسلمین

جهان بسیار کمک میکند و امکانات همزیستی مسالمت آمیز را فراهم ساخته به امنیت

جهانی بسیار مفید میباشد.

شیوه های آموزش و تدریس: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور

تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: کار های خانگی ، امتحانات وسط سمستر و نایی.

زبان متن کتاب درسی: دری.

مفردات تفصیلی مضمون:

فیصله کمیته: مفردات قبلا تهیه شده از طرف دبیرتمنت عقیده و فلسفه پوهنچی شرعیات پوهنتون کابل تأیید است.

مفردات قبلا تهیه شده قرار ذیل است:

مقدمه

فصل اول- کلیات

• علم ملل و نحل

• فرق و مذاهب کلامی

فصل دوم- فرقه های اهل سنت و جماعت

• اصطلاح اهل سنت

• مذهب سلفی

• پیشوای مذهب اشعری، و منهج کلامی او

• تحولات تاریخی در مذهب اشعری

• پیشوای مذهب ماتریدی و روش کلامی او

• عقاید کلامی ماتریدی

• مقایسه آرای ماتریدی با آرای اشعری

فصل سوم- فرقه های شیعه

- اصطلاح شیعه
- تحولات سیاسی و اجتماعی در مذهب شیعه
- اسماعیلیه و انشعابات آنها
- اصول عقاید، آثار علمی و دانشمندان اسماعیلیه
- فاطمیان و قرامطه
- مذهب زیدیه و تاریخ پیدایش آن
- زیدیه و مسأله امامت
- فرقه های زیدیه
- عقاید کلامی و دانشمندان زیدیه
- شیعه اثنا عشریه (امامیه)
- منهج بحث در عقاید امامیه

فصل چهارم- دیگر فرق و مذاهب اسلامی

- مذهب معتزله
- اصول مذهب معتزله
- فرقه های مرجئه، قدریه و جهمیه
- فرقه خوارج

فصل پنجم- فرقه های غلات

- غلو و غالیان
- فرقه دروزی
- فرقه نصیری
- فرقه اهل حق
- فرقه های بابیه، بهائیه و قادیانه

فصل ششم- توضیح برخی از اصطلاحات

- حشویه و رافضه
- عدلیه
- تفویض و مفوضه

- تأويل ومؤوله
- صفاته ومعطله
- مشبهه ومجسمه
- تفضيليه وو عيديه

مراجع:

١. الايجي، عضدالله والدين القاضى عبدالرحمن بن احمد . المواقف فى علم الكلام. بيروت : عالم الكتب، ب- ت.
٢. التفتازانى، مسعود بن عمر بن عبدالله سعدالدين. شرح المقاصد، الجزء الاول، الثانى، الثالث، الرابع ، تحقيق وتعليق عبد الرحمن عميرة، الطبعة الاولى . قم : انتشارات شريف الرضى، ١٣٧١.
٣. رخ شاد، محمد حسين . درمحض علامه طباطبايى: پرسش ها وپاسخ هاى اعتقادى، اخلاقى، تفسيرى، حديثى، فلسفى و عرفانى ، چاپ اول . قم : آل على(رض)، ١٣٨١.
٤. الشهرستانى، عبدالكريم. المَلَل والنَّحَل، الجزء الاول والثانى، تحقيق محمد سيد كيلانى. بيروت : دارصعب، ١٩٨٦.
٥. عزتى، ابوالفضل. رابطه دين وفلسفه. ايران : انجمن علمى- مذهبي دانشگاه آذر آبادگان، ١٣٩٧ هـ.ق.
٦. الغزالي، محمد. عقيدة المسلم، ترجمه فضل من الله فضلي. پشاور: اداره نشراتي الهدى، ١٣٧١.
٧. فرغلي، غني سعيد. فى قضايا التوحيد. القاهرة: جامعة الأزهر، ١٩٩٢.
٨. مذكور، ابراهيم . فى الفلسفة الاسلامية منهج وتطبيقه، الجزء الاول والثانى، الطبعة الثالثة . القاهرة : دار المعارف، ب- ت.
٩. المظفر، محمد رضا . الفلسفة الاسلامية، الاعداد السيد محمد تقى الطباطبائى التبريزى، الطبعة الاولى . بيروت : دارالصفوة، ١٩٩٣.
١٠. مهر، محمدسعيدى. آموزش كلام اسلامى ، جلد دوم . قم : مؤسسه فرهنگى طه، ١٣٧٨.
١١. مير محمد شريف. تاريخ فلسفه در اسلام، جلد اول . تهران : مركز نشر دانشگاهى، ١٣٦٢.

مفردات مضمون مقارنه ادیان رشته تعلیمات اسلامی ذکور، تعلیمات اسلامی نسوان و فقه و قانون

نام مضمون: منطق صوری (قدیم).

کود نمبر: (۱۱۸)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی: سمستر تعلیمات اسلامی ذکور، تعلیمات اسلامی نسوان و فقه و قانون.

زمان پرذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی: بلند بردن قوه تفکر، درک و استدلال.

شیوه های آموزش و تدریس: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور

تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: کار های خانگی، امتحانات وسط سمستر و نایی

زبان متن کتاب درسی: دری.

مفردات تفصیلی مضمون :

فیصله کمیته: مفردات قبلا تهیه شده از طرف دیپارتمنت عقیده و فلسفه پوهنچی شریعیات

پوهنتون کابل در هر سه رشته تأیید است.

مقدمه:

فصل اول- علم

• تعریف علم و انواع آن

• تعریف جهل و انواع آن

• منابع و طرق علم

۱. نظریه فلاسفه غربی

۲. نظریه فلاسفه اسلامی

۳. نظریه قرآن کریم

• مراحل علم

۱. نظریه مبتنی بر یک مرحله ای بودن علم

۲. نظریه مبتنی بر چند مرحله ای بودن علم

• مکانیسم تعمیم علم حسی و نظریات فلاسفه راجع به آن

۱. نظریه مارکسیسم
۲. نظریه فیلسین شاله
۳. نظریه فلاسفه اسلامی

• علم حقیقی

۱. معیار علم حقیقی از دیدگاه منطق قدیم
۲. معیار علم حقیقی از دیدگاه منطق جدید

فصل دوم- علم منطق

- نیاز به علم منطق
- نگاهی مختصری به تاریخ علم منطق
- ارزش علم منطق
- تعریف علم منطق
- انواع علم منطق

فصل سوم- تعریف، موضوع و غرض منطق صوری

- تعریف منطق صوری
- موضوع منطق صوری
- غرض منطق صوری
- تعریف فکر
- عوامل وقوع در خطای فکری
- روابط منطق صوری با علوم دیگر

فصل چهارم- مباحث الفاظ و مفاهیم

- دلالت و اقسام آن
- جزئی و انواع آن
- کلی و انواع آن
- نسبت های چهار گانه

فصل پنجم- تعریف و تقسیم

- تعریف اقسام آن

- تقسیم و انواع آن
- روش تفکر برای بدست آوردن تعریف (معلوم تصویری)

فصل ششم- قضایا و اقسام آن

- تعریف قضیه و اقسام آن
- قضیه حملیه و اقسام آن
- قضیه شرطیه و اقسام آن
- اقسام شرطیه متصله
- اقسام شرطیه منفصله

فصل هفتم- حجت یا استدلال

- تعریف و اقسام حجت
- استدلال مباشر و میتود های آن
- استدلال غیر مباشر و انواع آن
- قیاس و انواع آن
- ۱. قیاس اقترانی و انواع آن
 - قیاس اقترانی حملی
 - قیاس اقترانی شرطی
- ۲. قیاس استثنائی و انواع آن
- روش تفکر برای بدست آوردن استدلال (معلوم تصدیقی)
- تمثیل، ارکان و ارزش آن
- استقراء و خطوات آن

فصل هشتم- صناعات خمس (پنجگانه)

- مبادی قیاس ها
- اقسام قیاس به اعتبار ماده
 ۱. برهان
 ۲. جدل

٣. خطابه

٤. شعر

٥. مغالطه

• صناعت وانواع آن

١. تعريف صناعت

انواع صناعت

مراجع:

١. قرآن كريم.
٢. ابن سينا، حسين بن عبدالله. دانشنامه علائي. تهران: شركت مطبوعات، ١٣١٥ ش.
٣. ارسطو. كتاب التحليلات الثانية. تحقيق. عبدالرحمن بدوي (منطق ارسطو) القاهرة: مكتبة النهضة المصرية، ١٩٤٩.
٤. ارسطو. كتاب اليوطيقا (فن الشعر). القاهرة: مكتبة النهضة المصرية، ١٩٥٣.
٥. اوى، البرت. تاريخ مختصر فلسفه. ج ٢. ترجمه على اصغر حلبى. تهران: كتابفروشى زوار، ١٣٥٨ ش.
٦. بلباوى، محمد ابراهيم. ضياء النجوم فى توضيح سلم العلوم. ملتان: مكتبة امداديه، ب-ت.
٧. ترابى، على اكبر. فلسفه علوم تبريز. دانشگاه تبريز، ١٣٤٧ ش.
٨. التفترانى، سعدالدين. شرح العقايد النسفية. پشاور: قصه خوانى، ب-ت.
٩. حسين، طه. مبادئ علم منطق. ترجمه. عبدالحق بيتاب. كابل: مطبعة دولتى، ١٣٣٥ ش.
١٠. حنبل، حسن حسن. المنطق الوافى. القاهرة: مطبعة الرسالة، ١٩٦٦.

مفردات مضمون منطق جدید رشته تعلیمات اسلامی ذکور، تعلیمات اسلامی نسوان و فقه و قانون

نام مضمون: منطق جدید (تطبیقی).

کود نمبر: (۲۲۸)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی: سمسٹر ۲ تعلیمات اسلامی ذکور، تعلیمات اسلامی نسوان و فقه و قانون.

زمان پذیرش محصلان: شروع سمسٹر دوم سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: بلند بردن قوه استدلال.

شیوه های آموزش و تدریس: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور

تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: کار های خانگی، امتحانات وسط سمسٹر و نایی.

زبان متن کتاب درسی: دری.

مفردات تفصیلی مضمون:

فصله کمیته: مفردات قبلا تهیه شده از طرف دبیراتمنت عقیده و فلسفه پوهنچی شرعیات پوهنتون کابل در هر سه رشته تأیید

است. مفردات قبلا تهیه شده قرار ذیل است:

مقدمه

فصل اول- کلیات

الف- اندیشه غیرمنطقی

- مفهوم اندیشه غیرمنطقی
- عوامل واقع شدن درخطا
- انواع خطا
- ۱- انواع خطا از نقطه نظررنه دیکارت
 - خطای حواس
 - حکم های پیشین
 - مغالطه
- ۲- انواع خطا از نقطه نظر فرانسیس بیکن
 - اوهام جنس
 - اوهام کهف
 - اوهام سوق
 - اوهام تیاتر

ب- اندیشه منطقی

فصل دوم- علم منطق

الف- نگاه مختصری به تاریخ موضوع و نقد منطق ارسطو

ب- تعریف، موضوع، فایده، ارزش علم منطق

ج- اقسام علم منطق

فصل سوم- منطق جدید ومبادی اساسی آن

- الف- تعریف وموضوع علم
- ب - غایت علم
 - غایه عملی علم
 - غایه نظری علم
- ج- بنیاد علم
 - نظریه اجتماعی
 - نظریه حیاتی
- د- ذهنیت علمی وویژگی های آن
 - فکر تنقیدی
 - قدرت اخلاقی
 - تفکر تخیلی
 - ایمان به برخی از اصول ومعتقدات
- ه- ویژگی های علم
- فصل چهارم- علوم**
- الف- اختصاص در علوم
- ب- تصنیف در علوم
- فصل پنجم- منطق جدید وروشهای تحقیق در علوم**
- الف- روش و اقسام آن
 - روش علمی
 - روش غیر علمی
- فصل ششم- روش های عمومی تحقیق در علوم**
- الف- قاعده بداهت
- ب- قاعده تحلیل
- ج- قاعده ترکیب
- د- قاعده استقصاء در امور
- فصل هفتم - منطق جدید وروش های خصوصی تحقیق در علوم**
- الف - روش تحقیق در علوم ریاضی
 - موضوع علوم ریاضی
 - مبادی روش تحقیق در علوم ریاضی
 - استدلال در علوم ریاضی
 - انواع استدلال ریاضی
 - قواعد استدلال ریاضی
 - ویژه گیهای استدلال ریاضی
 - مقایسه در بین استدلال ریاضی واستدلال قیاسی
- فصل هشتم- روش تحقیق در علوم طبیعی**
 - موضوع علوم طبیعی و اقسام آن
 - مبادی روش تحقیق در علوم طبیعی
 - استدلال در علوم طبیعی
 - انواع استدلال استقرائی
 - ویژگی های استدلال استقرائی
 - مقایسه در بین استدلال استقرائی واستدلال قیاسی

فصل نهم - روش تحقیق در علوم انسانی

- موضوع علوم انسانی
- اقسام علوم انسانی
- مبادی روش تحقیق در علوم انسانی
- ۱- روش تحقیق در روانشناسی
- ۲- روش تحقیق در جامعه شناسی
- ۳- روش تحقیق در علوم تاریخی و مراحل آن
 - روش تحقیق در علوم تاریخی
 - مراحل روش تحقیق در علوم تاریخی
 - ۱- مرحله تحلیل
 - ۲- مرحله تعلیل

مراجع:

۱. قرآن کریم.
۲. ابن سینا، حسین بن عبدالله. دانشنامه علانی. تهران: شرکت مطبوعات، ۱۳۱۵ ش.
۳. ارسطو. کتاب التحلیلات الثانیة. تحقیق. عبدالرحمن بدوی (منطق ارسطو) القاهرة: مكتبة النهضة المصرية، ۱۹۴۹.
۴. ارسطو. کتاب البوطیقا (فن الشعر). القاهرة: مكتبة النهضة المصرية، ۱۹۵۳.
۵. اوی، الیوت. تاریخ مختصر فلسفه. ج ۲. ترجمه علی اصغر حلبی. تهران: کتابفروشی زوار، ۱۳۵۸ ش.
۶. بلیاوی، محمد ابراهیم. ضیاء النجوم فی توضیح سلم العلوم. ملتان: مكتبة امدادیه، ب-ت.
۷. ترابی، علی اکبر. فلسفه علوم. تبریز: دانشگاه تبریز، ۱۳۴۷ ش.
۸. التفتارانی، سعدالدین. شرح العقاید النسفیة. پشاور: قصه خوانی، ب-ت.
۹. حسین، طه. مبادی علم منطق. ترجمه. عبدالحق بیتاب. کابل: مطبعة دولتی، ۱۳۳۵ ش.
۱۰. حنبل، حسن حسن. المنطق الوافی. القاهرة: مطبعة الرسالة، ۱۹۶۶.

مفردات مضمون مقارنه ادیان رشته تعلیمات اسلامی ذکور، تعلیمات اسلامی نسوان و فقه و قانون

نام مضمون: مقارنه ادیان.

کود نمبر: (۴۴۵)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی: سمسٹر ۷ تعلیمات اسلامی ذکور، سمسٹر ۳ تعلیمات اسلامی نسوان
وسمسٹر ۴ فقه و قانون.

زمان پذیرش محصلان: شروع سال تحصیلی

اهداف آموزشی: آگاهی از ادیان زنده جهان، یافتن وجوه اشتراک و اختلاف بین ادیان
که به همزیستی مسالمت آمیز در جامعه جهانی بسیار مفید است.

شیوه های آموزش و تدریس: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور
تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: کار های خانگی، امتحانات وسط سمسٹر و نایی.

زبان متن کتاب درسی: دری.

مفردات تفصیلی مضمون:

فیصله کمیته: مفردات قبلا تهیه شده از طرف دبیراتمنت عقیده و فلسفه پوهنچی شرعیات پوهنتون کابل تأیید است. مفردات قبلا
تهیه شده قرار ذیل است:

فصل اول

موضوعات عمومی

۱. پیرامون اصطلاح دین -----
۲. پیشینه تحقیق در مورد شناخت ادیان -----
۳. تقسیمات ادیان -----
۴. پیشینه تاریخی معتقدات دینی -----
۵. اندازه گیری حضور و ارقام جدید پیروان ادیان در برخی کشورهای جهان.....
۶. جدول برخی از کشورهای جهان که پیرو ادیان مختلف به درجه های متفاوت اند
۷. ارقام جدید در مورد ادیان مختلف جهان
۵. ادیان وضعی اقوام ابتدائی -----
- الف- طبیعت پرستی (توتمیسم) -----
- ب- جان پرستی (فتیشیسم) -----

فصل دوم

ادیان فعال و ادیان متروکه جهان

۱. دین وضعی بین النهرین -----
۲. ادیان وضعی حیتیان، فروگیان و فنیقیان -----
۳. دین وضعی مصریان قدیم -----
۴. ادیان متروکه اروپا -----

فصل سوم

هندوستان سرزمین ظهور ادیان وضعی مختلف

۱. دین هندو بحیث قدیمترین دین شناخته شده جهان -----
۲. دین و دایی -----
۳. دین برهمنی -----
۴. دین هندویی معاصر -----
۵. ظهور ادیان بودایی و جینی در سرزمین هندوستان -----
۶. اساس گذار دین بودایی -----
۷. مقایسه ادیان بودایی و جینی -----
۸. آنچه قبل از دین سیکھی باید دانست -----
۹. دین سیکھی -----

فصل چهارم

ادیان چین و جاپان

۱. ادیان چین -----
۲. دین لائوتسه -----
۳. دین کنفوسیوس -----
۴. چگونگی دین در جاپان -----

فصل پنجم

نگاهی به ادیان ایران و افغانستان قدیم

۱. چگونگی ادیان ایران قدیم -----
۲. دین زرتشت -----
۳. زرتشت.....
۴. ارزش فوق طبیعی دین زرتشت.....
۵. نظر دین زرتشت در مورد پاکیزه گی.....
۶. اخلاقیات دین زرتشت.....
۷. دین مانی -----
۸. دین الهه افتاب -----
۹. بررسی وضع دینی افغانستان قبل اسلام.....
۱۰. چگونگی وضع دین زرتشت در افغانستان قبل از اسلام.....
۱۱. چگونگی وضع دین بودایی در افغانستان قبل از اسلام.....

فصل ششم

ادیان منسوخه سماوی

۱. ادیان سماوی قبل از حضرت یعقوب علیه السلام -----
۲. ادیان سماوی بعد از حضرت یعقوب علیه السلام -----
۳. دین یهودیت -----
۴. زندگی حضرت موسی علیه السلام -----
۵. دین حضرت موسی علیه السلام.....
۶. برخی اعتقادات یهودیت کنونی.....
۷. معرفی تورات فعلی (عهد عتیق).....
۸. زندگی حضرت عیسی علیه السلام.....
۹. دین حضرت عیسی علیه السلام.....
۱۰. اعتقادات فعلی دین مسیحیت.....

فصل هفتم

دین مقدس اسلام

۱. معتقدات دینی عربهای جاهلیت -----
۲. ظهور حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم -----
۳. قران کریم -----
۴. رویکرد های اعتقادی دین اسلام -----
۵. شبهات در مورد پیدایش عقیده بوجود خدا (ج) -----
۶. ذاتیت و وحدانیت الله جل جلاله -----
۷. نبوت -----
۸. قضاء و قدر و رابطه آن با جبر و اختیار -----
۹. رستخیز -----
۱۰. میتافزیک اسلامی -----

فصل هشتم

چگونگی مقارنه ادیان

1. عدم لزوم مقارنه دین مقدس اسلام با ادیان وضعی
- الف. عدم لزوم مقارنه دین مقدس اسلام با دین هندوی
- ب. عدم لزوم مقارنه دین مقدس اسلام با دین بودایی
- ج. عدم لزوم مقارنه دین مقدس اسلام با دین زرتشت
۲. مقارنه دین مقدس اسلام با ادیان سماوی دیگر
- الف. مقارنه دین مقدس اسلام با دین یهودیت کنونی
- ب. مقارنه دین مقدس اسلام با دین مسیحیت کنونی

مآخذ

۱. قرآن کریم.
۲. ابراهیمی، محمد اسحاق. مراکز مهم آیین بودایی در افغانستان. کابل: ۱۳۸۴ ش.
۲. ابن خلدون، عبدالرحمن. مقدمه ابن خلدون. الجزء الثاني. لجنة البیان العربی، ۱۹۵۸.
۳. اعتقاد السلطنه. مدعیان نبوت ومهدویت. تهران: انتشارات آسیا، ۱۳۴۳ هـ ش.
۴. اورسیل، بول ماسون. الفلسفة فی الشرق. ترجمه محمد یوسف موسی. مصر: دارالمعارف بمصر، ۱۹۴۵.

مفردات مضمون اصول دعوت و فن خطابه رشته تعلیمات اسلامی

ذکور و فقه و قانون

نام مضمون: اصول دعوت و فن خطابه.

کود نمبر: (۸۷۶)

تعداد کردتها در هفته : (۲ کریدت).

رشته تحصیلی: سمستر ۸ تعلیمات اسلامی ذکور و فقه و قانون
زمان پذیرش محصلان در دیپارتمنت : شروع سمستر دوم سال تحصیلی.
اهداف آموزشی: فراگرفتن طرق علمی سخنرانی در محضر عام ، فراگرفتن طرق جلب توجه سامعین در جریان سخنرانی.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور توفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات عملی میباشد.
شیوه های ارزیابی محصلان : امتحانات تقریری در جریان درس ، امتحان تحریری در وسط سمستر و امتحان نهائی.

زبان متن کتاب درسی: دری.

مفردات تفصیلی مضمون: مفردات درسی قبلا تهیه شده از طرف دیپارتمنت عقیده و فلسفه پوهنچی شرعیات پوهنتون کابل تأیید است. بخش اول اصول دعوت صرف در یک درس گنجانیده شود زیرا که در مضمون عقاید به تفصیل خوانده می شود.

مفردات قبلا تهیه شده قرار ذیل است:

بخش اول

موضوعات مقدماتی

فصل اول : تعریف اسلام و ارکان آن

- شهادت "لا اله الا الله"
- شهادت "محمد رسول الله" و عمل صالح .

فصل دوم : ویژه گی های اسلام

- ربانی بودن ، جامع بودن
- واقع بین بودن ، شفاف بودن

فصل سوم : نظامهای اسلام

- نظام اخلاقی
- نظام اجتماعی ، نظام حسبه
- نظام حکم یا سیاسی ، نظام اقتصادی

فصل چهارم : مقاصد اسلام

- تحقق بخشیدن مصلحت همگانی و انواع مصالح
- معیارهای شناخت مصالح و مصلحت حقیقی انسان

بخش دوم : دعوتگر

فصل اول : شناخت داعی

- نخستین داعی و دعوت بسوی الله و وظیفه انبیاء است
- چه کسانی وظیفه دعوت الی الله را دارند و مقام داعی در دین مبین اسلام

فصل دوم : توشه و وسایل دعوتگر

- فهم دقیق
- ایمان عمیق و پیوند محکم با الله جل جلاله

فصل سوم : اخلاق دعوتگر

- صدق و صبر
 - ترحم و تواضع و برخورد سالم
- بخش سوم : مدعو (کسیکه دعوت می شود)

فصل اول : مدعو کیست ؟

- حقوق مدعو
- مسوولیت های او

فصل دوم : اوصاف مدعوین

- اشرافی ها و عامه مردم
- منافقین و معصیت کاران

بخش چهارم : شیوه ها و طرق دعوت

فصل اول : مصادر و منابع شیوه های دعوت

- کتاب الله و سنت رسول الله
- سیرت سلف صالح ، اجتهاد فقها و تجارب

فصل دوم : شیوه های دعوت

- مرض و دواء و دور کردن شبهات
- ترغیب و ترهیب و تعلیم و تربیه

فصل سوم : وسایل دعوت

- حذر و معنای آن

• قبول معاونت از دیگران و ایجاد نظم دعوتی

فصل چهارم : رساندن دعوت

الف - تبلیغ با سخن

• انواع سخن

• خطبه

• درس

• محاضره

• بحث و مناقشه

ب - : تبلیغ عملی دین

ج - تبلیغ به وسیله سیرک نیک .

مراجع:

- 1- الدیب ابراهیم . أسس ومهارات الدعوة الفردية . منصوره . دارالوفاء طبع الخامس . 2008 . 1429 .
- 2- زیدان ، عبدالکریم . اصول دعوت . ترجمه : مؤمن حکیمی . کابل . جمعیت اصلاح . 1388 هـ ش .
- 3- قرضاوی، یوسف دورنمای جامعه اسلامی ترجمه : عبدالعزیز سلیمی . تهران ، نشر احسان . چاپ دوم . 1385 .
- 4- قرضاوی ، یوسف ویژه گی های کلی اسلام . ترجمه جلیل بهرامی نیا . تهران . نشر احسان . 1386 .
- 5- متین هدایت الله . انبیاء علیهم الصلوة والسلام دقرآن به رنا کسی . کابل . میوند . 1378 .
- 6- کولن . فتح الله . طرق الارشاد . ترجمه صالحی . قاهره . دارالنیل . چاپ دوم 2003 .

مفردات مضمون بحث و روش تحقیق رشته های و فقه و قانون ، تعلیمات اسلامی ذکور و

تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون: بحث و روش تحقیق.

کود نمبر: (۸۷۹)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی: سمسٹر ۸ فقه و قانون، تعلیمات اسلامی ذکور و تعلیمات اسلامی نسوان.

زمان پذیرش محصلان : شروع سمسٹر دوم تحصیلی

اهداف آموزشی مضمون: آموختن طرق مختلف تحقیقات علمی.

شیوه های آموزش و تدریس مضمون: از هر دو روش مدرس محوری و محصل

محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد ولی فشار زیاد بالای تمرینات و کار های

خانگی میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان: کار های خانگی ، امتحان وسط سمسٹر و نهائی.

زبان متن کتاب درسی: دری.

خلاصه محتویات مضمون:

مفردات تفصیلی مضمون: مفردات درسی قبلا تهیه شده از طرف دیپارتمنت عقیده و

فلسفه پوهنچی شرعیات پوهنتون کابل تأییداست.

مفردات قبلا تهیه شده قرار ذیل است:

عنوان

مقدمه

تحقیق به روش عامی

مروری بر بررسیهای قبلی

بیان مسأله تحقیق

اهداف تحقیق

فرضیه یا سوالات مهم

مفاهیم و متغیر ها

مقیاس اندازه گیری متغیرها

جامعه مورد مطالعه

روشهای جمع آوری اطلاعات

روشهای تجزیه و تحلیل اطلاعات

برنامه ریزی اجراء

ملاحظات اخلاقی

محدودیت‌های پژوهش

گزارش تحقیق

رهنمای تدوین رساله ماستری

دستور العمل تنظیم مآخذ

مراجع:

۱. ستره محکمہ. ۱۹۸۹ « قانون موسسات تحصیلات عالی ملکی » مجله قضاء. شماره ۸.
۲. رشیق، محمد حسن (۱۳۸۴ ش) طرز نگارش اثر علمی- تحقیقی . کابل : پوهنتون کابل.
۳. رحیمی، ولی محمد (۱۳۶۲ ش) اساسات نگارش رساله ها... کابل : پوهنتون کابل.
۴. وزارت عدلیه (۱۳۸۲ ش) « مقررہ فعالیت‌های علمی - تحقیقی و نشراتی موسسات علمی – تحقیقی » جریده رسمی . شماره ۸۱۵.

1. Anderson, Greg. 1994. How to write a paper in scientific Jurnal.
[http:// abacus.bates.edu/~ganderso/ biology/ resources/ writing/ HTWsections.html-4k](http://abacus.bates.edu/~ganderso/biology/resources/writing/HTWsections.html-4k) .
2. Day, Robert A. Dec 10, 1998. How to write and publish a scientific paper : 5th Edition .
[http:// www. amazon.com/how-write-publish-scientific-paper/dp](http://www.amazon.com/how-write-publish-scientific-paper/dp)
3. Lewenstein, Professor Bruce. How to write a scientific paper.
[http://www.birds.cornell.edu/schoolyard/research/write-scientific paper.html](http://www.birds.cornell.edu/schoolyard/research/write-scientific-paper.html)
۵. Moradi, Ahmad+ Gerhard Furrer. 2 Feb 2007. 33 question to be answered when you
write a scientific paper . <http://www.ibp.ethz.ch/people/gerhardf/33questions>

مفردات مضمون مبادی و تاریخ فلسفه رشته تعلیمات اسلامی ذکور، تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون: مبادی و تاریخ فلسفه.

کود نمبر: (۴۱۱۵)

تعداد کردتها در هفته: (۱ کریدت)

رشته تحصیلی: سمستر ۴ تعلیمات اسلامی ذکور و تعلیمات اسلامی نسوان.

زمان پذیرش محصلان: شروع سمستر دوم سال تحصیلی

اهداف آموزشی: شناخت فلاسفه اسلامی و طرق استدالات عقلی و منطقی ایشان

درزمانها و مکان های مختلف ، آیا نظریات شان تحت تاثیر زمان و مکان قرار گرفته

یاخیر.

شیوه های آموزش و تدریس: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور

تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: کار های خانگی ، امتحانات وسط سمستر و نایی.

زبان متن کتاب درسی: دری.

مفردات تفصیلی مضمون:

فیصله کمیته: مفردات قبلا تهیه شده از طرف دبیرتمنت عقیده و فلسفه پوهنچی شرعیات پوهنتون کابل در هر دو رشته تعلیمات

اسلامی ذکور و نسوان تأیید است. مفردات قبلا تهیه شده قرار ذیل است:

بخش اول: مبادی فلسفه

فصل اول :

• تعریف ، موضوع و ضرورت به فلسفه

• فرق بین علم و فلسفه

فصل دوم :

• میتافزیک

• موضوعات عمده مربوط به فلسفه اولی یا میتافزیک

• وجود و ماهیت

• وجوب، امکان و امتناع

فصل سوم :

• علم اخلاق یا حکمت عملی

• نظریات بعضی فلاسفه در مورد اخلاق و نقد آن

فصل چهارم :

- شناخت
- شناخت از نظر بعضی فلاسفه و نقد آن
- شناخت از دیدگاه قرآنکریم

فصل پنجم :

- زیبایی شناسی
- نظریات بعضی فلاسفه درباره زیبایی شناسی و نقد آن

بخش دوم: تاریخ مختصر فلسفه

فصل اول : قرون قدیم

- نگاهی به تعریف ، موضوع و هدف تاریخ فلسفه
- حکمای هفتگانه پیش از سقراط
- سوفسطائیان
- سقراط — افلاطون
- ارسطو
- اپیکوریان — رواقیان — افلاطونیان جدید

فصل دوم: قرون وسطی

- آگوستین — فلیون یهودی
- سنت آنسلم — امونیاک ساکاس
- توماس اکویناس — راجریکن — ولیام آگام

فصل سوم: قرون جدید

- فرانسیس بیکن — رنه دکارت — پاسکال — اسپینوزا — هابز
- جان لاک — نیوتن — برکلی
- دویدهیوم — ولتر — ژان ژاک روسو — کانت — فیخته — شلینگ
- هیگل — آگوست کونت — جون استوارت میل

فصل چارم : دوران معاصر

- ١ . پراگماتيزم
- ٢ . هانرى برگسون
- ٣ . اگزيستانسياليزم
- ٤ . فلسفه تحليلي (تحليل فلسفي) اتميسم منطقي

مراجع:

- ١ . ابن خلدون، عبد الرحمن بن محمد بن محمد . المقدمة . بيروت : دارالقلم، ب- ت.
- ٢ . ابن سينا، ابوعلی حسين بن عبدالله . الشفاء ، المجلد الاول والثاني . قم : منشورات مكتبة آية الله المرعشي النجفي، ١٤٠٥ هـ - ق.
- ٣ . ابن سينا، ابوعلی حسين بن عبدالله . الاشارات والتنبهات مع شرح نصير الدين الطوسي ، تحقيق سليمان دنيا، الطبعة الثالثة . القاهرة : دار المعارف، ب- ت.
- ٤ . اخوان الصفا . رسائل اخوان الصفا، المجلد الاول والثالث . بيروت : _____ ، ١٩٥٧ م.
- ٥ . الاندلسي، ابو الوليد محمد بن أحمد بن محمد بن رشد . فصل المقال فيما بين الحكمة والشريعة من الاتصال . — : بريل- ليدن، ١٩٥٩ .
- ٦ . دورانت، ويل . تاريخ فلسفه، ترجمه عباس زرياب خوئي، چاپ بيست دوم . ايران : شرکت انتشارات علمي وفرهنگي، ١٣٨٨ .
- ٧ . الشيرازي ، صدرالدين . الاسفار الاربعة في الحكمة المتعالية، المجلد الاول، الثاني، الثالث، الرابع والسادس . تهران : مكتبه مصطفى، ب- ت.
- ٨ . العراقي، عاطف . مذاهب فلاسفة المشرق، الطبعة الحادية عشرة . القاهرة : دارالمعارف، ١٩٩٩ .
- ٩ . عزتي، ابو الفضل . رابطه دين وفلسفه . ايران : انجمن علمي- مذهبي دانشگاه آذر آبادگان، ١٣٩٧ هـ ق.
- ١٠ . الفارابي، ابونصر . الجمع بين رأيي الحكيمين، تقديم وتعليق البيرنصرى نادر، الطبعة الثالثة . بيروت: دارالمشرق، ١٩٨٦ .

مفردات مضمون عقاید رشته تعلیمات اسلامی ذکور، تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون: فلسفه اسلامی (۱)

کود نمبر: (۵۱۲۳)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی: سمستر ۵ تعلیمات اسلامی ذکور و سمستر ۴ تعلیمات اسلامی نسوان.

زمان پذیرش محصلان: ذکور در شروع سمستر دوم سال تحصیلی و نسوان در شروع

سمستر اول سال تحصیلی

اهداف آموزشی: شناخت مفهوم فلسفه و اصطلاحات آن، ارزش و ضرورت به آن شیوه های آموزش و تدریس: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: کار های خانگی، امتحانات وسط سمستر و نایی.

زبان متن کتاب درسی: دری.

مفردات تفصیلی مضمون: مفردات درسی قبلا تهیه شده از طرف دیپارتمنت عقیده و

فلسفه پوهنچی شرعیات پوهنتون کابل تأیید است و صرف عنوان (مخالفین و موافقین

فلسفه اسلامی) به تفصیل تدریس شود.

مفردات قبلا تهیه شده قرار ذیل است:

موضوعات

بخش اول

۱. مدخلی در مقدمات فلسفه اسلامی

۲. سیری در مفهوم فلسفه در دوره های مختلف قبل از اسلام

۳. تعریف، موضوع و غایه فلسفه اسلامی

۴. شرح جزئیات تعریف فلسفه اسلامی

بخش دوم

۵. نیاز به مطالعه فلسفه اسلامی

۶. بحثی در نام فلسفه اسلامی

۷. صدق مفهوم فلسفه در فلسفه اسلامی

۸. ویژه گی فلسفه اسلامی

بخش سوم

۹. نگاهی به اوضاع فرهنگی قرن دوم هجری

۱۰. پیدایش نخستین هسته فلسفه اسلامی

۱۱. تاریخ و ادوار فلسفه اسلامی

بخش چارم

۱۲. فلسفه و حکمت در فرهنگ دینی
۱۳. آیا فلسفه اسلامی واقعا وجود دارد؟
۱۴. فلسفه اسلامی در نظر مستشرقین
۱۵. فلسفه اسلامی در نظر دانشمندان مسلمان
۱۶. فلاسفه اسلامی و صفات مشترک آنان
۱۷. نقد آرای مختلف موافق و مخالف فلسفه اسلامی

بخش پنجم

۱۸. عوامل علاقه مندی مسلمانان به فلسفه اسلامی
۱۹. نقش ترجمه در آشنایی مسلمین با فلسفه
۲۰. خردمایه های اعراب پیش از اسلام
۲۱. قرآن کریم و مفهوم فلسفه

بخش ششم

۲۲. فلسفه اسلامی و علم کلام
۲۳. ادوار کلام اسلامی و فلسفه اسلامی
۲۴. فلسفه اسلامی و تصوف
۲۵. فلسفه اسلامی و منطق
۲۶. فلسفه اسلامی و سیاست
۲۷. فلسفه اسلامی و اخلاق
۲۸. فلسفه اسلامی و سایر علوم
۲۹. فلاسفه اسلامی و علوم

بخش هفتم

۳۰. دستاوردها و مشکلات فلسفه اسلامی در زمان معاصر

مراجع:

۱. اهوانی . احمدفؤاد. معانی الفلسفة . ناشر . الجامعة فؤادالاول . چاپ داراحیاء الکتب العربیة . چاپ اول قاهره جمهوری عربی مصر . سال ۱۹۴۷
۲. خطیب . عبدالکریم . قضیة الوهیة بین الفلسفة والدين (سه جلد) . نشر دارالفکر العربی . مطبعة المدنی . چاپ اول . قاهره جمهوری عربی مصر سال ۱۹۶۲
۳. عبدالرازق . مصطفی . تمهیدلتاریخ الفلسفة الاسلامیة . ناشر لجنة التالیف والترجمة والنشر . مطبعة لجنة التالیف والترجمة . چاپ دوم . قاهره جمهوری عربی مصر . سال ۱۹۵۹
۴. فروغی . محمدعلی . سیر حکمت در اروپا . انتشارات زوار . چاپ گلشن . چاپ چارم . تهران سال ۱۳۶۶

مفردات مضمون فلسفه رشته تعلیمات اسلامی ذکور، تعلیمات اسلامی نسوان

نام مضمون: فلسفه اسلامی (۲)

کود نمبر (۶۱۳۱)

تعداد کردتها در هفته: (۲ کریدت)

رشته تحصیلی: سمستر ۶ تعلیمات اسلامی ذکور و سمستر ۵ تعلیمات اسلامی نسوان.
زمان پذیرش محصلان: نسوان در شروع سمستر اول سال تحصیلی و ذکور در شروع سمستر دوم سال تحصیلی.

اهداف آموزشی: شناخت فلاسفه اسلامی و طرق استدالات عقلی و منطقی ایشان
شیوه های آموزش و تدریس: از هر دو روش مدرس محوری و محصل محوری بطور
تلفیقی استفاده صورت میگیرد.

شیوه های ارزیابی محصلان: کار های خانگی ، امتحانات وسط سمستر و ناپی.

زبان متن کتاب درسی: دری.

مفردات تفصیلی مضمون: مفردات درسی قبلا تهیه شده از طرف دیپارتمنت عقیده و
فلسفه پوهنچی شرعیات پوهنتون کابل تأیید است.

موضوعات:

(۱) الکندی

۱. زنده گی و آثار علمی

۲. فلسفه از نظر کنندی

۳. مسأله حدوث عالم و براهین وجودباریتعالی

۴. نقش کنندی در فلسفه اسلامی

(۲) فارابی

۵. زنده گی ، شخصیت و آثار علمی

۶. دسته بندی علوم

۷. فارابی و جمع میان آرای ارسطو و افلاطون

۸. فارابی و منطق

۹. فارابی و سیاست (مدینه فاضله)

۱۰. خلاصه آرای فلسفی فارابی

(۳) ابن سینای بلخی

۱۱. زنده گی ، شخصیت و تالیفات

۱۲. تقسیم بندی فلسفه

۱۳. فلسفه طبیعی

۱۴. نفس از نظر ابن سینا

۱۵. معرفت از نظر ابن سینا

۱۶. نگاهی به آرای فلسفی ابن سینا

(۴) اخوان الصفا

۱۷. معرفی این گروه

۱۸. اصول عمده فلسفه اخوان الصفا

۱۹. فضای سیاسی و فرهنگی ظهور اخوان الصفا

۲۰. باطن شریعت و حکمت

۲۱. اندیشه های فلسفی ایکه اخوان الصفا از آنها استفاده برده است

(۵) ابن رشد

۲۲. زنده گی و آثار فلسفی

۲۳. آرای فلسفی

۲۴. ابن رشد و غزالی

۲۵. ابن رشد و دین و مناقشه آرای موافق و مخالف

(۶) ابن خلدون

۲۶. زنده گی و شخصیت علمی

۲۷. محیط اجتماعی

۲۸. فلسفه اجتماع و تاریخ

(۷) دیگر فلاسفه اسلامی

۳۰. معرفی مختصر چند تن از فلاسفه اسلامی قدیم و جدید

مراجع :

۱. اهوانی . احمد فؤاد. معانی الفلسفة . ناشر الجامعة فؤاد الاول . چاپ دار احیاء الکتب العربیة . چاپ اول قاهره جمهوری عربی مصر . سال ۱۹۴۷
۵. خطیب . عبدالکریم . قضیة الوهیة بین الفلسفة والدين (سه جلد) . نشر دار الفکر العربی . مطبعة المدنی . چاپ اول . قاهره جمهوری عربی مصر سال ۱۹۶۲
۶. عبدالرازق . مصطفی . تمهید لتاریخ الفلسفة الاسلامیة . ناشر لجنة التالیف والترجمة والنشر . مطبعة لجنة التالیف والترجمة . چاپ دوم . قاهره جمهوری عربی مصر . سال ۱۹۵۹
۷. فروغی . محمد علی . سیر حکمت در اروپا . انتشارات زوار . چاپ گلشن . چاپ چارم . تهران سال ۱۳۶۶
۸. کورین . هانری . تاریخ فلسفه اسلامی . ترجمه جواد طباطبایی . ناشر انجمن ایرانشناسی فرانسه در ایران . چاپ سازمان انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی . چاپ اول . تهران کشور شهنشاهی ایران . سال ۱۳۷۳
۹. محمود . عبدالحلیم . التفكير الفلسفی فی الاسلام (دو جلد) . ناشر مكتبة الانجلوالمصرية . چاپ دار النصر للطباعة . چاپ سوم . قاهره جمهوری عربی مصر . سال ۱۹۶۸
۱۰. نشار . علی سامی . نشأة الفكر الاسلامی فی الاسلام . ناشر جامعة الاسكندرية . چاپ سوم . دار المعارف بمصر . قاهره جمهوری عربی مصر . سال ۱۹۶۵
۱۱. نعیم وحجازی . دكتور محمد السيد و دكتور عوض الله جاد . فی الفلسفة الاسلامیة وصلاتها بالفلسفة اليونانیة . ناشر جامعة الازهر . دار الطباعة المحمدیة بالازهر . چاپ دوم . قاهره جمهوری عربی مصر . سال ۱۹۵۹

پوهنتون کابل
پوهنځی شرعیات

پروگرام ماستری

تهیه شده توسط کمیسیون مؤلف

سال: ۱۳۸۸ هـ ش

پروگرام ماستری شریعت و قانون پوهنهی شرعیات

سابقه تحصیلات ماستری در پوهنهی شرعیات:

پوهنهی شرعیات پوهنتون کابل در سال ۱۳۳۰ هـ ش تأسیس گردیده و تا سال ۱۳۸۹ هـ ش (۵۴) دوره فارغ به سویه لیسانس را به جامعه تقدیم نموده است، در سال ۱۳۶۴ هـ ش پروگرام ماستری رشته فقه و قانون درین پوهنهی ایجاد و بعد از اخذ امتحان کانکور ۱۴ تن از استادان جوان این پوهنهی به شمول برخی قضات و خرنوالان شامل این دوره شده و از آن جمله صرف ۶ تن آنان موفق به دفاع از تیزسهایشان گردیده و فارغ شناخته شدند، برای دوره دوم ماستری نیز محصل جذب ولی نسبت مشکلات گوناگون، دوره سه ساله ماستری را به پایان رسانیده نتوانسته و تحصیلات ماستری در پوهنهی شرعیات عملاً سقوط نمود.

پوهنهی شرعیات بعد از گذشت ۲۵ سال یکبار دیگر به یاری خداوند جل جلاله قادر شد تا پروگرام ماستری رشته شریعت و قانون را در بهار سال ۱۳۸۹ شمسی ایجاد و با جذب محصلان، همه ساله کار آنرا ادامه دهد.

نظام درسی:

دروس ماستری درین رشته به اساس سیستم کریبت به پیش برده شده و در یک دوره تحصیلی که دوسال را در بر گرفته در حدود ۴۱ کریبت مضامین اساسی، تخصصی و اختیاری تدریس میگردد، نمبره کامیابی در هر مضمون ۶۰٪ و اوسط نمرات مضامین ۶۵٪ میباشد. در هر مضمون ۲۰٪ سیمینار و یا تحقیق عملی و ۸۰٪ امتحان نهایی محاسبه میگردد، ۸۰٪ حاضری در صنف برای شمولیت در امتحانات نهایی شرط حتمی برای هر محصل میباشد. در جریان سمستر سوم کار روی تیزس ماستری که یک رساله علمی-تحقیقی بوده و بیشتر از یکصد و پنجاه صفحه معیاری میباشد، عملاً صورت میگردد و در ختم سمستر چهارم محصل از تیزس خود طی محفل خاصی دفاع مینماید.

شروط شمولیت در پروگرام ماستری :

۱. داشتن دپلوم لیسانس از موسسات تحصیلات عالی معتبر داخلی یا خارجی در رشته مربوطه (نظر به فیصله پوهنهی فارغان مدارس دینی پاکستان که با اخذ امتحان و یا بدون امتحان لیسانس تعلیمات اسلامی شناخته شده اند نسبت داشتن کشف الدرجات هشت سمستر و نداشتن معادلت با پروگرام درسی پوهنهیهای شرعیات کشور به پروگرامهای ماستری شرعیات شامل شده نمیتوانند چنانچه آنها به کادر علمی این پوهنهیها نیز جذب شده نمیتوانند).
۲. داشتن اوسط نمرات حد اقل ۷۵ فیصد در دوره لیسانس.

۳. ارائه تصدیق معتبر دانستن زبان عربی به تشخیص بورد انسجام امور ماستری پوهنچی، و هم علاوه از ارائه این سند اخذ امتحان زبان عربی.
۴. داشتن توانایی وامکانات پرداخت حق الشمول و حق التحصیل (صرف اعضای کادر علمی موسسات تحصیلات عالی دولتی از پرداخت حق التحصیل معاف بوده اما به پرداخت حق الشمول مکلف میباشند).
۵. عدم تجاوز سن از ۳۵ سال (صرف اعضای کادر علمی موسسات تحصیلات عالی دولتی از این امر مستثنی میباشند).
۶. سپری نمودن موفقانه امتحان شمول.

پوهنتون کابل
پوهنځی شرعيات

پلان درسی دوره ماستری رشته « شریعت و قانون، Sharia and Law » سال: ۱۳۸۹

ردیف	مضامین	نوع مضمون	کد شمار	تعداد کلاسها	کریديتها	مجموع ساعاتها	لجر	منطقه	سمسترها											
									1	2	3	4								
۱	فقه الكتاب و السنة (البيوع)	اختصاصی	Sh 110	3	3	48	30	18	3											
۲	فقه الكتاب و السنة - الجنایات فی الفقه الاسلامی (۱)	اختصاصی	Sh 322	2	2	32	20	12		2										
۳	فقه الكتاب و السنة - الجنایات فی الفقه الاسلامی (۲)	اختصاصی	Sh 323	3	3	48	30	18			3									
۴	فقه الكتاب و السنة - عقود الولايات (المضاربة و المزارعة و المساقات)	اختصاصی	Sh 216	2	2	32	20	12			2									
۵	فقه المذهب - الوكالة او عقد التوكيل	اختصاصی	Sh 427	2	2	32	20	12				2								
۶	الفقه الاسلامی مقارنا بالقانون الوضعی (الشركات)	اختصاصی	Sh 112	2	2	32	20	12				2								
۷	الفقه الاسلامی مقارنا با لقانون الوضعی فی عقود التوثیقات	اختصاصی	Sh 217	3	3	48	30	18					3							
۸	الفقه الاسلامی مقارنا با لقانون الوضعی فی المعاملات (الاجارة)	اختصاصی	Sh 218	2	2	32	20	12				2								
۹	نظام الاسرة فی الاسلام	اساسی	Sh 113	3	3	48	30	18					3							
۱۰	نظام القضاء فی الاسلام	اساسی	sh 324	3	3	48	30	18					3							
۱۱	النظام السياسي فی الاسلام مقارنا بالنظم السياسية المعاصرة	اختیاری	Sh 325	3	3	48	30	18					3							
۱۲	النظريات العامة فی المعاملات فی الفقه الاسلامی (نظرية الملكية)	اختصاصی	Sh 111	2	2	32	20	12					2							
۱۳	اصول الفقه (اثر القواعد الاصولية فی اختلاف الفقهاء)	اساسی	Sh 219	3	3	48	30	18					3							
۱۴	القواعد الكلية الفقهية	اساسی	Sh 428	2	2	32	20	12					2							
۱۵	القضايا الفقهية المعاصرة	اختصاصی	Sh 429	2	2	32	20	12					2							
۱۶	ترجمة احد المجتهدين (ابو حنيفة رح)	اختیاری	Sh 430	2	2	32	20	12					2							
۱۷	قاعة البحث (۱)	اختیاری	Sh 114	1	1	16	10	6					1							
۱۸	قاعة البحث (۲)	اختیاری	Sh 220	1	1	16	10	6					1							
۱۹	ترجمة احد المجتهدين (الامام الشافعي رح)	اختیاری	Sh 431	2	2	32	20	12					2							
۲۰	ترجمة احد المجتهدين (الامام مالك رح)	اختیاری	Sh 326	3	3	48	30	18					3							
۲۱	اصول تخريج الاحاديث	اختیاری	Sh 115	1	1	16	10	6					1							
۲۲	اسباب اختلاف الفقهاء	اختیاری	Sh 122	1	1	16	10	6					1							
مجموعه													41	656	410	246	11	11	11	8
تعداد مضامین در یک سمستر													5	5	5	4	4	4	4	

طرح نهایی کریکولم درسی دوره ماستری پوهنځی شرعیات پوهنتون کابل (رشته : شریعت و قانون) (Sharia and Law) سال: ۱۳۸۹

سمستر اول				
شماره	مضمون	نوع مضمون	کود نمبر	تعداد کريدیت
۱	فقه الكتاب و السنة : (البیوع) دراسة تحليلية من كتاب الفقه الاسلامی و ادلته	اختصاصی	Sh 110	3
۲	النظريات العامة فی المعاملات فی الفقه الاسلامی (نظرية الملكية)	اختصاصی	Sh 111	2
۳	الفقه الاسلامی مقارناً با لقانون الوضعی (الشركات)	اختصاصی	Sh 112	2
۴	نظام الاسرة فی الاسلام (دراسة تحليلية)	اساسی	Sh 113	3
۵	قاعة البحث (۱)	اختیاری	Sh 114	1
۶	اصول تخريج الاحاديث	اختیاری	Sh 115	1
11	مجموعه کريديتها در هفته			

طرح نهایی کریکولم درسی دوره ماستری پوهنځی شرعیات پوهنتون کابل (رشته : شریعت و قانون) (Sharia and Law) سال: ۱۳۸۹

سمستر دوم				
شماره	مضمون	نوع مضمون	کود نمبر	تعداد کريدیت
۱	فقه الكتاب و السنة : عقود الولايات (المضاربة ، المزارعة و المساقات)	اختصاصی	Sh 216	2
۲	الفقه الاسلامی مقارناً بالقانون الوضعی فی (عقود التوثيقات) (الكفالة، الحوالة، الرهن و فی الضمان)	اختصاصی	Sh 217	3
۳	الفقه الاسلامی مقارناً بالقانون الوضعی فی المعاملات (الاجارة)	اختصاصی	Sh 218	2
۴	اصول الفقه (اثر القواعد الاصولية فی اختلاف الفقهاء)	اساسی	Sh 219	3
۵	قاعة البحث (۲)	اختیاری	Sh 220	1
۶	اسباب اختلاف الفقهاء	اختیاری	Sh 221	1
11	مجموعه کريديتها در هفته			

طرح نهایی کریکولم درسی دوره ماستری پوهنځی شرعیات پوهنتون کابل (رشته: (شریعت و قانون) (Sharia and Law) سال: ۱۳۸۹

سمستر سوم				
شماره	مضمون	نوع مضمون	کود نمبر	تعداد کریڈیت
۱	فقه الكتاب و السنة : الجنايات في الفقه الاسلامي (الجناية على النفس مقارناً بالقانون الوضعي)	اختصاصی	Sh 322	2
۲	فقه الكتاب و السنة : (الجناية على الدين و المال و العرض و العقل مقارناً بالقانون الوضعي)	اختصاصی	Sh 323	3
۳	نظام القضاء في الاسلام : (ویدخل فيه نظام ديوان المظالم)	اساسی	Sh 324	3
۴	النظام السياسي في الاسلام مقارناً بالنظم السياسية المعاصرة	اختیاری	Sh 325	3
۵	ترجمة احد المجتهدين : (الامام مالک رح)	اختیاری	Sh 326	3
11	مجموع کریڈیتهادر هفته			

طرح نهایی کریکولم درسی دوره ماستری پوهنځی شرعیات پوهنتون کابل (رشته: (شریعت و قانون) (Sharia and Law) سال: ۱۳۸۹

سمستر چهارم				
شماره	مضمون	نوع مضمون	کود نمبر	تعداد کریڈیت
۱	فقه المذهب : (دراسة نصیة من كتاب بدائع الصنائع في ترتيب احكام الشرائع)	اختصاصی	Sh 427	2
۲	القواعد الكلية الفقهية : (دراسة تحليلية مع مواد مجلة الاحكام العدلية)	اساسی	Sh 428	2
۳	القضايا الفقهية المعاصرة	اختصاصی	Sh 429	2
۴	ترجمة احد المجتهدين (ابو حنيفة رح – من كتاب ابوزهرة رح)	اختیاری	Sh 430	2
۵	ترجمة احد المجتهدين : (الامام الشافعی رح)	اختیاری	Sh 431	2
8	مجموع کریڈیتهادر هفته			

نوت :

مفردات درسی پروگرام ماستری این فاکولته هم اکنون توسط استادان محترم مربوطه زیرکار است و- إن شاء الله- عن قريب آماده میگردد.

مآخذ:

پوهنتون کابل. کتلاک سالهای ۱۳۶۲ - ۱۳۶۳. کابل: مطبعه پوهنتون کابل، ۱۳۶۳ ش. ص: ۲۱۱ - ۲۷۴.

پوهنتون تحصیلات و تحقیقات علوم اسلامی. کتلاک. کابل: مطبعه ریاست نشرات وزارت تحصیلات

عالی و مسلکی، ۱۳۶۹ ش.

پوهنځی شرعیات. اسناد و فایل های مدیریت تدریسی.

پوهنځی شرعیات. شماره های مختلف سابقه مجله علمی شرعیات.

پوهنځی شرعیات. اسناد و فایل های دفتر فعلی مجله علمی شرعیات.

پوهنځی شرعیات. اسناد و فایل های مرکز پروگرام ماستری شریعت و قانون.

معلومات ذوات محترم پوهاند عبدالعزیز، پوهنوال عبدالجلیل یوسفی و پوهندوی دین محمد گران استادان

سابقه دار پوهنځی شرعیات.

معلومات محترم حبیب الله منصف یک تن از جمله فارغان دوره های نخستین پوهنځی شرعیات.